

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 576

Poznań, wtorek dnia 15 grudnia 1931

Rok XXVI

Pouczające analogie

Dzisiaj i jutro obradować będzie w Poznaniu Sejmik Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych. Tegoroczny zjazd delegatów spółdzielni zasługuje na szczególniejsze uwypuklenie z dwóch względów: 1) w roku bieżącym upływa 60 lat od chwili założenia Związku; 2) wyjątkowe, katastrofalne warunki gospodarcze kierują oczy społeczeństwa w stronę spółdzielczości, tego ruchu społeczno-gospodarczego, który na ziemiach zachodnich, przed wojną, w najcięższych warunkach gospodarczych i politycznych zdołał wykrzesać ze społeczeństwa niepospolite walory narodowej łączności i solidarności, zaradności gospodarczej, opartej na zasadach współdziałania i samopomocy.

Dzisiaj nie wszyscy zdają sobie sprawę, że w naszych oczach postępuje stopniowa pauperyzacja ziem zachodnich, że dorobek i rozwój gospodarczy dokonany w ostatnich kilkunastu latach niweczeje, że cofamy się o dziesiątki lat wstecz. Jednak sytuacja nie jest beznadziejna. Szerzenie w tych warunkach bezpłodnego defetyzmu byłoby dowodem całkowitego załamania się psychicznego i mogłoby doprowadzić do katastrofy.

Historja gospodarcza ziem zachodnich dowodzi, że Wielkopolska przeżywała podobne chwile do dzisiejszej, lecz zawsze własnym wysiłkiem potrafiła przezwyciężyć trudności i odwrócić grożącą katastrofę. Cofnijmy się o 70—80 lat wstecz. W latach 50 i 60-tych ubiegłego stulecia szalał gwałtowny kryzys światowy, połączony, podobnie jak dziś, ze zniżką cen ziemi i produktów rolniczych. Klęski elementarne, brak instytucyj kredytowych i drożyzna pieniądza doprowadziły do tego, że w okresie od 1848 do 1860 około pół miliona morgów ziemi większej własności przeszło w ręce niemieckie. Włóciaństwo po niedawnym uwłaszczeniu i usamodzielnieniu gospodarczym było finansowo wyczerpane i skazane na wyzysk żydowskich lichwiarzy. Nie lepiej wiodło się rzemiosłu. O handlu polskim w owym czasie prawie, że nie było mowy.

W takich to warunkach przystąpiono do organizowania pierwszych spółdzielni na ziemiach polskich. Kiedy w roku 1871 liczba ich doszła do 38, utworzono Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarczych, którego kierownicy już w pierwszych latach istnienia, realnie oceniając położenie, rzucili program pracy organizacyjnej nad budową silnego fundamentu gospodarczego i społecznego, oraz program ten konsekwentnie realizowali. Ten program, który podobnie jak na początku rozwoju ruchu spółdzielczego w Wielkopolsce i dzisiaj musi się stać punktem wyjścia do odbudowy gospodarczej, streszcza się w znanych słowach ks.

Stanowcza postawa Klubu Narodowego wobec nowych obciążeń ludności

B. B. przeciw poprawkom Klubu Narodowego — Mowa posła dr. Stahla

Warszawa, 15. 12. (Tel. wł.). Dzisiejsze posiedzenie sejmowe rozpoczęło się o godz. 10 z rana półgodzinnym referatem o nowelizacji podatku obrotowego. Referent z klubu B. B. wypowiedział się przeciwko wszystkim wnioskom mniejszości, a w szczególności przeciwko grupie poprawek posłów Lewandowskiego i Mazura (Klub Narodowy), które, jego zdaniem, spowodowałyby tylko stratę dla skarbu państwa.

Zkolej przemawiał krótko ale dobitnie poseł dr. Stahl (Klub Narodowy), który przypomniał całą politykę finansową obecnego rządu, polegającą od roku na nieustannym podnoszeniu świadczeń i nakładaniu nowych na ludność. Zasadnicze stanowisko Klubu Narodowego wobec szeregu rozpatrywanych dzisiaj projektów podatkowych da się ująć w trzech punktach:

1. Polityka cen, uprawiana przez rząd, jest niekonsekwentna, gdyż przy ogólnym spadku cen dąży do utrzymania cen dotychczasowych tam, gdzie rząd posiada wpływ pośredni albo bezpośredni.

2. Wszelkie nowe obciążenia po-

datkowe przy dzisiejszym stanie gospodarczo-społecznym pogłębiają kryzys, a nie dają realnego efektu dla skarbu.

3. Przewidująca polityka gospodarcza musi sobie zdawać sprawę ze zmian, jakie zachodzą w sile nabywczej pieniądza. Wzrost tej siły jest jednym z ważnych czynników komplikujących życie gospodarcze. Rząd z tego procesu musi wyciągnąć konsekwencje, gdyż w przeciwnym razie siła nabywca pieniądza stanie się czynnikiem destrukcyjnym i pogłębiającym przesilenie.

Widzimy — oświadczył pos. Stahl — że rząd obecny nie wyciąga z tego stanu rzeczy odpowiednich konsekwencji, nie staje się czynnikiem łagodzącym przesilenie, a wprost przeciwnie przesilenie to pogłębia przez swoją politykę cen i obciążenia podatkowe.

W dalszej dyskusji zabierali głos poseł Langer (Klub Narodowy), poseł Tempka (Ch. D.) i poseł Zaremba (P. P. S.). Wszyscy zgajowali stanowisko bardzo krytyczne i negatywne wobec przedłożonych rządowych (w)

Gwałty bojówek niemieckich w Prusiech Wsch.

Gdańsk, 15. 12. (Tel. wł.) Donoszą z Prus Wschodnich, że dn. 11 bm. we wsi Dębowiec powiatu niborskiego na Mazurach bojówka niemiecka pobila ciężko mieszkańca tej wsi Gotliba Późnego za to, że był jednym z organizatorów szkoły polskiej. Lekarz stwierdził szereg poważnych obrażeń wewnętrznych.

Ofiara napadu przebywa narazie w Olsztynie pod opieką lekarza.

Jak się okazuje, napad był zgóry zorganizowany i zapowiedziany przez pismo niemieckie „Neidenburger Zeitung“. Napastnikami są synowie sołtysa wsi Dębowiec Karl i Walter Olschewski. Walter Olschewski odgrażał się kilkakrotnie, że zabije Późnego i „Polaków z Olsztyna“ przedstawiciele Towarzystwa Szkolnego, którzy przybyli do Dębowca w sprawie zakładania tam szkoły polskiej.

W czwartek, dnia 10 b. m. banda pod przewodnictwem uzbrojonego w fuzję Waltera Olschewskiego obrzuci-

ła bryłami lodu samochód Towarzystwa Szkolnego. Jedynie energiczna postawa napadniętych odstraszyła członków bandy.

Tegoż dnia wieczorem wybito szyby w mieszkaniu Późnego. Stwierdzono, że dokonał tego niejaki Oskar Kwiatkowski. Gdy Późny udał się w piątek rano do sołtysa Olschewskiego, aby mu donieść o wybięciu szyb i prosić, by syn jego Walter przestał odgrażać się, synowie sołtysa w obecności rodziców rzucili się na niego i pobili bez litości bezbronnego i słabego starca, liczącego lat 62. Sołtys przypatrywał się temu zupełnie obojętnie.

Wszystko to świadczy, że napad zorganizowany został przez „Heimatdienst“ w porozumieniu z urzędnikami niemieckimi. Jest on tylko dalszym ogniem w łańcuchu barbarzyńskich szyskan i gwałtów, mających na celu zupełne zdławienie polskości w Prusiech Wschodnich.

Proces przeciw posłom „Centrolewu“

Mowa prokuratora

Warszawa, 15. 12. (Tel. wł.) — Dzisiaj został wznowiony proces przeciw posłom „centrolewu“. O godz. 10 zabrał głos wiceprokurator Rauze, który przemawia do tej chwili. W

przemówieniu swoim wychodzi z zagadnień socjologicznych i historjograficznych na temat polityki polskiej w państwie odbudowanym. (w)

patrona Szamarzewskiego, pierwszego wielkiego przewodnika spółdzielczości:

„Całe zagadnienie naszego położenia będzie rozwiązane, gdy nie będziemy się ludzili i pojmiemy, że w epoce miedzi żyjemy, gdy będziemy umieli gospodarować miedziami. Nie starczy pocieszać się nadzieją lepszych czasów, ale trzeba liczyć się z tym faktem, że z przeszłości pozostały

nam tylko miedziki, którymi mamy ten sam cel osiągnąć, co kapitalisci z łatwością wielkimi zasobami zdobywają, że małymi kapitalikami musi nasz świat pracować, aby sobie przywrócić byt, mienie, stanowisko i znaczenie“.

Wzywając do pracy w spółdzielniach, ks. Patron Szamarzewski mówił, „żeby wszyscy bez różnicy wieku i stanu wszędzie i zawsze, siłami złą-

czonemi i groszami, o ile zbęda na nieodzownych wydatkach życia i gospodarstwa, gromadzili kapitał, skąd nasza ekonomja gospodarcza, przemysłowa i rzemieślnicza czerpałaby zasób do podniesienia gospodarstwa i nadania znaczenia i wartości pracy“.

Na innym miejscu ten ówczesny wódz społeczeństwa wypowiedział prorocze słowa, że złączeni w spółdzielniach, „kiedyś maluczcy, urosniemy w potęgę, albowiem społeczeństwa liczą się z cyfrą, liczbą i wartością, jaką ktoś przedstawia“. „Starajmy się zatem dorobić pokaźnej cyfry wartości, abyśmy nią zaważyli kiedyś mogli na szali ludów cywilizowanych świata“.

Tak zorientowany ruch spółdzielczy doprowadził do wzmocnienia gospodarczego i wysokiego społecznienia szerokich warstw społeczeństwa ziem zachodnich, a przede wszystkim dokonał tego cudu, że odparliśmy napór germanizacyjny i stoczyliśmy zwycięską walkę z bismarkowską polityką eksterminacyjną.

Podobieństwo chwili obecnej ze stanem z przed siedmiesięciu lat jest uderzające. I obecnie ciężki kryzys gospodarczy dzięki swej powszechności i przewlekłości poczynił olbrzymie spustoszenia w gospodarstwie społecznym, których odrobienie będzie wymagało dziesiątek lat. Jednak nie ulega wątpliwości, że społeczeństwo nasze nie ugnie się pod ciężarem tego kryzysu, ale znajdzie dość tężyzny i hartu ducha oraz rozsądku gospodarczego i ładu społecznego, aby opanować trudności i rozpocząć odbudowę strat. Nieodzownym warunkiem tego odrodzenia gospodarczego są — obok racjonalnej polityki gospodarczej państwa — zdrowe zasady ekonomji prywatnej, dostosowane do obecnych warunków i możliwości gospodarczych oraz współdziałanie najszerszych warstw w organizacjach do tego powołanych.

Spółdzielczość wyrobiła także zasady w naszym społeczeństwie, wytworzyła i wypróbowała niezawodne metody pracy i zasady organizacyjne zbiorowego wysiłku, i wreszcie stała się formą organizacyjną polskiego życia gospodarczego, zwłaszcza zaś warstw ekonomicznie słabych. Przez długoletni rozwój, wykazała niepospolitą żywotność i większą odporność na skutki przesilen gospodarczych, niż jakkolwiek inna forma gospodarczej działalności.

Pomimo kataklizmu wojennego i dwukrotnej inflacji, która zniweczyła jej podstawy materialne a przede wszystkim naruszyła kapitał zaufania jej instytucyj, spółdzielczość zdumiewająco szybko odrodziła się i jest na najlepszej drodze do całkowitego odzyskania swego znaczenia i wpływu. Chodzi tylko o to, aby wszystkie warstwy tak, jak przed wojną, stanęły na tym najszerszym froncie gospodarczym, jaki tworzą spółdzielnie, i aby weszły w gotowe szranki do walki o lepsze jutro gospodarcze.

H. Ś.

Przed nowelizacją podatku przemysłowego

Rozmowa z pos. Lewandowskim z Klubu Narodowego

Nareszcie po długich perypetjach przychodzi przed Sejm przedłożenie w sprawie nowelizacji ustawy o podatku przemysłowym. Walka o zmianę postanowień tej ustawy toczyła się od szeregu lat. Brał w niej bardzo czynny udział pos. A. Lewandowski, to też zwróciliśmy się do niego z prośbą o wypowiedzenie swego sądu o przedłożeniu.

Ustawę o państwowym podatku przemysłowym — mówi pos. Lewandowski — uchwalono w r. 1923, a więc w czasie inflacji. Nic też dziwnego, że stawka podatkowa była wysoka, a postanowienia proceduralne były obliczone na szybki efekt finansowy. To też w niedługim czasie, bo już w niespełna dwa lata po jej uchwaleniu przystąpiono do jej nowelizacji. Dla pewnych kategorii zmniejszono stawki, zniesiono podwójne opodatkowanie niektórych przedsiębiorstw rzemieślniczych, a rzemieślnicy, pracujący sami, względnie z jedną siłą najemną, zostali zwolnieni od obowiązku płacenia podatku obrotowego.

Drugą reformę podatku przemysłowego zapoczątkował Klub Narodowy wnioskiem swoim z listopada 1928 roku. Dalo to asumpt rządowi do zadania pełnomocnictw dla obniżenia tego podatku. Wobec zdecydowanej postawy ówczesnej komisji skarbowej nieudzielenia pełnomocnictw rządowi, a uchwalenia pozytywnego wniosku Klubu Nar., rząd oraz postawie z B. B. tak długo przewlekali sprawę, aż ostatecznie przez zamknięcie sesji uniemożliwili reformę, dostatecznie już przygotowaną na wiosnę 1929 r.

W jesieni tegoż roku rząd przedłożył Sejmowi nowy projekt, zbliżony do wniosku Klubu Nar. Gdy po kilkutygodniowych pertraktacjach w podkomisji skarbowej częściowo uzgodniono rządowy projekt z wnioskami Klubu Narodowego, minister Matuszewski cofnął przyrzeczone już uprzednio ulgi, przyznając tylko minimalne ulgi dla handlu prowadzącego prawidłowe księgi, dla giełd miesięcznych oraz w znacznie późniejszych terminach dla innych kategorii płatników. Nawet te minimalne ulgi unicestwiono przez zamknięcie sesji z wiosną 1930 r. i późniejsze rozwiązanie parlamentu.

Tegoroczny projekt ulg w podatku

przemysłowym poprzedzili podwyżki podatku dochodowego, specjalnie podatku kryzysowego, oraz podatku od nieruchomości. Poza tem większość Sejmu uchwała dwa dalsze przedłożenia rządowe, obciążające w szczególności płatników podatku przemysłowego czyli: podwyższenie podatku od lokali z 8 na 12 proc. oraz podatek od światła elektrycznego. Ulgi, przewidziane w rządowym projekcie, skom pensowano naprzód w myśl wywodów wiceministra skarbu p. Zawadzkiego i zdaniem mojem, z nadwyżką — tem bardziej, że projekt rządowy nie przewiduje samych ulg. Mimo, że podatek przemysłowy, pobierany w formie podatku od obrotu, a nawet od strat, został uznany przez wszystkich ekonomistów za szkodliwy, potęgający z jednej strony rozpiętość cen pomiędzy wytwórcą a konsumentem, a z drugiej rujnujący nawet najsolidniejsze przedsiębiorstwa handlowo - przemysłowe czy rękodzielnicze — to jakby naprzekór rząd dąży do dalszej rozbudowy tego podatku a nadto do stabilizacji jego na długie lata.

W przedłożeniu rządowem bowiem przewiduje się pociągnięcie na nowo do płacenia tych rzemieślników, którzy od r. 1925 zgodnie z wnioskiem pos. nar. Jana Rudnickiego, zostali zwolnieni od tego obowiązku, czyli rzemieślników, którzy sami pracują względnie z jedną siłą najemną.

Na posiedzeniu komisji skarbowej i w plenum Sejmu starania Klubu Narodowego szły w kierunku wydatniejszego obniżenia stawek podatkowych, wprowadzenia tychże stawek kopredez w życie, wprowadzenia ryczałtów dla drobnych płatników w formie obligatoryjnej, a nie na drodze pełnomocnictw dla ministra skarbu, usprawnienia procedury postępowania, a w szczególności par. 89 ustawy, utrzymania stanu rzeczy płatników, a nie rozszerzania go na wielkie rzesze rzemieślnicze.

Wstawienie do preliminarza budżetowego na r. 1932/3 — 240 milionów zł. z tytułu wpływów z podatku przemysłowego nie rokuje nadziei na wydatniejsze uwzględnienie wspomnianych postulatów. Mimo to Klub Narodowy — kończył pos. Lewandowski — bronić ich będzie stanowczo jako słusznych i nieodzownych dla rozwoju handlu, rzemiosła i przemysłu. (w)

Najwyższa Izba Kontroli

o wykonaniu budżetu za rok 1929-30

Najwyższa Izba Kontroli przedłożyła w ostatnich dniach Prezydentowi Rzeczypospolitej oraz Sejmowi i Senatowi uwagi i wnioski dotyczące wykonania przez rząd budżetu za rok 1929/30. Obszerny, bo liczący 650 stron in quarto, tom zawiera wiele ciekawych cyfr i jeszcze ciekawszych wniosków.

Saldo kasowe z końcem tego okresu, czyli dnia 31 marca 1930 r., wyniosło 639 milionów. Nie są to czyste rezerwy skarbowe, ponieważ są w nich także rozmaite sumy obrotowe i obce. W każdym razie jest to jeszcze saldo pokazane, choć o blisko 200 milionów mniejsze od salda poprzedniego roku.

Z sumy powyższej było w kasach skarbowych 90 milionów, w przedsiębiorstwach i monopolach 84 miliony, w bankach i innych instytucjach 460 milionów, z czego w Banku Polskim 250 milionów, w Banku Gospodarstwa Krajowego, 110 milionów, w Banku Rolnym 40 milionów i w P. K. O. 55 milionów. Zarówno lokaty w przedsiębiorstwach i monopolach, jak niektóre sumy, umieszczone w bankach, były już wtedy „zamrożone”. Dzisiaj rezerw jest już o wiele mniej, a „zamrożenie” tej reszty jeszcze wzrosło.

Majątek przedsiębiorstw państwowych oceniony jest na 7.934 milj., a majątek monopolii na 276 milj.

Zadłużenie skarbu państwa w dniu 31 marca 1930 r. wyniosło 4.216 milj., w tem pożyczki wewnętrzne 523 milj., zewnętrzne 3.693 milj. Od tego czasu przybyły nowe pożyczki, głównie zapalczana, a spłata długów zmniejszyła się z powodu t. zw. moratorium Hoovera. A zatem zadłużenie obecne jest większe od sumy wymienionej.

Ale przejdźmy do budżetu. Budżet na rok 1929/30, wniesiony przez p. Czechowicza, a wykonywany przez p. Matuszewskiego, był największym ze wszystkich budżetów państwa. We-

dług pierwotnej uchwały Sejmu wydatki wynosiły 2.936 milionów. P. Matuszewski na początku swego urzędowania zapowiedział w tym budżecie oszczędności na sumę 100 milionów, jednak rezultat był taki, że wprawdzie zaoszczędził 67 milionów, ale równocześnie narobił nowych wydatków na 124 miliony. Innemi słowy: suma uchwalonych kredytów wyniosła 3.060 milionów, a wydano rzeczywiście 2.993 milionów.

Dochody wyniosły 3.029 milionów, z czego wynika, że rok ten zamknięty został nadwyżką w sumie 36 milionów. Ale była to nadwyżka pozorna. Przedsiębiorstwa dały w tym okresie dochodu 111 milionów, a wpłaciły do skarbu 122 milj. Podobnie i monopolie przy 855 milionach dochodu wpłaciły 886 milionów (z kapitału obrotowego). Z tego wynika, że już rok 1929/30 był deficytowy, choć to bardzo starannie ukrywano.

Polityczna strona uwag N. I. K. wygląda wprost sensacyjnie. Oto Najwyższa Izba Kontroli po rozpatrzeniu pełnych zamknięć rachunkowych za rok 1929/30 stwierdziła, że zawierają one szereg wydatków, dokonanych nielegalnie, na sumę około 34 milionów. W rezultacie N. I. K. stawia wniosek na udzielenie rządowi absolutorium jednak z wyjątkiem owych nielegalnych wydatków.

Jak rząd obecny traktuje praworządność w wykonywaniu budżetu, o tem świadczy fakt, że chociaż Sejm z większością rządową istnieje już od roku, to kredyty dodatkowe za rok 1929/30 znajdują się dopiero w komisji budżetowej Sejmu. Gdyby je załatwiono prędzej, nie byłoby zastrzeżenia ze strony N. I. K. i nowej ilustracji praworządności w stosunkach pomajowych.

Tak wygląda pod względem prawnym ocena gospodarki rządu przez

Najwyższą Izbę Kontroli, na której czele stoi nie opozycjonista, ale pilsudczyk, generał Krzemieński. Ocena ta oznacza, że już po postawieniu p. Czechowicza przed Trybunałem Stanu i po decyzji tegoż wykonywanie budżetu pod względem prawnym nie wiele się zmieniło. Jak budżety na rok 1927/8 i 1928/9, tak i następny kolejki budżet na rok 1929/30 był wykonywany z naruszeniem ustawy skarbowej.

I nie tylko o 34 miliony idzie. Bo N. I. K. stwierdza ponadto, że „dokonano odpisów na fundusze i inne cele, nie przewidziane w budżecie, — w przedsiębiorstwach na sumę złotych 108.144.887,14, w monopolach na sumę 72.041.133,14 zł”.

Czyli N. I. K. kwestjonuje dalszych 180 milionów zł. Krótko mówiąc: żąd-

Czy za dużo województw w Polsce?

Prof. Fr. Bujak ogłosił p. t. „Uwagi o projekcie nowego podziału państwa na województwa” (Warszawa str. 36) ocenę tego projektu, który już został opracowany i poparty szeregiem studjów, a ma być wniesiony do ciała ustawodawczego.

Projekt ten polega: 1) na zniesieniu 5 województw, mianowicie: stanisławowskiego, tarnopolskiego, nowogródzkiego, białostockiego i kieleckiego i włączeniu ich do województw sąsiednich oraz 2) na przesunięciu szeregu powiatów z jednych województw do drugich, zwłaszcza między b. zaborem pruskim i austriackim a byłem Królestwem, wskutek czego w miejsce 17 województw (licząc w to i m. Warszawę) ma powstać 12, z których tylko jedno, t. j. Wołyń nie doznaje większych zmian.

W szczególności z trzech województw wschodnio - małopolskich miałyby powstać jedno tylko lwowskie, województwo nowogródzkie zniknęłoby przez wcielenie w wileńskie, białostockie przeważnie weszłoby w warszawskie, kieleckie zniknęłoby w sąsiednich.

Prof. Bujak, znakomity znawca tych spraw, zwraca uwagę na niedosć poważne przygotowanie sprawy w poszczególnych studjach, pisząc m. in. o studjum z punktu widzenia wojskowego:

„Próba uzasadnienia zmian z punktu widzenia administracji wojskowej jest nad wyraz uboga w argumenty rzeczowe. Autor referatu, major R. Starzyński, uzasadnia konieczność przeprowadzenia jednolitego dla wszystkich władz państwowych podziału administracyjnego trudnością mobilizacji gospodarczej, a raczej „mobilizacji powszechnej” państwa w razie wojny i przytacza na dowód, że, gdy mobilizacja wojskowa tak Francji, jak Niemiec była ukończona w ciągu 2 tygodni, to mobilizacja gospodarcza Francji trwa 2 lata. Na usprawiedliwienie tego wielkiego opóźnienia podaje on wprawdzie brak wszelkich planów mobilizacji tego rodzaju, ale zapominał o daleko ważniejszej przyczynie. t. j. o tem, że Francja w pierwszych tygodniach wojny została gospodarczo - sparaliżowana, bo utraciła obszar pograniczny od morza po Alzację, w którym skupiała się ogromnie przeważająca część jej węgla, żelaza oraz przemysłu chemicznego i tkackiego. Zapomniał także autor podnieść, że Niemcy przeprowadzili swoją mobilizację gospodarczą, i to bez porównania szybciej od Francji bez

„The Economist” o zach. granicach Polski

Londyński tygodnik „The Economist”, zajmujący naogół niezbyt zrychliwie i obiektywne stanowisko wobec Polski, zamieścił w ostatnim numerze z 12 b. m. znamienne korespondencję z Warszawy, której autor omawia nastroje polskiej opinii publicznej w związku z dyskusją nad rewizją traktatów pokojowych i ich postanowień dot. granic, dyskusją, która rozwinęła się zwłaszcza po oświadczeniu sen. Boraha.

„The Economist” stwierdza, że w sprawie granic zachodnich niema różnicy poglądów w Polsce. „Bez względu na to — czytamy — co w innych państwach myślą, albo co piszą publicyści zagraniczni, wszyscy Polacy opowiadają się bardzo stanowczo za istnieniem traktatami i granicami i nie oddają się najmniejszym wątpliwościom co do poparcia francuskiego. Nie można sobie wyobrazić takiego nacisku, któryby skłonił Polskę do dobrowolnej rezygnacji z jej prawa do „korytarza” lub polskiego Górnego Śląska”.

Choroba to wróg ludzkości

Tak samo zimno Ci dokuczy o ile się zaraz nie zaopatrzysz w ciepłą odzież, które posiadam na składzie w olbrzymim wyborze do już nigdy nie powracających niskich cenach.

Edmund Grzeskowiak

Fabryka garderobry

Poznań, Stary Rynek 83.

Pw 9 587-8-48.140/1

na ustawa skarbowa nie odpowiada rządowi „sanacyjnym”. Chyba tylko nieograniczone... „luzy”. M. K.

zmiany podziału administracyjnego, bo mieli bardzo zdolnego Rathenau'a, przemysłowca, który zaraz po wybuchu wojny obmyślił plan mobilizacji gospodarczej, zorientowawszy się odrazu w charakterze tej wojny”.

Następnie przechodzi prof. Bujak sprawę t. zw. regionalizmu gospodarczego oraz sprawę unifikacji państwa, wykazując, że powoływanie się na te względy jest złudne i idzie w nowym projekcie często przeciw ustalonej rzeczywistości. Ponieważ zaś projektowi przyświecały nadzieje oszczędności, gdy okazało się, że po radosnej twórczości trzeba zaciskać pasa, to ważne jest, że prof. Bujak w bardzo ścisłych wywodach dochodzi do wniosku:

„Możliwość oszczędności jest dosyć problematyczna, a pożytek z niej jeszcze bardziej wątpliwy... Ani ilość spraw w województwach, ani ilość sił urzędniczych potrzebnych do ich załatwienia nie pozostaje w związku z ilością województw... Jeżeli wskazana jest redukcja urzędników w województwach, to należy ją przeprowadzić bez uciekania się aż do zmiany w podziale województw”.

Czy potrzeba nam większych województw, gdy obecne przeciętnie mają ok. 24 tys. km. kw. i 1.750.000 głów, a po zmianie miałyby być 35 tys. km. kw. i 2.500.000 głów? Oto porównanie z zagranicą:

„W Prusach obwody regencyjne (Regierungsbezirke), które są właściwymi urzędami trzeciej instancji, mają po 2 — 20.000 km. kw. i po 0,3 — 1,5 milj. ludności. W Anglii hrabstwa mają po 500 — 7.000 km. kw. i po 0,2 — 0,5 milj. ludności. Francuskie departamenty mają 600 — 10.000 km. kw. i 0,1 — 0,2 milj. ludności, średnio 6.100 km. kw. i 450.000 głów. We Włoszech prowincja liczy średnio 3.000 km. kw. i 0,6 milj. ludności. Podobnie w Holandji prowincja ma średnio około 3.000 km. kw. i 0,7 milj. ludności. Belgia posiada prowincje, które mają średnio około 3.500 km. kw. i 1 milj. ludności. W Hiszpanji prowincja mierzy przeciętnie 10.000 km. kw., a ludność jej wynosi 0,5 milj. W Austrii kraje liczą 2.600 — 20.000 km. kw. i 0,1 — 1,4 milj. ludności”.

Już te przytoczenia z pracy znakomitego uczonego wskazują, że sprawa zamierzonych zmian będzie wymagała bardzo gruntownego przyjrzenia się tym zamierzeniom.

Uwagi swe w sprawie poglądów polskich na sprawę rewizji granic kończy korespondent wyrażeniem przypuszczenia, iż minister Zaleski niewątpliwie wyjaśni brytyjskim mężom stanu podczas swej wizyty w Londynie stanowisko Polski — „o ile takie oświadczenie jest wogóle konieczne”.

Opinia polska przyjmuje z zadowoleniem takie bezstronne oświetlenie jej nastrojów w wpływomem piśmie angielskiem.

RADOŚĆ bez granic

będzie napewno na gwiazdkę w tym domu, w którym aparat fotograficzny stanowiąc będzie główny podarek. Wydatek jednorazowy, a uciecha na całe życie. Polecamy aparaty wszystkich znanych fabryk po cenach zn. żonych

FOTO BR. MACHALLA POZNAŃ ul. 27 Grudnia 2. Wykonujemy wszelkie prace fotograficzne. Pw 9 585-49.15

Znów katastrofa pod osławionym Rogowem

Na szczęście nie było ofiar — Czy zamach?

Warszawa, 15. 12. (Tel. wł.). — Wczoraj o godzinie 9.50 wieczorem dokonano na pociąg, idący z Warszawy do Wiednia, zbrodniczy zamach. Mianowicie na 214 km. między stacjami Rogów — Koluszki wskutek zbrodniczego rozkręcenia szyn wyskoczył z szyn parowóz, pociągając za sobą brankard, wagon pocztowy i sypialny oraz kilka wagonów osobowych, 2 wagony osobowe przesunęły się kilkadziesiąt

metrów, pochyliły się i zatrzymały. Wagon sypialny przewrócił się. Na szczęście obeszło się bez ofiar w ludziach, jednakże wszyscy niemal pasażerowie zostali lekko potłuczeni spadającymi bagażami. Na miejsce wypadku wyjechała komisja śledcza, która natrafiła na ślady rozkręcenia szyn, co świadczy o przygotowaniu zbrodniczego zamachu.

Katastrofa w rzeźni toruńskiej

6 robotników pod gruzami zawalonego muru

Toruń, 15. 12. (Tel. wł.). W toruńskiej rzeźni miejskiej obecnie dokonywano rozbudowy wytwórni bekonów. Rozszerzony kosztem przyległej ulicy teren rzeźni ogrodzono wysokim na 3 m. murem z cegiel, a obok muru wewnątrz terenu rzeźni zakładano tor nowej bocznicy kolejowej.

W sobotę 12 b. m. około południa rozległ się nagle straszliwy łoskot, a w chwilę później personel rzeźni zaalarmowany został jękami i nawoływaniem o pomoc. Nadbiegli pracownicy ujrzeli przerażający obraz: mur na przestrzeni około 20 m. runął do wewnątrz, grzebiąc pod gruzami 6 robotników, pracujących przy układaniu toru kolejowego, który przebiega tuż obok muru.

Przybyło natychmiast zaalarmowane pogotowie i straż ogniowa. Z pod gruzów wydobyto straszliwie zmasakrowanych robotników. Dwaj tylko

z pośród nich wyszli z wypadku z lżejszymi okaleczeniami. Pozostali 4-ej mają połamane nogi, ręce, zębra, a 2 z nich ponadto doznali wstrząsu mózgu. Umieszczono ich wszystkich w szpitalu miejscowym, gdzie nazajutrz dwaj z nich, Jan Zieliński i Wład. Branicki zmarli, nie odzyskawszy przytomności.

Na miejsce wypadku przybyła komisja sądowo-śledcza w celu wyświetlenia przyczyn wypadku. Na polecenie władz prokuratorskich zaarrestowani zostali: p. Radomicki, budowniczy miejski, p. Szmidt, właściciel firmy która pobudowała mur oraz p. Jurkowski, kierownik robót przy układaniu toru kolejowego.

Przyczyną wypadku było prawdopodobnie zbyt płytkie ułożenie fundamentów pod mur, a ponadto przy budowie toru wybierano ziemię z pod fundamentów muru. (wd)

Zgon

znakomitego uczonego

Paryż, 15. 12. (Tel. wł.). Zmarł tu, przeżywszy 91 lat, słynny uczonego francuski, Gustaw Le Bon. Był on kierownikiem wydawnictwa „Bibliotèque de philosophie scientifique” i autorem licznych prac z dziedziny psychologii i filozofii.

Słynął głównie ze swoich studiów z zakresu psychologii tłumów i namiętności. Dzieła z tej dziedziny były tłumaczone na wszystkie niemal języki, m. in. również na język polski.

Dymisja prezydenta rządu chińskiego.

London, 15. 12. (Tel. wł.). Prezydent chińskiego rządu narodowego w Nankinie marszałek Czangkajczek podał się do dymisji. Dymisja Czangkajczeka pozostaje w związku z dotychczasową polityką wobec Japonii i oznaczać ma zapowiedź ostrzejszego, niż dotychczas, kursu politycznego w sprawie Mandzurji.

Jeszcze o ankiecie minist.

dot. „Dziejów grzechu” w szkołach żeńskich

Polska Katolicka Agencja Prasowa podaje, co następuje:

„Illustrowany Kurjer Codzienny” z dnia 14 bm. pozwolił sobie podać w wątpliwość naszą informację o ankiecie ministerstwa wyzn. rel. i ośw. publicznego, wystosowanej do szkół żeńskich w Warszawie w sprawie powieści „Dzieje grzechu”. Dla zadokumentowania ścisłości naszej informacji przytaczamy list wizytatorki ministerjalnej, załączony do ankiety:

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Wizytator Ministerjalny.

Warszawa, dnia 3 grudnia 1931 r.

Szanowna Pani.

Proszę o przeprowadzenie wśród młodzieży dołączonej ankiety i odesłanie odpowiedzi wraz z tekstem do dnia 9 grudnia 1931 r. pod adresem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Wydział Programowy.

Ministerjalny Wizytator Szkół

(—) Jadwiga Michałowska.

Dziś!

Przypominamy w ostatniej chwili o zebraniu Stronnictwa Narodowego koło Śródmieście, które to zebranie odbędzie się o godz. 20 w sali przy ul. św. Marcin 65. Uczci się na niem pamięć zmarłego w poniedziałek niestrudzonego bojownika sprawy narodowej w dobre niewoli i wybitnego działacza narodowego ś. p. Karola Rzepeckiego. Porządek obrad przewiduje ponadto

Refleksje na czasie

Czasy są ciężkie wszędzie, cały świat narzeka, Toczy się bieg wydarzeń, jak wezbrana rzeka...

Człowiek się rozpaczliwie, całą mocą broni, By ocalić dorobek i nie zginąć w toni.

Ci — w nateżeniu pracy, ci znów — w oszczędności Widzą ratunek dla się... Ujmę to najprościej:

Pracuj i oszczędzaj, czy w piątek czy w świętek, Wypisz na swym sztandarze tej zasady wątek.

Skromnie, oszczędnie, z ołówczkiem w dłoni... Grosz złożony w P. K. O. przed biedą osłoni.

nr 7529

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.50 zł., gotówką 209.45 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.66 do 173.92 zł., gotówką 173.32 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 15. 12. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg. (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119.1 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg. (127.1 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg. (126.4 f w h.); 5) jęczmienia pozn. i pom a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn i pom. 43.55 kg. (74.1 f w h.).

Ceny transakcyjne
Żyto 725 tonn parytet Poznań . . . 27.25
Uspodobienie spokojne.
Pszenica 77½ tonn par. Poznań . . . 24.75
Uspodobienie spokojne.

Ceny orientacyjne
Żyto 26.75—27.00
Uspodobienie spokojne.
Jęczmień a) 64—66 kg. 20.50—21.50
Jęczmień b) 68 kg. 22.25—23.25
Uspodobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 25.50—27.00
Uspodobienie spokojne.
Owies 24.00—24.50
Uspodobienie słabsze.

Mąka żytnia 65% wł. work. 38.50—39.50
Uspodobienie spokojne.
Mąka pszen. 65% wł. work. 36.75—38.75
Uspodobienie spokojne.
Otręby żytnie 16.25—16.75
Otręby pszenne 14.50—15.50
Otręby pszenne (grube) 15.50—16.50
Rzepak 32.00—33.00
Gorzycza 34.00—41.00
Groch Victoria 24.00—28.00
Groch Folgera 29.00—32.00
Ziemniaki fabr. za kilo % 0.00—0.20

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 30 tonn, jęczmienia 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 15. 12. 1931 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91, sp.: 8.93, kup.: 8.89.

Dewizy:
trans. sprzed. kup.
Belgia 124.25 124.66 123.94
Londyn 30.80 30.88 30.72
Nowy Jork
czeki 8.918 8.938 8.898
Nowy Jork
kabel 8.924 8.944 8.904
Paryż 35.02 35.11 34.93
Praga 26.42 26.48 26.36
Szwajcaria 174.00 174.43 173.67
Włochy 46.00 46.12 45.88
Berlin 211.80

Tendencja utrzymana.
Papier wartościowe i obligacje:
5% poz. konw. 37.25
4% poz. inwest. 78.00
6% poz. dol. 52.00
4% premj. dol. 42.25 42.45
7% poz. stabil. 45.00 47.50
Tendencja na pożyczki słabsza.

Akcje w złotych:
Bank Polski 0.00—105.00
Sole Potasowe 94.00—85.00
Lilpop 13.75—14.00
Tendencja mocniejsza.

Komentarz.
Tendencja dla walut przeważnie utrzymana, dla listów zastawnych i pożyczek słabsza, dla akcji tendencja mocniejsza. Bank Polski utrzymany. Sole Potasowe mocniejsze, Lilpop mocniejszy.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 15. 12. 1931 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państw. handlowano mniejszą ilością 5 proc. pożyczek konwersyjną po 38.—36.— w zaoferowaniu, lecz bez notowania, również bez notowania była 4 proc. pożyczka inwestycyjna, którą poszukiwano po 79.— 8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 r. handlowano po 92 proc. w transakcjach, zaś z 1927 i 1929 r. po 92 proc. w płaceniu, pozatem handlowano 8 proc. listy zastawne Zach. Polsk. Tow. w transakcjach po 90.— Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 8 proc. listami dolarowymi starami po 72 w zaoferowaniu, natomiast za 6 proc. listy żytnie płacono 13.50, 14.—

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
8% obligacje m. Poznania z 1926 r. 92% +
8% obligacje m. Poznania z 1927 r. 92% P.
8% obligacje miasta Poznania z 1929 r. 92% P.

8% listy zastawne Zach. Pol. Tow. Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 90% +
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 72% O.

(Kurs w złotych):
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13.50 14.— P.
Tendencja spokojna.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 15. 12. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 211.00—213.00
Tendencja mocniejsza.

Żyto march. 72—73 kg. 189.00—192.00
Tendencja stała.

Jęczmień 151.00—164.00
Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 147.00—150.00
Tendencja spokojna.

Owies march. 132.00—140.00
Tendencja mocniejsza.

Mąka pszena 27.00—31.00
Tendencja cicha.

Mąka żytnia 70% 25.75—27.75
Tendencja cicha.

Ospa żytnia 9.75—10.25
Tendencja spokojna.

Ospa pszena 9.25—9.50
Tendencja spokojna.

Groch Victoria 22.00—28.50
Groch drobny jadalny 22.00—25.50
Groch pastewny 16.00—18.00
Peluska 16.00—18.00
Bób 16.00—18.00
Wyka 16.00—19.00
Łubin niebieski 10.50—12.00
Łubin złoty 13.00—15.00
Seradela nowa 22.00—27.00
Kuchy lniane 37% 12.00—12.20
Kuchy z orzecha ziemnego 12.00—12.10
Kuchy mielone (maczka) 12.10—12.20
Wytłoki suche paryt. Berlin 6.10—6.20
Śrót Soja ekstrahowany 45% loco Hamburg 0.00—10.40
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 0.00—11.00
Płatki ziemniaczane 12.50—12.70
łącznie z workiem.
Słoma żytnia pras. drut. 0.75—0.95
Słoma pszena pras. drut. 0.60—0.70
Słoma owsiana pras. drut. 0.70—0.85
Słoma jęczmienna drut. 0.65—0.75
Słoma żytnia dł. wiązana 0.65—0.80
Słoma żytnia pras. sznur 0.50—0.60
Słoma pszena pras. sznur 0.45—0.55
Tendencja cicha.
Sieczka 1.15—1.35
Siano handlowe 1.20—1.40
Siano dobre I pok. 1.70—1.90
Lucerna luźna 2.40—2.70
Tymoteusz luźny 2.35—2.65
Siano koniczynowe luźne 2.25—2.55
Tendencja spokojna.
Ogólna tendencja stała.

PRZED ŚWIETAMI ODCZAS ŚWIAT O ŚWIETACH

KONIAKI WINKELHAUSENA

Działacz narodowy

Ludzie nie chcą wierzyć, że Karol Rzepecki nie żyje. Nie chcą wierzyć w jego zgon, bo życie jego było żywiołem. Tylko w ostatnich zupełnie latach był już osłabiony niemocą serca, ale przed oczyma wszystkich stoi ten Karol Rzepecki, który przez dziesiątki lat był uosobieniem życia, ruchu, działania.

To była istota jego istoty. Może ktoś powie, że s. p. Karol Rzepecki nie był politykiem-dyplomata, czelującym, subtelnością i ostrożnie stawiającym krok po kroku. Do tej roli Zmarły nie pretendował. Był on natomiast z krwi i kości, ze wszystkich swoich instynktów, z całego temperamentu działaczem.

W tym charakterze oddał sprawie narodowej olbrzymie usługi w czasach niewoli i te kwalifikacje stawił po wojnie obozowi narodowemu w całej pełni do dyspozycji do ostatnich dni swego żywota. Dla niejednego z nas działanie propagandowe i organizacyjne jest wysiłkiem, trudem; On tem działaniem żył i niejako rósł.

I jeszcze na następujące Jego cechy zwrócimy uwagę: był to człowiek w stosunkach osobistych dobry, mimo bujnego temperamentu — w gruncie rzeczy łagodny i umiał swoje „ja” podporządkować dobru publicznemu. Dość przypomnieć, jak po obywatelsku zachował się przy ostatnich wyborach, ustępując jako b. poseł miejsca siłom młodszym mimo, że nie mogło mu to być obojętne. I nie cofnął się zgoda na pracę narodową na innych terenach.

O takich rysach charakteru godzi się pamiętać.

Podaliśmy już wczoraj szereg danych z pracowitego życia s. p. Karola Rzepeckiego. By scharakteryzować jego działalność obywatelską, trzeba by napisać jeszcze dużo więcej.

Ogromne zasługi dla polskości położył s. p. Rzepecki przez wydawanie licznych książek narodowych i patriotycznych. Księgarnia jego była niejako centralą, z której wychodziły dzieła historyczne, literackie, śpiewniki. Za wydawnictwa te sypały się liczne grzywny pruskich władz sądowych, a za śpiewnik sokoli odcierpiał druh Karol Rzepecki miesięczną, każdą więzienną. Książkę polską rozsyłał na emigrację.

do Westfalji, Nadrenji i Berlina. Dość wspomnieć takie wydawnictwa, jak „Dzieje Polski” Juljana Baczyńskiego, „Książę Józef Poniatowski” i wiele innych, aby zorientować się o co to były za wydawnictwa. Sam pisywał dużo, do wydawnictw własnych i do dzienników.

Podczas wojny pracował usilnie w pierwszym szeregu nad przygotowaniem do wyzwolenia. Gdy nadszedł czas, s. p. Rzepecki stanął w szeregu walczących powstańców. Należał do organizatorów powstania, był sekretarzem Naczelnej Rady Ludowej. W samym Poznaniu zorganizował 5800 członków Straży Ludowej. Przejmuje wkrótce odpowiedzialny urząd pierwszego polskiego prezydenta policji w Poznaniu i jako taki staje się organizatorem polskich władz bezpieczeństwa. Polsczy policję i organizuje ją w warunkach nad wyraz trudnych. W krótkim bardzo czasie wystawił korpus policyjny w sile 300 głów. Komisarzami policji byli w przeważającej części „sokoli”, na których s. p. Rzepecki mógł polegać całkowicie.

Olbrzymie są zasługi s. p. Rzepeckiego dla „Sokoła”, którego był członkiem honorowym. Czynnym był w „Sokole”, po powrocie z obczyzny od roku 1893 jako pilny członek ćwiczący, a od roku 1895 jako sekretarz wydziału Związku Sokolów w Państwie Niemieckim przez 9 lat. Za ofiarną służbę zjazd delegatów Związku ofiarował sekretarzowi Rzepeckiemu złoty pamiątkowy medal w upominku. Wytrwały organizator położył dla „Sokoła” olbrzymie zasługi, jeżdżąc na Śląsk, Pomorze, do Berlina, Nadrenji i Westfalji. Był założycielem organu sokolego „Sokol”, który redagował przez całe 5 lat, zdobywając wielką ilość abonentów. Od r. 1908 do 1914 był s. p. Rzepecki prezesem okręgu poznańskiego.

Jako sekretarz Związku Sokolego objął s. p. Rzepecki po s. p. Bolesławie Samolińskim gniazda 40 w 4 okręgach, a pozostawił po 9-letniej pracy swemu następcy gniazda 190 w 13 okręgach. — Również był s. p. Karol Rzepecki prezesem okręgu poznańskiego od roku 1908 po Teodorze Krygu, przejmując 12 gniazda z 790 członkami, aż do roku 1914, pozostawiając gniazda 32 z liczbą blisko 2000 członków.

A. Piasecki z czystego kakao i cukru
sporządzone Czekolady deserowe

nr 7852

Piłsudski był i jest za — zgodą narodową

Do końca życia można się zawsze czegoś nowego dowiedzieć i nauczyć.... Oto na zgromadzeniu „sanacyjnego” t zw. Obozu Mocarstwowego (sit venia verbo!) aż dwóch mówców sławiło Piłsudskiego za to, że był i jest zwolennikiem — zgody narodowej!

A więc był nim Piłsudski w r. 1918, gdy — według referatu „Dz. Pozn.” — „obronił przez swe wkroczenie Polskę przed grozą radykalizowanego rządu lubelskiego”... Niestety historia tych lat mówi, że dnia 12 listopada r. 1918 Piłsudski ogłosił, iż porozumiał się z „tymczasowym rządem ludowym republiki polskiej w Lublinie”, że w konsekwencji tego Piłsudski misję utworzenia nowego rządu powierzył szefowi rządu lubelskiego Daszyńskiemu, a gdy ten runął pod presją, zdrowej opinii publicznej, powierzył misję tę Moraczewskiemu, który powołał do życia zaaprobowany przez Piłsudskiego gabinet skrajnie partyjny - klasowo - lewicy i wszczął erę tego, co się zwie moraczewszczyzną, a co do dziś dnia jest nieszczęściem Polski.

Tak wyglądało forsowanie przez Piłsudskiego — zgody narodowej w roku 1918.

Ala podobno i obecnie Piłsudski „podkreślił potrzebę zgody narodowej oraz zaniechania walki partyjnej...”

Wyrazem tego obecnego — umiłowania zgody narodowej jest zelżenie narodu polskiego jako „narodu idjotów”, jego Sejmu jako Sejmu „ładacznic”, jego czołowych ludzi niedwuznacznie jako złodziei — z wyjątkiem oczywiście ludzi „sanacji” o... „czystych” rękach. Dalszym wyrazem — umiłowania zgody był — Brześć, były wybory i to wszystko, co się składa na dzisiejszy system polityczny.

Prawda, że do końca życia można się zawsze czegoś nowego dowiedzieć i nauczyć?...

W sprawie ruchu przeciwżydowskiego

Wszelkich ruchów masowych zwykły się czepiać jednostki nieodpowiedzialne, które dla takich czy innych względów próbują odnośny ruch wypaczyć. Jeżeli jakiemu prądowi grozi to niebezpieczeństwo, to przede wszystkim akcją samopomocy społeczno - narodowej wobec wzmagającej się fali żydowskiej. Tak np. jednostki, bliżej nieznanne, wczoraj wieczorem o go-

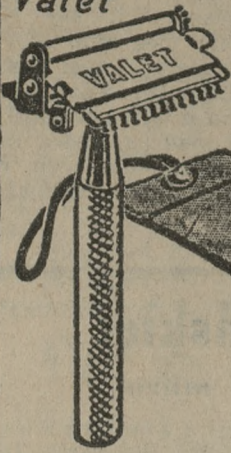
TO JEST W DOBIE KRYZYSU

najodpowiedniejszy podarek gwiazdkowy: **KURS JĘZYKA OBCEGO LINGUAPHONE**. 16 płyt gramofonowych z nagraniem tekstem 32 lekcji, podręczniki etc. w eleganckiej tece. Jeden podarek dla całej rodziny, wytworny, a przytem praktyczny, bo daje korzyść na całe życie. Nieobowiązuje pokaz: Księgarnia Uniwersytecka w Poznaniu, ulica Gwarna nr. 19.

“VALET” Auto Strop

Bezpieczny aparat do golenia

Aparat
Valet

razem
tworzą doskonały
aparat do golenia

który
sam ostrzy swe
nożyki

Oszczędność
czasu i pieniędzy!

„Valet”, jednoczący w sobie aparat do golenia i do ostrzenia własnych nożyków, przy czyszczeniu nie wymaga rozbierania go na części. Kilka pociągnięć na pasku zapewnia nożykowi długotrwałą ostrość i czyni aparat zawsze gotowym do użytku.

dzinie 11 na ulicy w sporze z jednym z b. profesorów gimnazjum im. Berge- ra, biorąc go za Żyda, pobili go.

Młodzież zorganizowana nie odpowiada oczywiście ani za takie, ani za pokrewne wybryki, przekraczające właściwe granice walki; powinna jednakowoż, wszelkimi dolożyć starań, ażeby się pod nią podsywcać nie mogły elementy postronne, nieodpowiedzialne.

„Dziennik Pozn.” potępia niedzielne zajścia przeciwżydowskie w Poznaniu. To jego prawo. Nie wiemy tylko, czy administracja tegoż pisma nie rozesłała znowu do kupców w zamkniętych kopertach listów, w których — podszyje się pod zajścia przeciwżydowskie, uzasadniając nimi konieczność dania „Dziennikowi Pozn.” — płatnych ogłoszeń „chrześcijańskich”.

DROŻDŻE SĄ NIEZBĘDNE DLA ŻYCIA LUDZKIEGO!

DO WYPIEKU BUŁEK I CIAST

proszki do pieczywa jako namiastki nie zastępują drożdży, ponieważ nie czynią pieczywa pożywnym i lekkostrawnym.

DO ZACZYNO CHLEBA ŻYTNIEGO

chleb żytni wypieczony na drożdżach jest pulchny, bez zakalca, w miarę kwaśny i łatwostrawny.

JAKO ŚRODEK ODŻYWCZY

dzięki swej lekkostrawności i bogatej zawartości białka należy je stosować do zup, jarzyn i sosów.

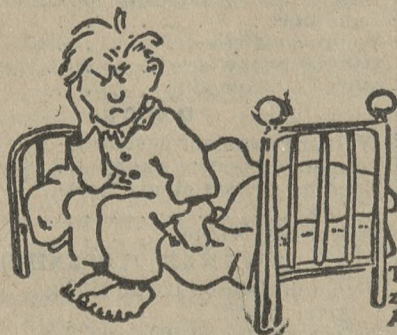
JAKO ŹRÓDŁO WITAMIN

drożdże są bogatym i dostępnym dla wszystkich źródłem witamin.

JAKO ŚRODEK LECZNICZY

przeciwko krzywicy, furunkulozie, diabety i t. p.

Tw 687

Spóźniony żal.

Tak, mój przyjacielu, dlaczegoż nie zażyłeś odrazu oryginalnych tabletek Aspiryny? Jednak nie jest jeszcze zapóźno. Aspiryna pomaga zawsze.

Przeciwko bólom głowy, zębów i kończyn, przeciwko reumatyzmowi, grypie i wogóle wszelkim zaziębnieniom zawsze najlepiej pomagają niezawodne tabletki Aspirin. Na każdej tabletki i na każdym opakowaniu (po 20 lub 6 tabletek) znajduje się krzyżowy napis BAYER, który stanowi markę ochronną oryginalnej Aspiryny. Do nabycia we wszystkich aptekach.

nr 7 006

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Kwiateczki...

Mamy w Poznaniu fabrykę zapalek. W swoim czasie hurtownicy miejscowi pokrywali swoje zapotrzebowanie — rzecz prosta — w tej właśnie fabryce. Było to zupełnie naturalne, boć najkrótszym połączeniem dwóch punktów (fabryki z hurtownikiem) jest linia prosta. W ciągu trzech dni zamówienia hurtowników poznańskich bywały załatwione przez poznańską fabrykę monopolową.

Aleć było to zaproszenie dla szwedzko-warszawskich umysłów rządzących w S. A. Eksploatacji Monopolu Zapalczanego. Postanowiono i zarządono, że hurtownicy poznańscy będą sprzedawać zapalaki z fabryki monopolowej w Błoniu pod Warszawą. Regres kupców poznańskich nie odniósł skutku. Pocięzono ich, że kosztów przesyłki z Błonia do Poznania nie będą ponosić.

Ponieważ jednak okazało się, że trzeba sprowadzać ładunki całowagonowe, więc hurtownicy miejscowi zreszuli się w ad hoc stworzonej spółce i już jako zrzeszenie sprowadzali i sprowadzają wagony zapalek. Cena takiej wagonowej przesyłki wynosi 43 tys. zł. Rozwikłanie transakcji (od daty zamówienia do dnia odbioru towaru) trwa nie 3 dni, lecz 17 dni, podczas których hurtownikom kapitał się nie procentuje. Jeśli dodać, że w czasach obecnej ciasnoty gotówkowej — brak sporej sumy pieniężnej, unieruchomionej w biurokratycznych manipulacjach monopolu zapalczanego, daje się kupcom poznańskim dotkliwie we znaki, to nie można im się dziwić, że dają wyraz zdumieniu, dla czego fabryka poznańska, która — o ironjo! — nadal zaopatruje np. Gniezno i Inowrocław, zaprzestała dostaw dla Poznania, a więc miasta, w którym się znajduje, odstępując zamówienia fabryce w Błoniu pod Warszawą? Zwykły śmiertelnik takiej mądrości administracyjno-handlowej nie rozumie!

Pisaliśmy w swoim czasie (17. X. 31) o t. zw. przemyśle z Gdańska. Jak wiadomo, chodzi o sprowadzanie z Wolnego Miasta towarów, wchodzących w poczet kontyngentów gdańskich. Handel temi towarami odbywał się najzupełniej jawnie, w oczach władz. Panowało powszechne mniemanie, że handel ten jest legalny, tembardziej, że pamiętano oświadczenie jednego z ministrów, że niema podstaw prawnych do ingerencji. Aż tu, raz pewnego, Sąd Najwyższy uznał, że ów rodzaj handlu jest „przemysłem“ i władze celne wdrożyły dochodzenia, w wyniku których kilkaset firm z chodniopolskich skazanych zostało na bardzo wysokie kary, w sumie przekraczające 13 milionów złotych. Skazani zostali ludzie działający w najzupełniej dobrej wierze...

Rozmawialiśmy ostatnio z jednym z kupców skazanym z tego właśnie tytułu na grzywnę 700 złotych. Oświadczył nam, że zgłosi się po świętach do więzienia, aby odsiedzieć karę, bo na zapłacenie grzywny nie stać go. Jedyną drogą wyjścia dla niego jest droga... na ulicę Młyńską! Nie potrzebujemy nadmieniać, z jaką goryczą rezygnacji słowa te były powiedziane.

Pewna fabryka otrzymała w swoim czasie pożyczkę z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu. Pożyczkę zapisano na pierwszym miejscu hipoteki, zaciągniętej na nieruchomości dłużników. W tych dniach Z. U. P. U. ni stąd, ni zowąd, wypowiedział pożyczkę, zaś w 3 dni później zawiadomił dłużnika, że jest gotów zostawić mu pożyczkę, o ile zgodzi się na klauzulę waloryzacyjną. Czyli, że na wypadek dewaluacji złotego, pożyczka zwrótną będzie według relacji dzisiejszej do złota. Podobno wypadek ten nie jest odosobniony.

Pytamy: czy godzi się, aby instytucja publiczna, jaką jest Z. U. P. U., w ten sposób podważała zaufanie do waluty krajowej?

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Giełdy światowe pozostawały nadal pod znakiem depresji, wywołanej niepomyślną sytuacją gospodarczą i finansową Europy i Stanów Zjednoczonych oraz niepewną sytuacją polityczną. Oświadczenie Hitlera i jego najbliższych współpracowników jeszcze bardziej pogłębiły ogólną depresję. Zwyżka funta i ogłoszenie zarządzenia rządu Rzeszy, t. zw. „czwartej Notverordnung“, mającej na celu zabezpieczenie finansów i gospodarstwa narodowego Rzeszy oraz jej pokoju wewnętrznego, na poprawę tendencji na rynkach międzynarodowych większego wpływu nie miały. „Notverordnung“ spowodowała jedynie dość znaczną zwyżkę marki niemieckiej, która na początku tygodnia pod wpływem grożącego Niemcom przewrotu wewnętrznego uległa silnej niżce.

Spadek kursów na giełdzie nowojorskiej wyniósł w okresie sprawozdawczym od 2 do 4 dol. Pożyczki polskie większych zmian kursowych nie wykazały. Na giełdzie londyńskiej panował nastrój słaby przy obrotach małych. Szczególnie dużej niżce uległy akcje bankowe i papiery państwowe, które nawet po zwyżce funta nie wykazały poprawy. Na rynku pieniężnym płynność była nieco większa. Za pieniądz dzienny płacono 4 proc., za tygodniowy do 5 proc., trzymiesięczne weksle z zrem banku dyskontowano na 5%—6 proc. Giełda paryska wykazywała tendencję słabą. Zarówno papiery państwowe, jakoteż akcje uległy dużej niżce. Z akcji bankowych stracił Bank Francuski, który zdołał początkowo swój kurs poprawić ponownie 300 franków na akcję, obniżyły się również notowania przodujących banków akcyjnych.

Na warszawskiej giełdzie akcyjnej dało się zauważyć przejściowo lekkie ożywienie. Kursy uległy pewnemu wzmocnieniu. Akcje Banku Polskiego, które w poprzednim okresie, wskutek dużych sprzedaży na zlecenie banków wiedeńskich i berlińskich, znacznie się obniżyły, zdołały w tygodniu ubiegłym część strat odzyskać. Pożyczki państwowe miały usposobienie niejednolite listy zastawne słabsze. Notowano (pierwsza cyfra z 5, druga 12 b. m.): Papiery procentowe: 3% Poż. Budowlana 30.50—29.50, 4% Poż. dolarowa 40.75—42.25, 5% Poż. Konwers. 41.50—40, 6% Poż. dolarowa 57—, 7% Poż. Stab. 51.50—50.75, 4% L. Zastawne Ziemiące 40—38.75, 8% L. Z. m. Warszawy 63—60, 75. Akcje: Bank Polski 101—105, Sole Potasowe 92—94, Lilpop 12.75—13.75, Starachowice 5.50, Pocisk 1.22.

Zapotrzebowanie na dewizy z powodu dużego spadku importu znacznie się zmniejszyło. Cały przydział walut i dewiz uskutecznił Bank Polski przy małym udziale banków prywatnych. Dewizy Nowy Jork obniżyły się z 8.92 na 8.918, a kabel spadł z 8.927 na 8.925. Natomiast banknoty dolarowe podniosły się początkowo z 8.89 1/2 na 8.90, a później na 8.90 1/2. Na rynku prywatnym kurs dolara notowany był 8.90—8.90 1/2—8.91—8.91 1/2. Zwyżka dol. jest u nas w okresie przedśw. objawem stałym i tłumaczy się tem, że emigranci przesyłają dla swych rodzin w Polsce przekazy bankowe z poleceniem wypłaty w dolarach efektywnych, wskutek czego wzrasta w tym okresie popyt na banknoty dolarowe ze strony instytucji pieniężnych, a w związku z tem kurs ich nieco się podnosi.

Ziemioplody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	7. 12.	8. 12.	9. 12.	10. 12.	11. 12.	12. 12.
Pszonica						
Warszawa	23.00	—	—	28.00	27.50	—
Poznań	24.75	—	24.75	24.75	24.75	24.75
Lwów	24.50	—	—	—	24.50	—
Lublin	24.50	—	—	—	—	—
Zyto						
Warszawa	27.50	—	—	27.50	27.50	—
Poznań	27.50	—	27.25	27.25	27.25	27.25
Lwów	26.25	—	—	—	26.15	—
Lublin	25.50	—	—	—	—	—
Jęczmień						
Warszawa	23.50	—	—	23.50	23.00	—
Poznań	23.50	—	23.25	23.25	23.25	23.25
Lwów	18.75	—	—	—	18.75	—
Lublin	20.00	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	23.00	—	—	23.00	23.00	—
Poznań	24.75	—	24.75	24.75	24.75	24.75
Lwów	24.00	—	—	—	24.00	—
Lublin	23.00	—	—	—	23.00	—

W Ameryce ceny spadły, ale optymizm wzrósł. To też postanowiono nie zmieniać nic w dotychczasowym systemie pracy nad poprawą sytuacji rolnictwa. Pozostaje więc w tej samej formie Federal Farm Board, w którym dokonano rewizji i po stwier-

dzeniu efektywnych strat w wysokości 205 milionów dol. zapewniono mu nowe środki. Uszanowano również kanadyjski pool pszeniczny, kosztem 22 mil. dolarów, dostarczonych przez rządy zbożowych prowincji (Manitoba, Alberta i Saakatchewan). Jednak nie te zarządzenia są imponujące, ale śmiałość statystyków amerykańskich, którzy już w grudniu 1931 r. obliczyli, jak będzie sypać pszenica w Stanach Zjednoczonych w lipcu 1932 r. Według tej diagnozy plon oziemej pszenicy ma wynieść tylko 446 mil. buszli, to jest tak mało, że Stany Zjednoczone oderwałyby się zupełnie od rynku światowego i pozostałaby jedynie troska o zlikwidowanie stoków. Oczywiście w takim razie ceny pszenicy powróciłyby do poziomu opłacalności. Trzeba jednak uczynić w tym zakresie parę zastrzeżeń. Więc przedewszystkiem taka statystyka zbiorów nie jest statystyką, ale fantazją. A następnie fantazja ta, przy pewnej poprawie cen, wywołanych realnymi okolicznościami na wiosnę, może doprowadzić do znacznego powiększenia obszaru zasiewów jarej pszenicy, co łącznie z ewentualnym urodzajem, zniweczy całkowicie dodatnie skutkiniewielkiego, bo tylko 5 proc. sięgającego, obecnego zmniejszenia arealu pszenicy w Stanach. W ten sposób nastrój optymistyczny wywołałby skutki zgoła przykre.

W obecnym momencie czynnikami korzystnymi dla rynków są: 1) faktyczna nieobecność rosyjskiej pszenicy, 2) zamrożenie wschodnich portów Kanady, która może ładować jedynie w portach pacyfiku, 3) zakupy pszenicy australijskiej przez Rosję i 4) pomyślna dla Kanady i Australii zarządzenia przemiałowe angielskie. W zakresie żyta działa dodatnio deficyt światowy w wysokości 4 mil. tonn. Natomiast zniżkowo działają okoliczności następujące: 1) bieda krajów importerskich, to też Kanada w bież. roku mogła ulokować tylko 68 mil. buszli pszenicy wobec 100 mil. w roku zeszłym, 2) szczególna niedza w krajach nabywających żyto, 3) silny nacisk pszenicy argentyńskiej z nowych zbiorów, której cena spada, ponieważ, pomimo zmniejszenia obszaru zasiewów, przewiduje się nadwyżkę wywozową taką samą, jak w roku ub., t. j. w kwocie 16 milionów kwarterów, 4) ograniczenie rynków zbytu dla kukurydzy, spowodowane przesileniem w dziedzinie hodowli, zwłaszcza w Holandji i Danji, 5) zakłócenie stosunków handlowych na skutek moratorium na kredyty rolnicze w Niemczech, na Lotwie i w Bułgarii, 6) przepisy dewizowe, utrudniające obroty, zwłaszcza w Austrii i wreszcie 7) niepewność polityczna w Niemczech.

W wyniku tych sprzecznie działających sił, poza zwyżką w dniu 7 grudnia rb. nastąpił w Ameryce dalszy spadek cen.

W Europie zwiększyły się cośkolwiek zakupy pszenicy. Holandia nabyła pszenicę rosyjską z drugiej ręki ze stoków znajdujących się w portach, naddunajską i argentyńską, Belgja — rosyjską i argentyńską, Anglja — australijską i kanadyjską i Szwajcaria — kanadyjską.

W Niemczech zaznaczył się największy spadek cen. W Berlinie notowano w mk. za 1000 kg.: pszenica 210 — 212 (218 — 220), żyto 187 — 190 (195 — 198), owies 131 — 139 (140 — 145), jęczmień 147 — 150 (155 — 159).

Na rynkach krajowych usposobienie spokojne, ceny nieznacznie zniżkowały.

Z Spółdzielni „Zgoda“

Roczne walne zebranie

Spółdzielnia „Zgoda“ odbyła ostatnio w sali Biblioteki Uniwersyteckiej swe roczne walne zebranie przy udziale 76 delegowanych z miasta Poznania i prowincji.

Zagał zebranie prezes Rady nadzorczej p. Broniarz, przewodniczył dyrektor Związku Spółdzielni p. Nowakowski. Z sprawozdania rocznego, które przedłożył p. Sierzeński, wynika, że „Zgoda“ posiada w mieście Poznaniu i na prowincji 47 filii. Obrót ogólny wyniósł 5 301 948 zł, koszty handlowe 582 382 zł. Czysty zysk przedstawia się w sumie 812 465 zł. Liczba członków wynosi 35 319. Nowe filje powstały w roku sprawozdawczym: w Rogoźnie, Lesznie i Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego.

Pod względem wysokości obrotu rocznego na pierwszym miejscu stał Wągrówiec z sumą 480 794 zł, na drugim Oborniki z sumą 232 927 zł. Mimo ogólnego kryzysu liczba członków wzrosła o około 1 000.

Interesująca kontrowersja zaistniała między „Zgodą“ a Urzędem Skarbowym co do opodatkowania konsumów. Urząd Skarbowy zamierza bowiem dla „Zgody“ skreślić wszystkie

Wysoki gatunek Niska cena!

Oto najgłówniejsze zalety nowego mydła toaletowego wyrabianego przez firmę Schicht-Lever S. A.

z łagodnych olejów roślinnych

US 2-193 F

Pw 9 120-62.854

Masło

Tydzień sprawozdawczy minął na rynkach zagranicznych naogół spokojnie. Wprawdzie w handlu detalicznym dało się zauważyć pewne ożywienie, lecz tak nieznaczne, że pozostało bez wpływu na notowania. Notowanie berlińskie z dnia 12. b. m. pozostało bez zmiany na 107. 100 i 90 Rm. za I. II i III. gat. przy nieco lepszej tendencji. Moment niepewności i zamieszania na rynku niemieckim wprowadza zapowiedź podwyższenia z dniem 1 stycznia 1932 r. cla przywozowego na masło i wprowadzenia obciążenia importu podatkiem obrotowym w wys. 2%. Dowozy masła polskiego wykazały dalszy spadek. Rynek angielski pozostaje nadal czynnikiem niepewności. Zapasy w chłodniach stale wzrastają; na początku b. m. wynosiły one 481 tys. skrzyń, t. zn. o 160 tys. skrzyń więcej niż w tym samym czasie ub. roku. Notowanie rozliczeniowe w Kopenhadze zostało podwyższone o 10 kor do 228 k. d., co jednak wobec spadku waluty duńskiej nie stanowi ostatniej zwyżki.

Na rynku krajowym, wbrew oczekiwaniom, tendencja jest spokojna, prawie że zniżkowa.

Bydło i mięso

Notowania żywca na rynku krajowym spadały w dalszym ciągu w tygodniu sprawozdawczym, co należy przypisać zwiększonej podaży w okresie przedświątecznym, za którą jednak nie podążył odpowiedni wzrost zapotrzebowania. Cieleta i owce pozostały bez zmiany na dotychczasowym poziomie.

Na londyńskim rynku bekonów notowania obniżyły się w dniu 11. b. m. o 2—5 sh za 1 cwt. wskutek nadmiernej podaży bekona duńskiego. Bekon polski notowano w granicach 36—40 sh za 1 cwt. Rzeźnictwo utrzymywane przez polskich eksporterów jest znacznie większe wobec równoczesnego obniżenia się kursu funta szterli.

dotychczasowe ulgi podatkowe, czemu ta ostatnia stanowczo się przeciwstawia. Wynik tego sporu może zaważyć na szali dla wszystkich konsumów. — Sprawa ma być rozstrzygnięta przez najwyższą instancję w Warszawie.

Ze strony delegowanych skarżono się w szczególności na zbyt wygórowaną cenę cukru, która powoduje, że wśród uboższej ludności cukier coraz mniej bywa konsumowany. We wniosku do głównego zarządu delegowani wyrażają prośbę o poczynienie odpowiednich starań u kół rządowych w kierunku poważniejszej redukcji cen cukru. Przyjęto również wnioski, aby tym członkom, którzy całego udziału swego jeszcze nie uiścili, wolno było przy wypłacie rabatu odciągnąć procentualną część rabatu na poczet nie pełnego jeszcze udziału.

Wkońcu dokonano wyboru uzupełniającego do Rady nadzorczej, przy czym w miejsce ks. kan. Józefa Szulca wybrano ks. prob. Edwarda Kozłowskiego, a w miejsce zmarłego śp. Kazimierza Wlekiego obrano p. Igryszkę z Opalenicy. (we)

**POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIA WSZYSTKICH
GŁODNYCH!**

Wobec zbliżających się Świąt, każda przeczarna gospodyni odświeża wszystkie meble szybko i bez trudu

idealnym środkiem MEBLO DOKTÓR

Cena 1,— zł. Do nabycia we wszystkich drogerjach. Skład Główny: Centralna Drogeria J. Czepczyński, Poznań, Stary Rynek 8

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Nowe karty abonamentowe P. K. E.

Zniesienie dotychczasowych, licznych stref — Od pierwszego stycznia będą tylko trzy taryfy — Specjalne bilety szkolne

Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej zaprowadziła na podstawie uchwały rady nadzorczej szereg zmian w kartach abonamentowych zarówno dla osób starszych jak i dla młodzieży szkolnej. Zmiany te przyczynią się do usprawnienia ruchu w tramwajach.

Dotąd karty abonamentowe były bardzo liczne i o różnych cenach. Posiadacz karty musiał dokładnie uważać, by nie przekroczyć określonej linii, inaczej powstawały nieporozumienia. Kontrolerzy codziennie notowali takie wypadki, że ten czy ów, któremu n. p. z Wildy wolno było tylko jechać do Pl. Wolności, posunął się o jedną czy dwie stacje dalej i musiał zato płacić.

Obecnie dyrekcja zniósła liczne strefy, zaprowadzając trzy tylko taryfy. Pierwsza (12 zł.) uprawnia do dowolnego wielokrotnego używania danego odcinka jakiegokolwiek linii na przestrzeni do 3,50 km. Druga (15 zł.) obejmuje już dystans do 4,50 km. Taryfa trzecia uprawnia do używania wszystkich linii bez ograniczenia.

Do taryfy pierwszej należą takie n. p. odcinki jak: Dębiec — Pl. Świętokrzyski, Rynek Jeżycki — boisko Sokoła, Tama Garbarska albo Rynek Wildecki (przez Most Dworcowy) i t. d. Odcinki drugiej taryfy są już znacznie dłuższe z Rynku Jeżyckiego na Śródkę, lub do Łazienek, względnie do Gołębina czy też na Górczyn. Dalej Górczyn — Rynek Wildecki przez Most Dworcowy względnie St. Rynek czy też Pl. Świętokrzyski. Bardzo korzystnie wypada druga taryfa za 15 zł. na szlaku Górczyn (ul. Górki) — Rynek Wildecki. Dla trzeciej taryfy niema ograniczeń — posiadacz takiej karty może jechać gdzie zechce.

Poza tem Poznańska Kolej Elek-

tryczna wprowadza w miejsce dotychczasowych blozków szkolnych na czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1932 karty abonamentowe dla uczniów w cenie po zł 3 — miesięcznie. Umożliwi to przejazd w celach szkolnych na wszystkich liniach bez ograniczenia ilościjazd aż do godz. 20 w dzień powszedni szkolny, a w niedziele, w które odprawiają się zbiorowe nabożeństwa szkolne — do godz. 13. Nowa ta karta będzie ważna jedynie łącznie z wykazem osobistym, wystawionym przez dyrekcję szkoły, zaopatrzoną w fotografię. Fotografia winna być identyczna z taką fotografią, znajdującą się na wykazie osobistym, wystawionym przez dyrekcję szkoły. Prócz tego wspomniana karta abonamentowa zaopatrzona być winna w wyraźny stempel szkoły, w miejscu do tego przeznaczonym.

Co miesiąc będzie P. K. E. przysyłała szkole odpowiednią ilość znaczków, o ile dyrekcja nadesłała najdalej do 25 każdego miesiąca listę abonentów. Wlepione znaczki winna władza szkolna uwiecznić, za pomocą stampila.

Karta nie upoważnia do zabierania bagażu lub dziecka.

Kartę konfiskuje się na wypadek niezastosowania się do wyżej wymienionych warunków.

Dla szkół wydziałowych zamiast legitymacyj może być użyty wykaz osobisty, wystawiony przez kierownictwo szkoły, zaopatrzone w fotografię. Wykaz ten winien być możliwie z trwałego papieru i tego samego formatu, co karty abonamentowe, o wymiarach 105 x 68 mm (składane).

Wspomniane inowacje zaprowadza dyrekcja P. K. E. z dniem 1 stycznia 1932 roku. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 15 grudnia 1931.

Słońce: wschód 7,57; — zachód 15,38; — długość dnia 7 godz. 41 min.

Księżyc: wschód 11,56; — zachód 22,26; — przed I kw.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 5 st. C., pochmurno, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 6 st. C., najniższa plus 4 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Przewiednia pogody na środę: Przy silnym wietrze w dalszym ciągu pogoda zmienna: opady śnieżne, w nocy przymrozek.

Stan wody w Warszawie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Wczoraj plus 1,09 m, dziś plus 1,13 m. Kal. rzk.: Euzebjusz; jutro Adalajda. Kal. słow.: Wolimir; jutro Zdzisław.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego, św. Marcina nr 59. I p. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godz. 17—18; mężczyźni: we wtorki od godz. 17—18

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ul. Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Pod Koroną”, Górna Wilda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą”, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego nar. ul. Strusia.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ŻYCIE SOKOLE

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dziś, we wtorek, 15 bm, o godz. 20 w lokalu druha Jasyka, ul. Kraszewskiego 16. Referat wygłosi druż. red. Hemiczek.

— **„Sokół” Śródmieście.** Zarząd gniazda wzywa wszystkich druż. umundurowanych do wzięcia udziału w pogrzebie członka honorowego gniazda, śp. drh. K. Rzepeckiego, który się odbędzie w czwartek, 17 bm, o godz. 14,15. Zbiórka o godz. 14 na podwórzu „Grandki”, pl. Wolności nr. 18.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Koło Seniorów.** Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, dnia 16 bm o godz. 20 w własnych lokalach przy Al.

Marcinkowskiego 26. Wykład na temat „Ks. Piotr Skarga” wygłosi p. dyr. Woźnicki.

— **Z Sodalitji Pań Akademickich.** Zebranie sekcji eucharystycznej odbędzie się w środę, dnia 16 bm o godz. 20 w lokalu Katolickiego Związku Polek, ul. św. Marcina 68. Omawianie „Księgi Wyjścia” do końca.

— **Związek Pracowników Kupieckich.** W środę, 16 bm odbędzie się na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 o godz. 20, zebranie plenarne. Dyrektor Miejskiej Szkoły Handlowej p. Li-goicki wygłosi interesujący wykład, dotyczący handlu. — Poza tem są na porządku obrad ważne kwestje w sprawie bezrobocia oraz komunikaty organizacyjno-zawodowe.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Turniej szachowy,** organizowany przez Oddział Plywacki T. S. „Unja” dla swych członków, odbywa się w dalszym ciągu w lokalu p. Czekajły, ul. Podgórna. Następnym dniem rozgrywek w środę, dnia 16 bm o godz. 19.

— **W związku z artykułem p. t. „Zale mieszkańców Solacza”** donosi nam Dyrekcja Poczt i Telegr., iż prace nad rozbudową sieci telefonicznej w stronę Solacza zostały już rozpoczęte i jeżeli stan temperatury nie stanie na przeszkodzie, przyłączenie nowych abonentów przedmieścia Solacz będzie możliwe w drugiej połowie stycznia 1932 r.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 — Łazarz - Górczyn** urządzi 27 bm pochód z orkiestrą i pochodnikami, celem złożenia wieńca na grobie poległych powstańców na cmentarzu w Górczynie. Zbiórka o godz. 16,15 przy ul. Kanałowej 17. Msza św. odbędzie się o godz. 8 w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu.

— **Baczność Hallerczycy!** W niedzielę, 20 bm o godz. 17 odbędzie się na sali p. Jarockiej tradycyjny obchód gwiazdkowy, na który zapraszamy wszystkich Hallerczyków z rodzinami.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **28-ma szkoła powszechna na Wildzie** urządziła staraniem grona nauczycielskiego i działwy piękny wieczór św. Mikołaja. Wieczór ten odbył się w auli III szkoły wydziałowej przy ul. Różanej. Rodzice i działwa wypełnili salę po brzegi. Przełożona szkoły wygłosiła dłuższe przemówienie powitalne. Na program wieczornicy złożyły się starannie przygotowane produkcje dzieci, a mian. deklamacje, śpiewy, plasy i utwór sceniczny p. Rentówny p. t. „Św. Mikołaj”. Ceniac trud, włożony na przygotowanie tej uroczystości, składa zarząd Komitetu rodzicielskiego przy 28-mej szkole powszechnej serdeczne uznanie i podziękowanie tak p. przełożonej Sadowskiej, jak i gronu nauczycielskiemu.

— **Bractwo Wstrzemięźliwości przy parafji św. Marcina** odbyło w salce wikariatu swe kwartalne zebranie, pod przewodnictwem prezesa p. Krzyżagórskiego. Po omówieniu nowej ustawy przeciwalkoholowej, wygłosił delegat związku p. Tomaszewski referat o stosunku alkoholizmu do obecnego kryzysu gospodarczego, w którym wykazał, że nadużywanie alkoholu przyczyniło się w wielkiej mierze do spotęgowania obecnego kryzysu. Zebrani postanowili w związku z tem urządzić większe posiedzenie propagandowe (z).

— **Komunikacja samolotowa w zimie.** W ciągu tegorocznej zimy nasza komunikacja lotnicza funkcjonuje, podobnie jak w latach ubiegłych, bez przerwy, przyczem wnętrza samolotów są centralnie ogrzewane, co najzupełniej chroni pasażerów od chłodu. Według rozkładu, obowiązującego w tegorocznym okresie zimowym, samoloty kursują w poniedziałki, środy i piątki na liniach: Gdańsk — Bydgoszcz — Warszawa, Poznań — Warszawa, Katowice — Warszawa, Warszawa — Kraków, Kraków — Katowice — Brno — Wiedeń. Lwów — Warszawa, Lwów — Czerniowce — Galacz — Bukareszt, a we wtorki, czwartki i soboty na liniach: Warszawa — Bydgoszcz — Gdańsk, Warszawa — Poznań, Warszawa — Katowice, Warszawa — Lwów, Wiedeń — Brno — Katowice — Kraków — Warszawa, Bukareszt — Galacz — Czerniowce — Lwów. Czas przeletu na poszczególnych szlakach od 1 do 2 i pół godzin. Ceny biletów samolotowych znów zostały wybitnie obniżone i odpowiadają zaledwie cenom biletów kolejowych II klasy, przyczem stali członkowie L. O. P. P. korzystają ze zniżki 20 proc. — W dniach 25 i 26 bm oraz 1 i 2 stycznia przyszłego roku ruch na naszych liniach komunikacyjnych zostanie wstrzymany.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Pożar w mieszkaniu.** Miejska straż pożarna przywołano wczoraj na ul. Gołębia, gdzie w mieszkaniu pod liczbą 2 zapaliła się podłoga. Ogień powstał prawdopodobnie od wadliwego pieca. Ogień stłumiła wkrótce straż pożarna (k).

— **Dzieci poparzyły się mlekiem.** W mieszkaniu pp. P. przy ul. Lodowej 9 poparzyło się dwoje dzieci gorącym mlekiem. Matka wyszła na pewien czas z mieszkania, pozostawiając w domu dwoje dzieci, 4-letnie i 8-miesięczne. Jedno z nich wyrzuciło stojące na stole naczynie z mle-

Dla oczyszczenia krwi pije rano przez kilka dni z rządu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, nw 7 606

kiem. Oboje dzieci odniosło poparzenia drugiego stopnia. Miałeństwa opatrzyło Pogotowie Lekarskie (tel. 5555), pozostawiając je w leczeniu domowym. (k)

— **Pożar.** W Cieczru (pow. strzebiński) u rolnika p. Wacława Robaczyńskiego spłonęła stodoła ze zbożem i narzędziami rolniczymi. Straty wynoszą 29 tys. zł. Przyczyną powstania pożaru nie stwierdzono. (k)

— **Usiłował pozbawić się życia** wystrzałem z rewolweru w okolicę serca słuchacz Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, Stefan Unierzycki z Poznania, mieszkający przy Wierzbicach 65. Desperata przewieziono do lecznicy miejskiej. (k)

— **Echa tragedji przy ul. Matejki** W szpitalu miejskim zmarł dziś rano 29-letni Jan Modrowski (nie Modrakowski) z Bydgoszczy, sprawca krwawej tragedji przy ul. Matejki 37. Modrowski postrzeżił swą przyjaciółkę, 22-letnią Marię Kokotkiewiczównę z Bydgoszczy. Znajduje się ona w szpitalu miejskim; stan jej, aczkolwiek nie beznadziejny, jest nadal poważny. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania w Mogileńskiem.** W Wydarowie nieznanymi złościami wybili szybę w mieszkaniu p. Katarzyny Dedowej i wtargnęli do wnętrza, zabierając różnego rodzaju odzież oraz bieliznę wartości 2 tys. zł. — W Smolarach włamano się przez okno do mieszkania rolnika p. Józefa Koperskiego i skradziono odzież oraz bieliznę, wartości 1500 zł. (k)

— **Okradzenie inkasentki.** W tramwaju linii 2 przy przystanku na ul. Dworcowej okradziono inkasentkę firmy Plonka w Poznaniu, p. Anielę Szukalównę. Nieznani dotychczas złodzieje kieszonkowi zabrali jej zainkasowaną gotówkę w sumie 1630 zł. (k)

— **Usiłowane oszustwo** Urząd pocztowy VI doniósł policji o oszustwie na sumę 100 zł, dokonanym przy pomocy sfalshowania książeczki P. K. O. Oszustwo popełnił niejaki Adolf Jankowski z Poznania. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Niemiec kradnie w lesie polskim.** Niejaki Kurt Lukas z Garnseedorf (pogranicze ruskie pod Grudziądzem) udał się przed kilku tygodniami z siekierą i piłą do państwowego lasu, położonego na polskiej stronie, i zabrał się do ścinania drzewa. Polskiego funkcjonariusza straży pogranicznej, który go przychwycił na gorącym uczynku, L. usiłował przekupić, ofiarując mu srebrny zegarek za zwolnienie. Lukas odpowiadał obecnie za nielegalne przekroczenie granicy i usiłowaną kradzież drzewa fiskalnego przed sądem okręgowym w Grudziądzu, który skazał go na sześć tygodni więzienia i zarządził konfiskatę narzędzi. Zasądony przyznał się do winy i zeznał poza tem, że inni poddani niemieccy również przechodzą granicę i dopuszczają się kradzieży w lasach polskich. (ski)

Z WIELKOPOLSKI

— **Września.** (Z Tow. Pomocy Naukowej.) Zebranie zagał p. A. Prądzyski. Do pióra powołano p. aptekarza Koniecznego. Ks. prob. Konarski przedstawił działalność towarzystwa w ubiegłym roku i zachęcał do zbierania funduszy na cele pomocy naukowej. Przebieg i uchwały walnego zebrania w Poznaniu streścił jako delegat p. aptekarz Konieczny. Stan kasy przedstawił skarbnik pow. p. dyr. Fedyk; udzielono zarządowi pokwitowania. Zebranie uchwaliło odnieść się do głównego zarządu z prośbą o wyznaczenie dla powiatu wrzesińskiego większej liczby stypendjatorów. Na delegatów do walnego zebrania wybrano pp. hr. Mycielskiego, szamb. Grabskiego, ks. prob. Konarskiego, majora Szyftera i aptekarza Koniecznego.

— (Tow. Powstańców i Wojaków.) Celem uczczenia powstania wielkopolskiego urządził Tow. Powstańców i Wojaków w niedzielę, 27 bm, wieczornicę. Na program uroczystości złożyło się słowo wstępne, śpiewy, przemowa, występ kółka muzycznego, Tow. „Lutni” i odegranie utworu scenicznego.

— (Z życia harcerzy.) W drugie święto Bożego Narodzenia urządzają harcerze z II drużyny przedstawienie jasełek z życia harcerzy. Dochód z imprezy przeznaczają na kolonje letnie. (y)

— **Nowemiasto n. Wartą** (Wiec.) W dniu 8 bm odbył się wiec publiczny, zwołany za staraniem komitetu wyłonionego ze związku miejscowych towarzystw w sprawie projektowanej ustawy małżeńskie. Wiec odbył się na sali p. Szymankiewicza, którą zapelnila publiczność po brzegi. Wykład o owym projekcie miał p. Jan Tokarski z Poznania oraz ks. prob. Dybizański, poczem uchwalono rezolucję, potępiającą odnośny projekt. Nadmieniamy, że miejscowa policja nie udzieliła zwolnienia na uroczysty pochód z kościoła na salę p. Szymankiewicza.

Napady rabunkowe

Zabrali 11 tys. złotych — Bandyta groził sztyletem — Postrzelenie

W Ostrowiecku w pobliżu Dolska niewyśledzeni złościny dokonali napadu rabunkowego na mieszkanie p. Franciszka Stachurskiego. Krótko po godzinie 18 do wspomnianego mieszkania wtargnęło 6 bandytów uzbrojonych w broń palną i grube żółte laski trzcinowe. Steroryzowali domowników groźbą użycia rewolwerów i zabrali 11 tys. zł. w odcinkach 100-złotowych. Następnie bandyci zbiegli niepoznani, strzelając na odchodnym w kierunku mieszkania p. Stachurskiego.

Na szosie pod Sławskiem Wielkim (pow. Inowrocławski) zamaskowany osobnik uzbrojony w sztylet napadł na robotnika Jana Barczyńskiego ze Sławka Wielkiego i zabrał z kieszeni 57 zł, dwie paczki papierosów, zapalniczkę oraz dwie cygarnice wiśniowe.

Po dokonaniu rabunku napastnik zbiegł niepoznany w kierunku Kruszwicy.

Na terenie Trzemeszna postrzelono przechodzącego przez pola około godziny 17 Jana Gąsiora z Trzemeszna, raniąc go w nogi z fuzji. Strzelającego osobnika nie zdołano narazie wykryć. (k)

Pod kołami pociągu

Jeden człowiek zabity, a drugi — ciężko ranny.

Niezwykle tragiczny wypadek wydarzył się na przejeździe kolejowym między Malicami a Miastowicami (pow. szubiński), na szlaku Szubin—Kecyna.

Wzdłuż toru jechał rolnik Edward Riemer ze swoim parobkiem, 20 letn. Erykiem Krausem z Dziewieszewa (pow. zniński). W pewnej chwili spłoszyły się konie i wpadły pod pociąg. Riemer i Krause nie zdołali już utrzymać rozszalałych z przerażenia zwierząt.

Krause poniósł śmierć na miejscu, a Riemer uległ ciężkim kontuzjom i złamaniu nogi. Wóz został doszczętnie zdruzgotany, a jeden koń — zabity. (k)

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.!

(Licytacja.) W terminie subhastacyjnym w sądzie grodzkim nabył kupiec Leon Szymankiewicz posiadłość dotychczas dzierżawioną a należąca do p. Tadeusza Szarzyńskiego za 14 400 zł, przyczem prawie taka sama ilość hipotek spadła. (i.)

* **Rawicz.** (Dożywianie młodzieży.) Drużyna harcerska tuż, seminarjum nauczycielskiego zorganizowała z pomocą obywateli miasta kuchnię dla młodzieży. Wydaje się na przerwach ciepłe napoje po niskich cenach. Z ciepłych śniadań korzysta dziennie około 50 uczniów seminarjum i tyleż ze szkoły ćwiczeń. Dla zupełnie biednych wydaje się kupon bezpłatne. Narazie jednak takich kuponów może drużyna harcerska wydać zaledwie dziesięć.

(Wystawa robót ręcznych.) Towarzystwo Pań św. Wincentego a Paulo urządziło wystawę robót ręcznych. Ekspozycje wystawione są w sali Strzelnicy w godzinach popołudniowych w ciągu całego bieżącego tygodnia. W skład ekspozycji wchodzi robotki kobiece organizacji kobiecych, roboty z drzewa działu gospodarczego więzienia karnego, bogaty dział obrazów pędzla pp. Sanoka, Heimratha i Sokolowskiego oraz wiele innych. Wystawa jest urządzona wspaniale; to też po uroczystym otwarciu jej w ub. niedzielę o godz. 3 popołudniu, sala była do wieczora przepelniona zwiedzającymi.

(Koncert.) Orkiestra seminarjum nauczycielskiego pod kierownictwem p. prof. Dzusia objechała z koncertem kilka miejscowości okolicznych. Dano koncert w Krobi i Bojanowie i urządzono rodzaj wieczoru ku czci 29 listopada, połączone z koncertem w Jutrosinie i Miejskiej Górze. Zysk z tych imprez wynosi ca 350 zł i przeznaczony jest na rozbudowę orkiestry. (kk.)

* **Ostrów.** (Z ochrony parafialnej.) W niedzielę, 6 bm, wśród licznej gromadki milusińskich pociech, ich rodziców i gości, dokonał protektor ks. prob. Zamykowski aktu poświęcenia i oddania świąteli „Strzechy” dla dziatwy przedszkolnej przy ochronie parafialnej, dla której ks. protektor przeznaczył salkę Domu Katolickiego. Ks. protektor oddał na użytek dziatwy 15 kompletów foteli i stolików. Przy tej okazji dziatwa pod przewodnictwem kierowniczki p. Groszkówny wystąpiła z stos. wierszykami, m. in. z prośbą o grzecznych dziatek do św. Mikołaja. Zanotowano wypada, że do ochrony uczęszcza dotychczas ok. 100 dziatwy, która pod troskliwą opieką sióstr i kierowniczkę rozwija swe młode serduszka ku niemałemu zadowoleniu rodziców i pożytkowi parafji naszej. (m.)

* **Kepno.** (Z „Sokoła.”) W lokalu Czytelni Kobiet odbyło się zebranie Tow. gimn. „Sokol” w Kepnie, połączone z 15-letnią rocznicą zgonu wielkiego powieściopisarza H. Sienkiewicza. Referat wygłosił prezes okręgowy p. burmistrz Kokociński. — Po zakończeniu części uroczystej obradowano nad sprawami bieżącymi gniazda męskiego. Postanowiono odstąpić ze względu na obecny kryzys finansowej od urządzania zabawy karnawałowej, a w jej miejsce urządzić obchód gwiazdkowy i pod koniec karnawału skromny wieczorek towarzyski.

(Z gimnazjum.) W czwartek, dnia 17 bm, odbędzie się w auli gimnazjalnej w Kepnie walne zebranie Komitetu rodzicielskiego przy miejscowym gimnazjum państwowym.

(Wykład.) Pan Waclaw Dresler wybitny dziennikarz i literat czeski wygłosi dnia 19 bm, w Kepnie z ramienia Tow. Czytelni Ludowych wykład, ilustrowany przezrociami p. t. „Malownicza podróż po Czechosłowacji”.

(Wzrost bezrobocia.) W ostatnich kilku dniach zwiększyła się liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w Państw. Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Kepnie, o 50 osób i wynosi łącznie 1724 osoby. Na powiat kepniński przypada 1354 mężczyzn i 55 kobiet, a na powiat ostrzeszowski 304 mężczyzn i 11 kobiet.

(O prawo małżeńskie.) Dnia 8 bm, odbyło się w Domu Katolickim w Kepnie protestacyjne zebranie wszystkich miejscowych organizacji i stowarzyszeń parafialnych, wchodzących w skład Akcji Katolickiej i uchwalono jednomyślnie odpowiednią rezolucję. W tej intencji odprawił ks. prefekt Sobeki w święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marji Panny uroczystą mszę św., a słowo Boże na temat grożącego rodzinom i społeczeństwu niebezpieczeństwa, wygłosił ks. proboszcz Nowacki. (ck.)

* **Chodzież.** (Z gimnazjum.) Z inicjatywy p. dyr. Lusiewicz powstała przy gimnazjum „Stacja dożywiania młodzieży”. Komitet rodzicielski gorąco poparł tę inicjatywę, subwencjonując akcję drobną narazie kwotą 30 zł. Młodzież, rozumiejąc swoją korzyść i owiana duchem koleżeńskości, zebrała 44 zł. Uzyskana w ten sposób suma pozwoliła na kupno niezbędniejszych utensyliów kuchennych.

(Ze Zw. Hallerczyków.) Na ostatnim zebraniu Związku Hallerczyków, które się odbyło w lokalu p. Łuki, uchwalono obdarzyć gwiazdką dzieci oraz wdowy po poległych Hallerczykach.

(Z Tow. Robotników Katolickich.) — W niedzielę wieczorem odbyło się w Hotelu Dworcowym przedstawienie amatorskie Tow. Katol. Robotników sztuki p. t. „Genowefa”. Przedstawienie cieszyło się ogólnym powodzeniem.

(Koncert.) W ubiegły wtorek odbył się na sali Hotelu Dworcowego koncert muzyczno-wokalny. Na program złożyły się utwory Chopina, Brahmsa itd. w wy-

Do Czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymuje regularnie „Kurjera Poznańskiego”, w następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbalstwo. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najspieszniej o wszelkich niepunktualnościach lub innych usterkach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego” regularnie i punktualnie.

Administracja Kurjera Poznańskiego
Poznań, św. Marcina 70.

konaniu znakomitej pianistki p. Broekere-Jerzykowskiej, oraz pieśni Rachmaninowa i innych w wykonaniu p. prof. Felicji Kryszewiczowej. Otrzymałe przez obie artystki bukiety chryzantem i nie-milkne oklaski były najlepszym dowodem uznania dla talentów obu artystek. (jm.)

Z POMORZA

* **Świecie.** (Świątokrądzwo.) W nocy na środę dokonali nieznanego złoicycy włamania do kościoła katolickiego w Wielkim Komorsku. Po wyważeniu drzwi przy pomocy łomu żelaznego udali się do ołtarza, rozbili tabernakulum i skradli srebrny pozłacany kielich wartości 500 zł. — (Kłusownik strzela do leśniczego.)

W lasach państwowych nadleśnictwa Trzebciny został postrzelony w obie nogi wyrzałem z dubeltówki leśniczy Ludwik Gradziński z Siwego Biota, w czasie obchodu swego rewiru przez grasującą na tym terenie bandę kłusowników.

(Z Konferencji Męskiej św. Stanisława.) W lokalu Domu św. Jana odbyło się walne zebranie Konferencji Męskiej św. Wincentego a Paulo pod wezw. św. Stanisława. Przewodniczył obradom prezes p. Maczkowski sen. Ze sprawozdań zarządu, a szczególnie skarbnika p. Galanta i sekretarza p. Kuberskiego wynika, iż działalność Konferencji w akcji dobroczynnej dla ubogich naszego miasta jest nader owocna i zasługuje na największe uznanie.

(Ze Stow. Młodych Polek.) W święto Niep. Poczęcia Najśw. Marji Panny odbyło się doroczne walne zebranie Stow. Młodych Polek pod przewodnictwem ks. patrona Redmera. Wyczerpujące sprawozdanie zarządu wykazało ogromny rozwój Stowarzyszenia w każdej dziedzinie, o czym najdobitniej świadczy fakt wzrostu liczby członkiń o 100 proc. Do nowego zarządu weszły druchny: Domachowska — prezeska, Orkiszewska — sekretarka, Grzegorzyczkówna — skarbniczka, Tyslerówna — naczelniczka, Fabjańska — bibliotekarka, Subkowska — gospodyni. (tts.)

* **Przechowo.** pow. Świecie. (Likwidacja sprawy rzekomego objawienia.) — Przed dwoma miesiącami rozniosła się szeroko wieść o rzekomem objawieniu Matki Boskiej w lasku pod Przechowem, 4 klm. od Świecia, dwom 10-letnim dziewczynkom. Odtąd zbierały się codziennie na tem miejscu rzesze ludu, aby być świadkami dalszych objawień, jakie codziennie się powtarzały rzekomo. Sprawa osiągnęła punkt kulminacyjny w dniu 8 bm, w święto Niepok. Poczęcia Najśw. Marji Panny, kiedy tysiączne rzesze spieszyły na znane już pole, aby naocznie widzieć cud, jaki miał nastąpić, wedle przepowiedni dziewczynki, a co oczywiście się nie sprawdziło. Władze duchowne, które z całą rozwagą to zjawisko śledziły doszły do przekonania, iż ma się tutaj do czynienia z chorobliwym wymysłem dziewcząt. Wobec takiego oświadczenia duchowieństwa niewątpliwie ustana wędrówka ludzi na rzekome cudowne miejsce.

* **Chojnice.** (Z Rady miejskiej.) — Przy udziale 20 członków Rady miejskiej i kilku członków magistratu zagali przewodniczący p. mec. Kopicki posiedzenie Rady miejskiej. Uchwalono dodatkowy budżet w wysokości 248 096 zł. W tej kwocie przewiduje się koszty przebudowy rzeźni na bekoniarnię, przebudowę byłej fabryki lnu na koszary, przebudowę zakładów wodociagowych, żeńskiego gimnazjum oraz wybrukowanie kilku ulic. Wniosek Magistratu o uchwalenie dodatków do opłat za prąd, gaz i wodę, na pomoc bezrobotnym, wywołał ożywioną dyskusję szczególnie ze strony przedstawicieli robotników i został ostatecznie odrzucony. Uchwalono wysokość dodatków miejskich do podatku obrotowego i opłat za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.

(Protest.) Staraniem tutejszej Akcji Katolickiej odbyło się w auli szkoły powszechnej wielkie zebranie protestacyjne przeciwko projektowi nowego prawa małżeńskiego. Przewodnictwo objął p. insp. Grochowski, prezes Akcji Katolickiej, poczem O. Kuszera, prowincjał Misji św. Rodziny wygłosił przemówienie po uchwaleniu rezolucji przemawiał jeszcze ks. kanonik Makowski. (tta.)

* **Tuchola.** (Pomocnicza Kasa Skarbowa.) Celem udogodnienia kupcom i przemysłowcom miejscowości Śliwice i o-

kolicy nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych urządzi się w Śliwicach specjalną kasę poborową. — Kasa będzie czynna w dniach 21 i 22 bm. w urzędzie gminnym.

(Kółka sportu narciarskiego.) Miejscowe Stow. Młodzieży Męskiej uchwalilo na swem ostatnim zebraniu założyć przy stowarzyszeniu Koło Miłośników sportu narciarskiego, jakie zdobywa coraz więcej zwolenników. (tts.)

Interesujący odczyt o Południowej Afryce

Pierwsze w bieżącym sezonie zebranie sekcji ekonomicznej Towarzystwa Prawniczego i Ekonomicznego w Poznaniu odbędzie się w najbliższy piątek, dnia 18 grudnia rb. o godz. 8 wieczorem w sali 17 Collegium Minus. Interesujący referat n. t. „Związek Południowej Afryki pod względem politycznym i gospodarczym a możliwości polskiej ekspansji” wygłosi p. Stanisław hr. Mycielski z Wrześni, który jako wicekonsul polski w Kapsztadzie miał możliwość dokładnego zaznajomienia się z sytuacją tego kraju, przedstawiającego dla naszego przemysłu godny uwagi rynek zbytu.

Wstęp dla członków wolny. Goście mile widziani.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Handlarzy Targowych w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 15 bm, o godz. 17.30 na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— **Wolny Cech Krawiecki w Poznaniu** odbędzie swe zebranie 15 bm, o godz. 20 w lokalu przy ul. Rom. Szymańskiego 10. Skarbnikiem cechu został mianowany p. Stanisław Mazurczak, zamieszkały przy ul. Strzeleckiej 31.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon” Poznań-Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się 6 bm o godz. 20 w sali p. Jaszyska, ul. Kraszewskiego 16. Na porządku obrad wykład „Zycie Towarzystwa”.

— **Związek Tow. Pom. Fryzjerskich Z. Z. R. P. — filja Poznań.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się w środę, 16 bm, o godz. 20 na sali p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego im. Ign. Paderewskiego — dzielnica III Zamek.** W środę, 16 bm o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8, zebranie miesięczne. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Klub Intrologatorów.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 16 bm, o godz. 19 w lokalu p. Beyerowej, pl. Bernardyński 2. Na zebraniu odbędzie się wykład p. prof. Władysława Grabowskiego na temat „Jak toczyła się książka w ciągu wieków”.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydziałowej.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 17 bm, o godz. 19.30 w czyteln.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Piekarskiej w Poznaniu** zwoluje na 17 bm, o godz. 14 wszystkich kolegów na nadzwyczajne zebranie, które się odbędzie w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Okręgowe Koło Związku Inwalidów Wojennych R. P.** Plenarne zebranie odbędzie się 17 bm o godz. 18 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Stanisława Kostki — Poznań-Wilda.** Zebranie w czwartek, 17 bm, o godz. 19.30.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Rataje.** Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, 19 bm, o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Przybeckiego. Na porządku obrad referat gospodarczy.

— **Kołodziejska sekcja fachowa przy Zjednoczeniu Pracowników Rzemieślniczych** zwoluje walne zebranie na dzień 21 bm o godz. 19 w salce 20 Domu Rzemieślniczego.

KSIĘGI STANU GWILNEGO

Zgony:

Marja Łakoma, z domu Rodziejczak, 50 lat, Katarzyna Stachowiak, z domu Gościński, 62 l. Zofja Kaziród, 3 dni. Walenty Szczepaniak, palacz kol., 51 l. Marjanna Ratajczakowa, z domu Pohlmann, 87 l. Michał Plotkowiak, podmistrz cieśliski, 53 l. Magdalena Strońska, z domu Rejkówna, 67 l. Cecylja Szczerkowska, 28 dni. Karol Rzepecki, właśc. księgarni, 66 l. Czesław Pylas, 6 l. Marcin Dickert, ksiązkowy, 58 l. Jan Klekotta, budowniczy, 83 l. Czesław Fibich, 4 l. Karol Jacob, em. nauczyciel, 60 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Inż. Sommer 10 zł. — A. S. z podziękowaniem za otrzymane laski 5 zł. — N. N., Dolsk, 6,30 zł. — Janowski 3 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 378,55 zł.

Na bezrobotnych: Dąbrowska 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 87 zł.

DZIŚ BENEFIS J. SOKOŁOWSKIEJI

„To co najlepsze” w „Nowościach”! Dziś w najmodniejszym kinoteatrze rewji „Nowości” (Ratajczaka 21) odbędzie

się benefis J. Sokołowskiej, która w otoczeniu całego zespołu wystąpi w wielkiej rewji p. t. „To co najlepsze”. Ze względu na zwiększony, podwójny program rewjowy: tylko jedno przedstawienie o godz. 9. Ceny od 1—3 zł. zw 12 344

Stowarzyszenie Polsko - Francuskie w Poznaniu.
WIELKI RECITAL DRAMATYCZNY CARLO LITEN'a.

Wielki tragik belgijski, którego wybitnie indywidualny talent przez przeszło 20 lat wzbudza podziw publiczności, po odbyciu tournée po Europie, szerząc blask i subtelne ciepło swej oryginalnej sztuki, przybył po raz pierwszy do Polski. Usłyszymy go w Poznaniu w nadchodzący czwartek, dnia 17 grudnia r. b., o godz. 20-tej w Białej sali Hotelu „Bazar”.

Carlo LITEN wypowie utwory najwybitniejszych francuskich i belgijskich poetów: Fr. Villon, A. de Musset, P. Verlaine, A. Rimbaud, Rodenbach, Maeterlinck, Verhaeren i in.

Carlo LITEN jest deklamatorem nieprzeciętnej miary, posiada głos o wielkiej rozpiętości i umie w sposób godny podziwu uwydatnić piękno poezji.

Prostymi środkami odwarza on wiersz zwykły, pisany, a poematy dramatyczne deklamuje z głębokim uczuciem i rozmachem.

Odnosi się wrażenie, że Carlo LITEN z równym zrozumieniem interpretuje sztukę Polihymni, jak i Erato, uwydatniając ich cechy charakterystyczne.

Nigdy Verlaine nie miał lepszego interpretatora, niż Carlo LITEN. Carlo LITEN śpiewa nie śpiewając poezje muzyczne Verlaine'a, gra Corneille'a, przekazując nam jego harmonijną tężyzną płacze z Mussetem i deklamuje z żarem wspaniałe wiersze Verhaeren'a. Carlo LITEN oczarowuje swych słuchaczy i trzyma ich w stałym napięciu. Słyszac go, rozumiemy jego sławę niezrównanego deklamatora.

Jego środki są proste, lecz pełne impresji. Jego dykcja doskonała.

On szafuje bogactwem swego talentu. Jest to prawdziwy artysta.

Bilety po cenach najniższych można nabyć w przedsprzedaży w składzie cygar A Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38, oraz w dniu Recitalu w Hotelu „Bazar” od godz. 19-tej począwszy.

Czysty zysk przeznaczony jest na rzecz „Kuchni dla Inteligencji”. dw 1560

Stowarzyszenie Polsko - Francuskie w Poznaniu.

TEATRY

Premjera w Teatrze Nowym

„Dziewczę z Chin”, fascynująca sztuka, nigdzie jeszcze w Polsce nie grana, której premjera odbędzie się w środę, należy do najbardziej przebojowych atrakcyj repertuaru zagranicznego a na scenie Teatru Nowego otrzymuje niezwykle staranną oprawę dekoracyjną i wyborną obsadę z pp. Cieszkowską i Roslanem w rolach głównych. Akcja tej świetnej sztuki rozgrywa się na egzotycznym tle tajemniczego świata Azji, w oryginalnym środowisku chińskim.

Premjera „Cnotliwej Zuzanny”.

Dziś po raz pierwszy w teatrze „Uśmiech” wesola operetka J. Gilberta „Cnotliwa Zuzanna”, która lekkością treści i humorem przewyższa wszystkie najbardziej znane operetki. W roli tytułowej wystąpi przemita Jadwiga Fontanówna, gwiazda operetki polskiej. Partnerami niezrównanej Fontanki będą najlepsze siły zespołu. „Clou” premjery będzie akt II, rozgrywający się w słynnym paryskim „Moulin Rouge”. prof. Jarocki bowiem projektował dekoracje i kostjomy, które zachwyci publiczność. Wielka rewja śpiewno-choreograficzna w wykonaniu primabalerin pp. Iga Dix i H. Kwaśniewskiej oraz całego corps de ballet. Szlagierem premjery będzie piosenka „Najśodsza z niewiast”, odśpiewana przez uroczą Fontanównę.

Teatr Polski

DZIŚ — „Ich synowa”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Wierny meżus”. Środa, 16. 12. „Dziewczę z Chin”. (Premjera). Czwartek, 17. 12. „Dziewczę z Chin”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr operetkowy „Uśmiech”

DZIŚ — „Cnotliwa Zuzanna”. Premjera. Środa, 16. 12. „Cnotliwa Zuzanna”. Czwartek, 17. 12. „Cnotliwa Zuzanna”.

Teatr Objazdowy

W Brackiego — „Kajzer” Macieja Wierbińskiego
DZIŚ — Ostrów.

30 lat służby Bogu i Ojczyźnie

W dniu dzisiejszym przypada 30-lecie służby kapłańskiej ks. prałata Józefa Prądzyńskiego. W dniu 15 grudnia przed laty trzydziestu otrzymał święcenia kapłańskie z rąk ówczesnego biskupa Andrzejewicza w Gnieźnie. Zrazu wikariat w Potulicach pod Nakłem, następnie wikariat w Strzelnie (1902 do 1912), wreszcie probostwo św. Michała w Gnieźnie (1912—1917), a w końcu, w r. 1917, powołanie do kapituły św. Marii Magdaleny przy kolegiacie farniej — oto dotychczasowe etapy w jego 30-letniej służbie duszpasterskiej.

Jesteśmy świadomi tego, że przypominając datę dzisiejszą, popełniamy niedyskrecję, która nie spotka się z aprobatą Dostojnego Jubilata. Znamy bowiem wszyscy przysłówiową wręcz powściągliwość i skromność ks. prałata Prądzyńskiego, który — gdy idzie o uznanie dla niego, dla niestrudzonej jego i rozległej a w tak błogosławione owoce obfitującej pracy — wysuwa zawsze na pierwsze miejsce sprawę, sam zaś w pokorze iście serafickiej zasnuwając się w szeregach szarych pracowników.

Pracownik Boży i ojczysty, który dwa te pojęcia skojarzyć potrafił z przedziwną harmonią w całej dotychczasowej swej działalności. Wielki prostotą swoją i sercem pełnym entuzjazmu i miłości i bezgranicznego oddania Kościołowi i Ojczyźnie. Jak najmniejszych wymagań dla siebie, jak najofiarniejszy dla sprawy i dla innych. Oto przekrój kapłana i patrioty na miarę nieprzeciętną.

Kapłan-patrjota, promieniejący sugestywną siłą ducha swego i serca gorącością. Nie zlamana go, ani osłabiła sześciotygodniowa kaźń więzienna w więzieniu bydgoskim (1902), na którą władze pruskie skazały go za pracę w tajnej organizacji gimnazjalnej. Przewodniczący. Zawsze czynny i energiczny, z zapalem organizował swoje parafie od pierwszej chwili po otrzymanych w święceniach kapłańskich. Czy to w Potulicach, czy w Strzelnie lub Gnieźnie — nie było stowarzyszenia polskiego i katolickiego, któreby się nie opiekował i któregoby nie był ożywił pracą wytrwałą i celową i niestygnącym nigdy zapalem dla podtrzymania w narodzie ducha religijnego i polskiego. Przez ks. Prymasa Dalbora powołany do Poznania, przybywa tu w okresie ostatecznych zapasów na frontach wojny światowej, wyteżonych zabiegów dyplomatycznych Polskiego Komitetu Narodowego na terenie koalicji, oraz naprężonego oczekiwania i przygotowywania się społeczeństwa w kraju. W tej pracy przygotowawczej bierze znowuż czynny i pełen inicjatywy udział z nigdy nie stygnącą wiarą. Powstaje Polska. — Tworzy się Naczelna Rada Ludowa. Ks. prał. Prądzyński łącznie z dzisiejszym biskupem łomżyńskim ks. Łukomskim kładą podwaliny pod polskie szkolnictwo w Wielkopolsce. A jednocześnie Jubilat dzisiejszy sprawuje kierownictwo duszpasterstwa w armji gen. Dowbór-Muśnickiego.

Zaledwie tego dokonał, a już ks. Prymas Dalbor powołuje go do zorganizowania i pogłębienia ruchu religijnego w archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej. Powstaje Liga Katolicka, która odważnie i bojowo wstępuje w życie, wystrzelając raz wraz imponującą manifestacją ducha katolic-

kiego. Ostatnią taką imponującą mobilizacją Kościoła Katolickiego w Polsce z okazji I Zjazdu Eucharystycznego w Poznaniu mamy jeszcze świeżo w pamięci. Organizatorem naczelnym był ks. prał. Prądzyński. Niezależnie od tego inicjatywą swoją, pracą i sercem ogarnia wielkie zastępy młodzieży wszelkich odcieni społecznych, głównie rzemieślniczej i akademickiej. Przez szereg lat organizuje i rozbudowuje Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, które wyrosły dziś do rozmiarów najpotężniejszej organizacji. Młodzież, to osobna chlubna karta w jego życiu. Stał się poniekąd ojcem duchowym młodzieży naszej, która ucieka się do niego w wszelkiej potrzebie i wątpliwościach wszelkich. Dla niej ma zawsze czas i radę i ukrytą pomoc ofiarną.

Jeśli dodamy jego wybitną działalność na stanowisku moderatora generalnego Związku Sodalicyj w dzielnicy naszej, jego wybitną współpracę w Związku Kapłanów „Unitas” i w redakcji „Wiadomości dla duchowieństwa, opiekę jego duchową nad harcerstwem, kapelaństwo w „Sokole” — to zyskamy mniej więcej lecz bynajmniej nie wyczerpujący obraz jego twórczej pracy o zasięgu dalekośnym, zmierzającej ku jednemu celowi: Bóg i Ojczyzna. Ten sam cel główny jest motorem działalności jego i na niwie politycznej, gdzie z wielką cywilną odwagą broni zawsze w sposób zdecydowany, narodowych poglądów.

A wreszcie nie wolno przemilczeć najnowszego dzieła, do którego realizacji walnie się przyczynił przedewszystkiem ks. prał. Prądzyński. Jest nim Pomnik Wdzięczności Najst. Serca Jezusowego, który stać ma na straży polskości i katolickości progu naszego i po wieki świadczyć o przynależności uczuć i ducha wyzwolonego narodu.

Nie koniec tu owocnej działalności Dostojnego Jubilata. Żywotność jego, energia i zapal w pełnym rozkwicie. Niechaj w koronie zasług jego dla dobra Kościoła i Narodu przybyszą świeże liście wawrzynu. Oto życzenia nasze prosto z serca płynące w tym dniu 30-lecia.

Zjazd kierowników Wielkopolskiego Z. H. P.

J. Em. ks. Prymas na obradach.

Staraniem Zarządu Oddziału Wielkopolskiego Z. H. P., odbył się wczoraj w auli Szkoły Wydziałowej przy ulicy Działyńskich Zjazd ks.ks. kapelanów i opiekunów i opiekunek drużyn harcerskich oraz zarządów Kół Przyjaciół Harcerstwa. Obrady otworzył przewodniczący gen. J. Haller, witając przedstawicieli władz oraz gości licznie zgromadzonych kapelanów, opiekunów, opiekunek drużyn harc. i przyjaciół.

W słowie wstępnym gen. Haller podkreślił ważność wychowania publicznego, w którym bierze żywy udział harcerstwo polskie już od 20 lat na zasadach wiary Chrystusowej i metodach skautingu spolszczonego u nas harcerstwa, które może się poszczycić rezultatami bardzo pięknymi. Wszak polskie harcerstwo wychowuje człowieka i pełnego obywatela, świadomego swoich obowiązków i praw, które przypięczętowało swoją krwią tak w Legjonach, w walkach o niepodległość krain wschodnich, jak i w wolnej Polsce w obronie

Lwowa i Warszawy. Tu przez powstanie uczczono pamięć zmarłych członków.

My Polacy - katolicy — mówił gen. Haller dalej — wychodzimy z założenia, że rodzice są wychowawcami z przyrodzenia najlepszymi. — Szkoła nie może zapewnić społeczeństwu pełnego wychowania. Rodziców i rodziny ona nie zastąpi.

W końcu swego przemówienia wniósł gen. Haller okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta.

Następnie ks. dr. Paulus wygłosił niezmiernie ciekawy referat p. t. „Harcerstwo a kościół i rodzina”. Referent obrazował stosunek harcerstwa polskiego do innych instytucji wychowawczych do szkoły i rodziny.

W toku referatu zjazd zaszczylił swą obecnością J. Em. ks. Prymas, który przybył w towarzystwie kapelana ks. szamb. Mędlewskiego. Dostojnego gościa powitano gromkim okrzykiem.

Drugi referat p. t. harcerstwo a szkoła — wygłosił dr. Eustachiewicz, który podkreślał m. i., że wychowanie religijne młodzieży jest podstawą harcerstwa, albowiem ideały miłości bliźnich prowadzą do osiągnięcia najw. dobra spo-

lecznego. Harcerstwo jest organizacją apolityczną.

Z kolei zabrał głos J. Em. ks. Prymas, który wyraził wielkie zadowolenie, że mógł się zetknąć z tymi, którzy opiekują się elitą młodzieży, grupującej się w harcerstwie. Praca w harcerstwie jest najwładźniejszą pracą wychowawczą — jest ona ułatwiona, bo jest dobrowolną, a nie pod naciskiem czy przymusem i to winno być wyszukane jako moment wychowawczy. Te wartości opierają się o zasady religijne. Harcerstwo musi być katolickie, głęboko praktykujące.

W końcu Dostojny Gość udzielił zebranym swego błogosławieństwa, poczem, serdecznie żegnany, opuścił salę obrad.

Trzeci referat n. t. „Harcerstwo a starsze społeczeństwo” wygłosił inż. Grzymałowski.

Po referatach obradowały komisje, poczem odbyły się obrady plenarne, na których przyjęto rezolucje. (z)

Zjazd przedstawicieli miast w Gnieźnie

Gniezno, 14 grudnia.

Na skutek inicjatywy prezydenta m. Gniezna p. Leona Barciszewskiego, członka zarządu Związku Miast Polskich, odbył się w Gnieźnie w dniu 12. b. m. zjazd przedstawicieli tych miast polskich, które w swych rzeźniach urządzone są na eksport bekoniów i szynki do Anglii. Zjazd był bardzo licznie obsesany. Władze centralne były reprezentowane przez delegatów ministerstwa rolnictwa i ministerstwa spraw wewnętrznych; województwo poznańskie reprezentowali pp. naczelnik wydziału samorządowego Antoni Trzciniński, naczelnik wydziału weterynaryjnego dr. Krygicz oraz delegat wydziału przemysłu i handlu p. inż. Kielczewski.

Rolnictwo reprezentował delegat Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. inż. dr. Schumann. Poza tem reprezentowane były władze centralne Związku Miast Polskich oraz różnych kół miast Rzeczypospolitej. Polski Związek Bekonowy z siedzibą w Warszawie reprezentował p. dyr. R. Drews, wiceprezes związku.

Zebranie zagałę w imieniu zarządu Związku Miast Polskich p. prezydent Barciszewski, składając następnie przewodniczącego zebrań w ręce p. Stanisława Rapalskiego, wiceprezydenta miasta Łodzi.

Pierwszy referat wygłosił prezydent miasta Gniezna, charakteryzując obecne położenie przemysłu bekoniowego w Polsce, drugi p. dr. Kiszkiel, który na zasadzie szerokich doświadczeń, zebranych w ministerstwie rolnictwa, wskazał nieodzowne warunki, na jakich powstawać mogą i rozwijać się warsztaty bekoniarskie w Polsce. Referent przestrzegł przed bezplanowością i poczynaniami niedostatecznymi rozważaniami.

Nastąpił jeszcze referat organizacyjny, wygłoszony przez p. prez. Barciszewskiego, i przyjęcie zgłoszonych wniosków, według których zostanie powołana do życia, w łonie Związku Miast Polskich, specjalna „sekcja miast bekoniowych”, które wspólnie radzić będą o zagadnieniach bekoniowych w odniesieniu do swoich rzeźni miejskich. Osobno powołana została do życia komisja bekoniowa, przy Związku Miast Polskich w Warszawie w której wszystkie trzy czynniki a mianowicie państwo, miasta zorganizowane w sekcję bekoniową oraz przemysł bekoniowy, zorganizowany w swój związek, będą wspólnie pracowali i radzili nad sposobami przetrzymania niestychnie przykrego przesilenia w tym dziale przemysłu polskiego.

Następnie odbyło się zwiedzenie specjalnie urządzonej chlewni zarodowej firmy Bacon-Eksport Gniezno, położonej na skraju terytorjum miasta. W chlewni tej hoduje się specjalną rasę angielską, dającą jaknajlepsze egzemplarze na przeróbkę bekoni. Zwiedzano również szczegółowo rzeźnię miejską a specjalnie urządzonej tam najstarszą bekoniarnię i najpierwszą urządzonej w rzeźniach miejskich wogóle. Zwiedzenie zakończyło się referatami, wygłoszonymi w domu administracyjnym rzeźni przez p. dyr. firmy R. Drewsa i kierownika oddziału gnieźnieńskiego p. inż. Grzegorzewicza.

Reprezentowanych było około 40 miast polskich całej Rzeczypospolitej przez około 70 delegatów. Z wielkich i większych miast polskich reprezentowane były Warszawa, Lwów, Łódź, Kraków, Lublin, Poznań, Katowice, Toruń, Bydgoszcz, Królewska Huta i t. d.

Obrady te mają bardzo donośne znaczenie w ustosunkowaniu się miast polskich do dalszego rozwoju przemysłu bekoniowego w Polsce. Skutki tego zjazdu wykażą się dopiero w powołanych preze-żeń do życia organizacjach, które kontynuować mają pracę w podjętych kierunkach. (b)

Nadzwyczajny zjazd restauratorów

Dzisiaj przed południem o godzinie 11,30 odbyło się w lokalu p. Pioska przy ul. 27 Grudnia nadzwyczajne zebranie Towarzystwa Restauratorów

na miasto Poznań i okolice. Obrady zagałę prezes Tow. p. Pioska, podając, że celem zwołania zebrania jest zajęcie stanowiska w sprawie podatku piwnego, mającego wejść w życie z rokiem 1932. Towarzystwo wydelegowało 5 członków do Związku Browarów, gdzie przedstawiono odnośne dezyderaty. Ponieważ Związek Browarów zajął stanowisko odmowne, Zarząd postanowił zwołać powyższy zjazd. Przy szczerze wypełnionej sali zabrał głos p. red. Grudziński, który wygłosił referat n. t. „Zawód gastronomiczny na tle katastrofy gospodarczej”. Obrady trwają. (z)

RADJO

Programy radiofoniczne:

Środa, dnia 16 grudnia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 11.40 przegląd prasy krajowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.15 komunikaty; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godzina 16.30 zagadnienie społeczno - wychowawcze; godz. 16.45 przegląd prasy polskiej; godz. 17.00 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; godz. 17.35 koncert popołudniowy; godz. 18.50 kwadrans lotniczy; godz. 19.05 wygadanka akademicka; godz. 19.45 wiadomości prasowe; godz. 20.00 „Silva rerum”; godz. 20.15 o współczesnej muzyce; godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wyk.: Orkiestra 57 p. p. pod bat. por. Antoniego Szałkowskiego, Jadwiga Kowalikówna, sopr. Kajetan Kopczyński baryton, Józio Bukowski, ksylofon, prof. Marian Sauer, akompanjament; godz. 22.00 sygnał czasu, „Z nad krawędzi”, pogadanka Brata Cezarego; godz. 22.15 komunikaty; godz. 22.30 ostateczne wiadomości prasowe; godz. 22.35 muzyka taneczna z kabaretu „Apollo”

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka z płyt; godz. 13.40 pogadanka rolnicza p. t. „Chów, żywienie i pielęgnowanie plectwa wodnego”; godz. 14.00 „Uprawa piasków — wygłosił prof. St. Jankowski; godz. 14.20 „Chów, żywienie i pielęgnowanie indyków i perlic”; godz. 14.50 muzyka z płyt; godz. 15.25 skrzynka pocztowa; godz. 15.50 muzyka z płyt; godz. 16.20 „Rzeczy polskie w Prusach Wschodnich za Zygmunta Augusta”; godz. 16.55 lekcja jęz. ang.; godz. 17.10 odczyt; godz. 17.35 muzyka lekka w wyk. orkiestry P. R.; godz. 19.30 muzyka z płyt; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.00 lekkie piosenki i melodie w wyk. Astona (baryton) i Wł. Olkuszniaka (harm.); godz. 20.30 koncert Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Muzyki w Warszawie z okazji 5-lecia założenia Stowarzyszenia w przerwie kwadrans literacki: „Groteska Włodzimierza Popławskiego p. t. „Gwiazdka”; godz. 22.15 muzyka z płyt; godz. 22.40 odczyt; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne, Huizen (1875 m) 20.00 koncert symfoniczny; Koenigs-wusterhausen (1635 m) 16.30 koncert, 19.30 muzyka taneczna, 21.15 odczyt, 22.30 muzyka taneczna; Daventry (1554 m) 21.15 koncert symfoniczny; Motala (1348 m) i Sztokholm (435 m) „Fidelio” op. Beethovena; Kalundborg (1154 m) 20.00 koncert z katedry, 21.30 pieśni wschodnie, 22.05 koncert wiolonczelowy, 22.25 skandynawska muzyka ludowa; Oslo (1083 m) 20.00 koncert, Budapeszt (550 m) 19.20 muzyka z płyt, 20.50 odczyt, 21.35 wieczór Beethovena; Wiedeń (516 m) 20.20 słuchowisko; Medjolan (516 m) 20.45 „Trzy życzenia” opt. Ziehrera; Praga (486 m) 19.30 „Dalibor” op. Smetany; Rzym (441 m) 21.00 „Cyrulik sewilski” op. Rossiniego; Bukareszt (394 m) 19.30 transm. z opery.

Zebranie Stronnictwa Narodowego

Koło na Wildzie

Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm., o godz. 7.30 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75.

Na porządku obrad m. in. referat pani pułk. Krzyżagórskiej na temat: Projekt ustawy małżeńskiej.

Wszystkich członków zwłaszcza pp. obwodowych, prosi o przybycie Zarząd.

Koło Jeżyce

Plenarne zebranie naszego koła odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

Na porządku obrad: Referat polityczny p. red. Bohdana Danielewskiego o raz inne ważne sprawy.

O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

Koło Poznań-Lazarz

Zebranie miesięczne odbędzie się jutro, w środę, 16 b. m., o godz. 8-mej wiecz. w sali p. Przybyskiego przy Rynku Św. Łazarzskim 18.

Na porządku obrad referat polityczny.

O liczne i punktualne przybycie członków, zwłaszcza p. p. obwodowych, prosi Zarząd.

Przemysłownictwo diamentów

Amerykańskie władze celne prowadzą od lat wytężoną walkę przeciwko przemysłownictwu diamentów, które obecnie w okresie przewlekłego kryzysu finansowego wzrasta z miesiąca na miesiąc. Przemysłownictwo diamentów jest rzeczą stosunkowo łatwą, i nadomiar intratną. Cło amerykańskie na wwożone diamenty wynosi dwadzieścia procent od wartości. Sumka całkiem przyzwoita, którą pragnie się naturalnie „oszczędzić”. Do walki więc z przemysłownictwem amerykańskie władze celne zorganizowały w Europie całą sieć szpiegowską. W Londynie, w Paryżu, w Antwerpii, wszędzie wogóle, gdzie handel diamentami prowadzi się na wielką skalę, posiada Ameryka swych agentów, którzy centrali w Nowym Jorku donoszą natychmiast o wszelkich „nabytkach” Amerykan w Europie.

Kiedy więc Mister z żoną swoją w drodze powrotnej zawitają w porcie nowojorskim, celnicy oddawna już mają szczegółowe o nich informacje. I wówczas zdarzają się takie obrazki: Droga żonczka na zapytanie celnika oświadcza za najśrodszą miną niewiniątka: „O tak, owszem, kupiliśmy w Paryżu mały pierścionek za 80 dolarów”. Ale wtedy celnik zadaje pytanie z ironicznym uśmiechem: „A kolja brylantowa, którą pani nabyła przy ulicy X w firmie Y za 25 tysięcy dolarów, cóż pani z nią zrobiła?” Na takie dictum znika maska niewiniątka, dama siania się z przerażenia, — bo ta kosztowna kolja brylantowa nietylko ulega konfiskacie, ale nadto dama zapłacić musi pokaźną grzywnę

za usiłowany szmugiel. W roku zeszłym urząd celny w Nowym Jorku zdobył w ten sposób z samych kar za usiłowany przemyt kwotę nie bylejaką, bo 800 tysięcy dolarów. Z sumy tej 25 procent otrzymał agent europejski, który doniósł centrali amerykańskiej o dokonanej transakcji.

Obecnie amerykańskie władze celne powołały do życia własną t. zw. „brygadę diamentową”, z kwaterą główną w Paryżu i filjami w Londynie, Antwerpii, Brukseli i Berlinie. Zadaniem owej brygady jest przede wszystkim baczne śledzenie przemysłowników zawodowych, stokroć niebezpieczniejszych od przemysłowników przygodnych, owych bogatych Amerykan, którzy najczęściej „wpadają”. Przemysłownicy zawodowi pracują ręką w rękę z jubilerami amerykańskimi, którzy co pewien czas przyjeżdżają do Europy po większy zakup kosztowności. Z zakupionych zapasów zabierają z sobą małą tylko część, które dają, do oclenia. Resztę zaś przemycają za pośrednictwem „zawodowców”, nieznanym amerykańskimi władzom celnym.

Zawodowi przemysłownicy nie „pracują” oczywiście za darmo. Za ryzykancką swoją robotę otrzymują 8 procent wartości przemieszowanego towaru. Jubilerzy amerykańscy „oszczędzają” w ten sposób okrągło 12 procent. Według obliczeń amerykańskich władz celnych, przemycają się do Stanów Zjednoczonych kosztowności za 500 milionów dolarów rocznie. Temu kres ma położyć obecnie wspomniana „brygada diamentowa”. (wuk.)

Japonka w domu

Emancypacja kobiet w Japonii postępuje bardzo wolno.

W dawnych domach japońskich, których ściany są z papieru, gościem stałym jest zimno w okresie jesiennym i zimowym, a hałas, który wyczyniają dzieci, nie tłumia żadne mury. Dom japoński nie zna ciszy i spokoju, które cechują mieszkania europejskich. Japonka nie ma wpływu na dzieci, nie wolno jej ich gromić, pouczać. Odgrywa ona przy nich rolę biernego posługaczki. Prawo udzielań dzieciom reprimend, nauk i wskazówek pozostawia tradycja tylko ojcu, który jest faktycznym władcą w murach domu.

Obowiązkiem pierwszym i najważniejszym Japonki jest odgadywanie życzliwych męża, wypełnianie jego zleceń, troska o jego dobry humor, zaspakajanie jego wymagań kulinarnych. O ile względy materialne nie pozwalają na utrzymywanie służącej, pani domu musi pełnić tę rolę.

Praca i obowiązki domowe i rodzinne wypełniają cały dzień Japonki, która musi jednocześnie być pokojówką, kucharką, pomywaczka, opiekunka. Prawa jej wobec męża i starszego syna są żadne. Młodsza generacja, która ulega wpływowi ideał emancypacyjnych, płynących z Europy i Ameryki, nie okazuje wiele szacunku dla matki wychowanej w duchu dawnych tradycji. To też pozycja socjalna i rodzinna Japonki, należącej do starszej generacji, jest bardzo niska, dysproporcja między jej obowiązkami, a jej prawami — jest olbrzymia.

O różnicy w pojęciach i zwyczajach, jaka panuje między starszą a młodszą generacją w Japonii, świadczy wymownie ankietka, którą urządził uniwersytet w Tokio. Na 150 młodych studentek Japonki, które dały odpowiedzi na pytania zawarte w ankietce, wszystkie prawie wypowiedziały się sceptycznie lub negatywnie w kwestii stosunków rodzinnych. Pytania brzmiały następująco: „Czy ma pani jakieś zarzuty wobec ojca?”, „Czy chciałaby pani zmienić sytuację, jaką zajmuje matka jej w domu?”, „Czy pożądanymi byłyby zmiany w trybie życia domowego?”

Odpowiedzi były szczerze i jednobrzmiące:

„Czuję się w domu osamotniona, pisze jedna ze studentek, ojciec jest tak zajęty pracą, że nie interesuje się mną zupełnie.” Druga znow użala się: „Matka moja ulega we wszystkim ojcu, nie odczuwam moich potrzeb i nie rozumie mnie zupełnie. Wszystko to, czego nas uczy w szkole, jest dla niej obce i wrogie; jeśli mówimy o tem dochodzi do kłótni, gdyż obecne zasady, wpajane w nas przez szkołę, kłócą się z trybem życia domowego?”

Inna znow pisze: „Jesteśmy zbyt skrepowane w życiu poza domem. Pragnęlibym, by ojciec mój nie pił tak dużo. W domu byłoby o wiele milej, gdyby ojciec częściej obiadował z nami. Niestety, praca i rozrywki trzymają go poza domem, widzimy go rzadko i nastrój w domu cierpi na tem.”

Rozdziewiek jest tu widoczny aż nadto wyraźnie. Młodzi i starzy nie rozumieją się wzajemnie. Młodzi oceniają krytycznie postępowanie starszych, w czem umacniają ich szkoła nowoczesna. Ale na ogół emancypacja kobiet postępuje w Japonii w tempie wolnym.

S. K.

Grosz rodzi miliony

Mechanizacja przemysłu przyniosła nam w ostatnich lat dziesiątkach m. in. także możliwość szybkiego zdobycia majątku. Podczas gdy dawniej jedynie szczęśliwy traf, manewr giełdowy, spekulacja gruntami, korzystna dostawa wojenna stały się źródłem szybkiego zubożenia się, dzisiaj coraz częstszym źródłem jego staje się produkcja masowa jakiegobądź drobnego i pozornego przedmiotu, którego wyrób kosztuje tylko ułamek grosza, który jednakże czyni zadość gwałtownym zapotrzebowaniu życia codziennego. Rynek dla tego rodzaju artykułów jest prawie nieograniczony.

Liczba drobnych, praktycznych wynalazków jest bardzo wielka. Niektóre, jak pluskiewki i agrafki są do tego stopnia niezbędne, że nawet patenty na ich ulepszenie odrzucili olbrzymie zyski, jak na przykład pomysł wyrabiania pluskiewek z jednej sztuki lub pomysł zaopatrzenia agrafki w kuleczkę zamiast sprężynki przez co zapobiega się darciu materiału. T o samo odnosi się do szpilki z główką szklaną, używanej dopiero od roku 1895. która firmie akwizgrańskiej przyniosła ładny majątek.

Pochodzenia amerykańskiego są rączki drewniane do noszenia paczek i spinacze biurowe.

Zatrzaśk, który dzisiaj nietylko w garderobie pań odgrywa rolę, lecz jest niezbędny w każdym przemyśle, w którym zależy na szybkim rozcięciu materiału, jak np. zarzutki deszczowe, pokrowce parasoli, walizki, torby i t. d., przyniosły wyjątkowo swemu wielki majątek.

Bardzo często staje się artykuł groszowy nie przez jego wynalezienie, lecz właściwe zastosowanie i rozpowszechnianie źródłem majątku.

Horace Wrigley, zwany królem gumy do żucia, zubożać się ogromnie dzięki pomysłowi perfumowania urabianej w kuleczki gumy do żucia. Dzisiaj jest on właścicielem kilkunastu linii kolejowych i banków.

Mniejszy wprowadził, ale jeszcze wcale pokaźny majątek zdobył Harry Stevens na zmonopolizowaniu sprzedaży fistaszek i „hot dogs” — ów, (to jest „gorących psów” czyli parówek). Zdobywszy koncesję sprzedaży na wszystkich placach sportowych, wyścigowych i rozrywkowych, i zapewniwszy sobie dostawę od fabryki i firm eksportowych z znacznym rabatem, Stevens od pewnego dnia zaczął zalewać wszystkie te miejsca swym towarem pomyslowo podanym. Sukces jego był olbrzymi. Dzisiaj nikt w Ameryce nie je inaczej parówek, jak podanych na sposób stevensowski.

Innymi słowy: pieniądze leżą na ulicy. Trzeba je tylko umieć podnieść. W i P.

Nowy uproszczony sposób nauki

Dawna zasada filozofii życiowej uregulowała funkcje naszej powłoki ziemskiej na trzy główne równo części, a więc na ośm godzin pracy, ośm godzin rozrywki oraz ośm godzin snu. Zasada ta przejdzie chyba niebawem do lamusa starych przytyczek; obecnie bowiem występują reformatorzy, którzy sen człowieka wyzyskać pragną do celów innych jeszcze, niż tylko wypoczynkowych.

Już Emil Coné, poczynił w tym kierunku pewne doświadczenia ze snem swych dzieci. Mianowicie, podczas gdy

spali, wpajał im szereg zadań rachunkowych. Rezultat był ten, że rano po zbudzeniu się umiali na pamięć wszelkie zadania i ich rozwiązanie. Coné ustalił wobec tego pewną teorię pod nazwą „Samo opanowanie przez świadomą autosugestję”.

Teraz z podobnymi doświadczeniami występuje pewien Amerykanin, eksperymentując je na dorosłych. I to przy pomocy radia. Jest on radjotelegrafistą w amerykańskiej marynarce wojennej Wy nalazku swego doświadczył na sobie samym, wtedy mianowicie, gdy był telegrafistą w urzędzie kolei żelaznej. Wtedy to właśnie nie potrafił żadną miarą utrwalić w pamięci alfabetu Morsego. Wszelkie wysiłki pod tym względem szły na marne. I wówczas bliski rozpaczy przeniósł pewnego wieczora tapczan swój prostru do pokoju służbowego w bezpośrednie sąsiedztwo aparatu telegraficznego, występującego bez przerwy znaki Morsego. W ten sposób przespał tam kilka nocy i oto pewnego ranka zbudził się jako doskonały telegrafista. Alfabet Morsego przyswoił sobie we śnie w drodze świadomej autosugestji.

Obecnie we Florydzie przeprowadza się doświadczenia masowe w stacji hydroplanów: tajemnicze radjotelegrafii wdraża się co noc tuzinowi rekrutów. Spoczywają oni w jednej sypialni, z założonymi na uszach wysłuchaniami słuchawkami i przez całą noc rozlega w ich uszach nauka alfabetu Wieczorem kładą się spać jako laikowie; rano zaś budzą się jako doskonali radjotelegraficiści.

Amerykański fachowiec radjowy znalazł tedy sugestję przez wywieranie wpływu akustycznego. Wiedzę wdraża przez słuch śpiącego Czyli, udając się po pomoc do naszej podświadomości, która jak wiadomo, jest zawsze czynna. Jeśli podświadomość wchłonęła w siebie jaką naukę, wtedy zachowuje ją w całości: aż do zbudzenia się naszej świadomości.

Cóż za wspaniałe więc perspektywy! Któż wobec tego będzie miał ochotę wkuwać z swymi dziećmi tabliczkę mnożenia! Będzie to w przyszłości zadaniem radja i jego nocnych wykładów. Gimnazjaści będą się w ten sposób uczyli greki, łaciny i matematyki. Za dnia będą mogli uprawiać sport, a na noc wystarczą założyc słuchawki. By nazajutrz zajaśnieć w szkole jak luminy. Dla kupców radjo przygotuje cykl wskazówek praktycznych o manipulacjach bankowych i giełdowych. Młody rolnik dowie się we śnie, jak najskuteczniej przeciwdziałać plagze sówki chojnowki.

Bądź co bądź stoimy w przededniu nowej filozofii życiowej, która głosi: Ucz się we śnie! W. K.

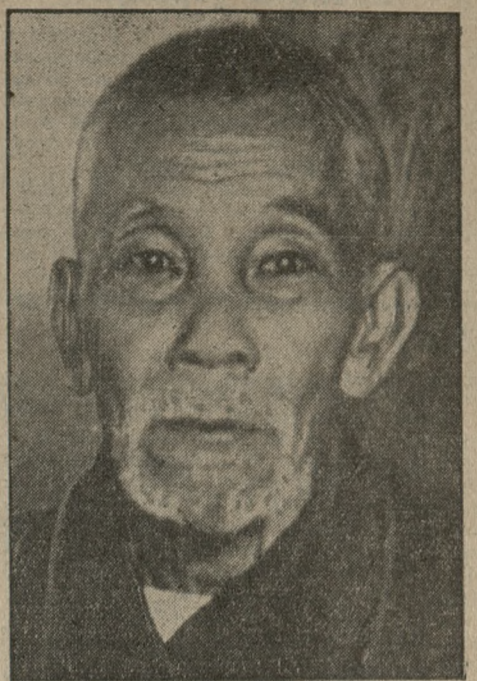
Pamiętniki księcia Karola Bernadotte

Nakładem firmy wydawniczej „Albert Bonnier” w Sztokholmie ukazały się ostatnio pamiętniki księcia Karola Szwedzkiego, najstarszego brata króla Gustawa V. Pamiętniki te noszą tytuł: — „Przypominam sobie...” i zawierają wiele cennego materiału, zwłaszcza z dziedziny wrażeńnych stosunków dworu i społeczeństwa szwedzkiego. Urodzony w 1861 roku, książę Karol, narówni z resztą rodzeństwa, uczęszczał do jednej z publicznych szkół średnich w Sztokholmie. Kolegował tam z Hjalmarem Brantingiem, późniejszym socjalistycznym premierem Szwecji, oraz z Vernerem von Heidenstam, znakomitym pisarzem i laureatem nagrody Nobla. Opisując swe szkolne czasy, książę Karol wspomina częste bójki na ulicach miasta z uczniakami innych szkół i nadmieniam, iż królewskie pochodzenie bynajmniej nie chroniło go od procy czy kija innych uczniów. Po ukończeniu dwóch fakultetów na uniwersytecie w Upsali, książę Karol poświęca się karierze wojskowej. Służbę wojskową odbywał zarówno w Szwecji, jak na Bliskim Wschodzie, w Indjach i w Rosji. Z Rosji wynosi młody oficer niemiłe wspomnienia, razity go bowiem zawsze orgje korpusu oficerskiego i brutalna postawa wojskowych wobec cywilnej ludności. W chwili obecnej książę Karol jest w randze generała kawalerji. Niezwykle czynny udział bierze książę Karol w organizowaniu szwedzkiego czerwonego krzyża, a w czasie Wielkiej Wojny, kiedy Szwecja stała się zbornym punktem wymiany jeńców wojennych, książę Karol chlubnie dał się poznać na tem polu. Za troskliwą opiekę, jaką roztoczył nad jeńcami, uniwersytet w Upsali przyznał mu honorowy doktorat medyczny.

Najnowsze wykopaliska przedhistoryczne w Szwecji

Uniwersytet w Upsali wystawił ostatnio na widok publiczny liczne wykopaliska, znalezione w okolicach miasteczka Valsgaerde, położonego na północ od Epsala. Są to przedmioty wydobyte z mogiły usypanej w siódmym wieku. Śród przedmiotów tych znajdują się doskonałe wykonane czółno, zapelnione sprzętem wojennym, a z pomiędzy zbroi, mieczów, tarczy i sztyletów na specjalną uwagę zasługują przepiękny szyszak zdobny pozłocistym brązem. Między zwłokami koni i szczałkami wojownika ustawiono różnego rodzaju przyrządy kuchennego i domowego użytku. Trzy piękne kubki szklane zwracają tu szczególną uwagę, gdyż szkło niezmienne rzadko znaleźć można w wykopaliskach.

Zaledwie przed kilku dniami odnaleziono w okolicach miasta Valberg, położone-

Premier japoński Tsuyoshi Inukai, który utworzył nowy gabinet.

go na zachodzie Szwecji, kilka kamieni (krzemień) ze śladami obróbki, będącej dziełem rąk ludzkich. Kamienie, te odnalezione w ziemi na głębokości dwunastu stóp. Archeologowie po dokładnym zbadaniu wykopalisk orzekli iż pochodzą one z przed 11 tysięcy lat i stanowią, najdawniejszy ślad pobytu człowieka na obszarze dzisiejszej Szwecji.

Mieszkanie Clemenceau — jako muzeum narodowe

Mieszkanie prywatne Jerzego Clemenceau, na ul. Franklin w Paryżu, zostało otwarte w tych dniach dla publiczności jako muzeum narodowe. Mieszkanie to zajmuje w głębi podwórza cały parter dwupiętrowej kamienicy. Okna wychodzą na mały ogród, w którym Clemenceau hodował swe kwiaty. W pierwszym pokoju stary „Tygrys” urządził był sobie gabinet do pracy. Ściany gabinetu ozdabiają krajobrazy pędzla Claude Monnet'a i wielki obraz Puvis de Chavanne, przedstawiający wnętrze mieszkania. Wielki stół w formie podkowy, misternie rzeźbiony, otrzymany przez Clemenceau od Antonina Prousta, zajmuje środek pokoju. Przy tym to stole, w czapce na głowie, przyjmował Clemenceau interesentów. Sala jadalna i pokój sypialny, jak zresztą gabinet pracy, znajdują się w takim stanie, w jakim je pozostawił wielki mąż stanu. Na stole, przy którym pracował nocą, znajdują się jeszcze drobniutki i ulubione książki starego „Tygrysa”, zbawcy Francji w czasie wielkiej wojny. S. F.

Kobiety, pracujące we Francji

W związku ze wzrostem bezrobocia we Francji powstał projekt redukcji kobiet pracujących w celu zastąpienia ich bezrobotnymi mężczyznami. Projekt ten wywołał gwałtowny sprzeciw kobiet francuskich, które, będąc pozbawione prawa wyborczego, są już i tak po macoszem traktowane przez państwo. Obok trzynastu milionów mężczyzn, liczy Francja 8.600.000 kobiet pracujących, z czego 4 miliony zatrudnionych na roli (na 5 mil. mężczyzn), 2.450.000 w przemyśle (5.000.000 mężczyzn), 900.000 w handlu (1 milion mężczyzn) oraz 200.000 w urzędach państwowych i społecznych (pół miliona mężczyzn). Projekt redukcji kobiet, którego zwolennicy badają nad zanikiem ognisk rodzinnych we Francji i nad niedolą matek pracujących, bynajmniej nie poprawi stanu rodziny francuskiej i w nader małej mierze przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia. 77 proc. kobiet pracujących — to kobiety niezamężne, wdowy, rozwódki, lub żony bezrobotnych, innymi słowy, osoby utrzymujące się całkowicie z własnej pracy opierającej byt swój własny, swych dzieci i rodzin.

Rezydencja prezydenta Hiszpanji

Obrany prezydentem Hiszpanji, N. A. Zamorra, będzie rezydował w historycznym pałacu Huerta w Madrycie, który wznosi się przy Avenida Castellana. Pałac ten był zamieszkały swego czasu przez znakomitego męża stanu Canovas'a, który — co za zbieg okoliczności — był głównym inspiratorem restauracji monarchji w Hiszpanji i przyczynił się do wprowadzenia na tron Burbonów.

W naukowym Poznaniu

W czwartek, dnia 17 grudnia 1931 roku, o godzinie 20-tej w sali 19 Coll. Minus odbędzie się zebranie Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Na porządku dziennym odczyt p. Dr. Bronisława Nagela p. t.: „Stosunek formy do treści w życiu społecznym”. Po odczytaniu dyskusja. Goście mile widziani.

„Pająk”

Wyszedł z pod prasy nr. 21 „Pajaka”, zawierający kilka artykułów na temat kwestji żydowskiej oraz liczne ilustracje. „Pająk” do nabycia jest w „Ruchu” i u kolporterów w cenie 20 gr za egzemplarz.

Rosnąca Japonja

Japonja ma według spisu ludności z 1930 roku okragle 64,5 milj. mieszkańców. Ludność jej prawie że podwoiła się od roku 1872. Jeszcze w roku 1925 wynosiła ona 59 milj. Wprawdzie śmiertelność jest wielka, lecz wielka jest także liczba urodzeń, bo 334 na 10 tysięcy mieszkańców. Do właściwej Japonji dochodzi jeszcze półwysp Korea z 21 milj. ludności, wyspa Formosa z 4.495 milj. i Karafuta z 295 tys. Wielka Japonja liczy zatem 90 milj. 401 tys. mieszkańców. W i P.

SPORT

Hokej na lodzie

Polska i Austria 1:2 (1:1, 0:0, 0:1). Mecz ten odbył się w Wiedniu przy udziale około 10 tys. osób i miał następujący przebieg: W I tercji strzelił bramkę dla Austrii w 4 min. Ertl. W 5 min. później wyrównał na korzyść Polski Maurer, którego pod koniec gry skaleczono lekko w twarz kijem. Druga tercja nie przyniosła żadnej zmiany. W trzeciej Austriacy atakują bardzo gwałtownie. W pewnym momencie podczas zamieszania drugą bramkę na korzyść Austrii strzelił Kischberger. Stogowski dokazywał cudów zręczności i wywoływał

często żywe uznanie oraz oklaski nawet u publiczności, faworyzującej Austrjaków. Sędziował p. Eigner.

„Ottawa” i „BSC” 2:1 (2:1, 0:0, 0:0). Kanadyjczycy napotkali na silny opór ze strony „B. S. C.”, który nadal grze bardzo ostre tempo. Widać było dużą przewagę naogół gości, lecz nie wysilali się oni zbyt, zwłaszcza w ostatnich tercjach. Bramki dla nich zdobyli Stitet i Mussette, dla „BSC” — Ball.

Narciarstwo

Pierwsze zawody w Zakopanem odbyły się na trasie 10 klm. Warunki atmosferyczne nie dopisały, przyczem w wielu miejscach śnieg był mokry. Startowało ogółem 33 zawodników. Pierwsze miejsce zajął Skupień (SNPTT), w czasie 38:59 2) Jan Dawidek (SNPTT) 40:11 przed Berychem, Stanisławem Marusarzem i Edwardem Nowackim. Bieg ukończyło 30 zawodników. (PAT)

Pływanie

Oddział pływacki „Unji” obchodzi w przyszłym roku dziesięciolecie swego istnienia i mimo znacznego wyrównania się poziomowi innych klubów prowadzi nadal w tym roku w naszym okręgu. Siłą jego jest przede wszystkim duża liczba przeciętnie

dobrych zawodników, dzięki temu znajduje się jako jedyny klub poznański w trzeciej klasie P. Z. P. Równe siły posiada „Unja” wśród pań i wśród panów. Z zawodniczek wybija się Matysiakówna, która o kilkanaście sekund poprawiła najstarszy (z 1925 r.) rekord 100 m nawznak. Dobre są również Kaczmarkówna, Antoniewiczówna i Urbańska III. Z zawodników najlepszym był Richter, zdobywca dwóch mistrzostw, oraz Kańciak zwycięzca w biegu „Ilustracji”. Z pozostałych wyróżniają się Piotrowski, Antoniewicz, Schramm, Schulz i Kuźdowicz. Własnych imprez zorganizowała „Unja” trzy, rozegrała dwa spotkania z „Astrą” wreszcie obsadziła 13 zawodów (w tem 8 na prowincji), wykazując bardzo wielką ruchliwość. W piłce wodnej posiada „Unja” dwa zespoły, przodujące w swoich klasach w okręgu. Wybija się tu Michalak, świetny bramkarz Widermański oraz Jankowiak. Wreszcie wspomnieć należy, iż „Unja” posiada najwięcej sił instruktor-skich, gdyż oprócz dwóch trenerów i jednej instruktorki (Kaczmarkówna) — 13 przewodników z których 8 prowadziło kursy organizowane przez ośrodek, miejski komitet i okręgowy urząd w. f.

Pięściarstwo

Władze POZB przystąpiły do oczyszczenia życia organizacyjnego. Usuwa się oso-

by, które przyniosły szkodę naszemu pięściarstwu. Po zawieszeniu pp. Siewkowskiego i Dolniaka w czynnościach w zarządzie, należy się spodziewać w najbliższych dniach skreślenia ich z grona sędziów za nadużywanie swych legitymacji sędziowskich. Nie mogą się więcej powtórzyć takie „popisy”, jakie demonstrował ostatnio p. Dolniak w Grudziądzu. Do tej sprawy powrócimy jeszcze w swoim czasie. Dziś już zaznaczamy, że na tych dwóch nazwiskach lista się nie skończy.

Piłka nożna

Zawody międzynarodowe w Europie. W Paryżu reprezentacja tego miasta pokonała w kompromitującym stosunku 6:1 drużynę Berlina. — Wiedeńska bawiła w Neapolu, gdzie niespodziewanie uległa reprezentacji miasta 2:1 (1:1). — Hiszpanja pokonała w Dublinie Irlandję 5:0 (3:0). — Mecz piłkarski Węgry i Grecja w Atenach przyniósł zwycięstwo Węgom 4:2 (2:1). — W meczu o puchar Europy reprezentacja zawodowa Węgier pokonała zespół Włoch 3:2 (1:0).

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 14 grudnia 1931 roku, o godzinie 8 rano, zmarł na udar serca, nasz najukochańszy i najlepszy mąż, ojciec, brat i szwagier, 6. p.

Karol Rzepecki

b. poseł

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 17 grudnia, o godzinie 2.30 po południu, z domu żałoby, plac Wolności 4, na cmentarz parafji św. Marcina przy ulicy Bukowskiej. Msza św. odbędzie się w piątek, 18 b. m., o godzinie 9 rano w kościele św. Marcina. O czem donoszą

dw 1946

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

w ciężkim smutku pogrążeni
żona, córka, wnuki i rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonia” Towarowa 25 Tel. 3180.

Dnia 14 grudnia b. r. zasnął w Bogu, w wieku lat 66, 6. p.

Karol Rzepecki

b. poseł, członek Naczelnej Rady Ludowej, księgarz - wydawca i b. członek Rady Nadzorczej naszego Towarzystwa.

W Zmarłym Towarzystwo nasze straciło szczerego i nieodżałowanego doradcę, który światłą radą i czynną pomocą poważnie oddał nam usługi, a specjalnie przy organizacji oddziału poznańskiego.

Jego pamięci cześć!

Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „ROCH” S. A. w Warszawie
Oddział w Poznaniu.

nw 7610

W poniedziałek, dnia 14 grudnia 1931 r., rozstał się z tym światem długoletni członek Towarzystwa naszego, 6. p.

Karol Rzepecki

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 17-go b. m., o godz. 14.30, z domu żałoby, Plac Wolności 4, na cmentarz św. marciński przy ulicy Bukowskiej.

Dyrekcja Tow. Przemysł. (Starego Przemysłu)
T. z. w Poznaniu. dw 1952

Dnia 14 grudnia 1931 roku rozstał się z tym światem członek nasz, 6. p.

Karol Rzepecki

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. XII. 1931 o godz. 2.30, Plac Wolności 4, na cmentarz św. Marciniński przy ulicy Bukowskiej.

Cześć Jego pamięci! rw 3823
Tow. Powstańców i Wojaków
Poznań-Sródmieście.

W sobotę, 12 grudnia 1931 r., o godz. 6 rano, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, najdroższa i nigdy niezapomniana matka, siostra, ciocia i szwagierka, 6. p.

Pelagja Tomaszewska

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 16 b. m., o godz. 3 po południu, z kościoła Szpitala Miejskiego na cmentarz farny przy ulicy Bukowskiej.

W nieutulonym żalu
mąż z córką i rodzina.
zw 12348

W dniu 14 grudnia 1931 r. zmarł nagle, 6. p.

Karol Rzepecki

członek Zarządu Koła Poznańsko - Pomorskiego Związku Księgarzy Polskich.

Prawy charakter, niespożyta energia oraz długoletnia ofiarna praca na niwie księgarskiej i dla dobra Związku, pozostanie w trwałej i nieodżałowanej pamięci kolegów.

Cześć Jego zasługom.

Koło Poznańsko - Pomorskie Związku Księgarzy Polskich.

Poznań, dnia 15. 12. 1931 r.

dw 1951

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER” patent gdańsk Nr 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodzeniem w rozpaczalnych wypadkach wszystkich rodzajów liszaj, nawet liszaj ropnych, ranań u nóg, egzemie, pryszczek, wyzutek wszelkiego rodzaju, czerwonicy twarzy i nosa, odmrożeń, itd. Przy samowieniach uprasza się o cel używania. Świeżość uznania. Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy. Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN” Gdańsk 2. Rundegasse 4J. dw 4425

Dnia 14 grudnia 1931 r. zmarł nagle, ś. p.

Karol Rzepecki

**Pierwszy Prezes Związku Straży Pożarnych Województwa Poznańskiego,
b. Wiceprezes Głównego Związku Straży Pożarnych R. P.**

Zmarły, odznaczony przez Główny Związek najwyższym odznaczeniem „Złotym Znakiem Związku”, od roku 1921 do 1928 piastował mandat Prezesa i położył wybitne zasługi około rozwoju Związku. Zapisał do pracy i szczerze bezinteresowne oddanie się sprawom Związku, zjednało Mu serce wszystkich członków Związku.

Pamięć zasłużonego Zmarłego nie wygaśnie wśród nas. dw 1959

Związek Straży Pożarnych Województwa Poznańskiego

Druhów Strażaków prosimy o udział w pogrzebie, który odbędzie się dnia 17 b. m., o godz. 14,30 z domu żałoby, plac Wolności 4 Zbiórka o godz. 14 przed biurem Związku

W poniedziałek nad ranem rozstał się z tym światem, niestrudzony bojownik za sprawę polską w czasie niewoli, organizator ruchu powstańczego, ś. p.

Karol Rzepecki

b. poseł na Sejm, członek sekretariatu wojewódzkiego Stronnictwa Narodowego, wiceprezes Zarządów Str. Nar. na miasto Poznań oraz Koła śródmieścia.

Wszystkich członków i zwolenników wzywamy do oddania ostatniej posługi nieustraszonemu działaczowi obozu narodowego.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 17 b. m., z domu żałoby przy pl. Wolności 4, o godz. 14,30.

zw 12350/1

Stronnictwo Narodowe.

W poniedziałek, dnia 14 b. m., o godzinie 8 rano zasnął w Bogu, nasz ukochany i niezapomniany Druh, ś. p.

Karol Rzepecki

Członek honorowy Związku Towarzystw Gimnastycznych „Sokół“ w Polsce, niestrudzony działacz narodowy i budzieli polskości w okresie niewoli.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17 b. m., o godzinie 14,30 z domu żałoby przy placu Wolności 4, na cmentarz św.-Marciański przy ulicy Bukowskiej.

Wzywamy wszystkie Drużyny i wszystkich Druhów do oddania hołdu pośmiertnego Zmarłemu.

Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół“ w Polsce

Przewodnictwo Dzielnicy Wielkopolskiej.

Poznań, 15 grudnia 1931.

dw 1949/50

Najpiękniejsze Podarki

Najtansze Podarki

Największy wybór

Kryształy — Żyrandole kryształowe
Marmury — Lampy metalowe — Alabastry — Figury artystyczne
Płatery — Wazony japońskie, chińskie, kopenhaskie itd.

Specjalności Serwisu obiadowe!!!

300 Serwisów na składzie

Serwis obiadowy porcelanowy 128 części 175 zł

Po podarki gwiazdkowe prosimy wszystkich do „Serwisu”. **Na raty za bonem Kredyt!**

Pw 9515-49.104

„SERWIS“ W. Ziętek, POZNAŃ 27 Grudnia 2

Dnia 12 grudnia 1931 r. zmarł w Warszawie ś. p.

Dr. Dymitr Tiukow

inżynier-rolnik
Adjunkt Zakładu Technologji Rolniczej Uniw. Poznańskiego.

Cześć Jego pamięci!

Zrzeszenie Asystentów

zw 12341

Uniwersytetu Poznańskiego.

|| KTO PIJE ?

KAWĘ 1/2 kg 6⁰⁰ zł

Świąteczną

ZASTRZ. w URZĘDZIE PATENT. N° 18851.

z firmy **St. Milachowski**

POZNAŃ
UL. FR. RATAJCZAKA 40.

TYLKO

|| ZNAWCY

- BO JEST NIEDOŚCIGNIONA w SMAKU i AROMACIE

Pw 7 536 49.129

Jeżeli **DAROWAĆ**
to tylko **MATERJAŁY MOLENDY**

Poznań, Plac św. Krzyski 1.

WIELKI WYBÓR. nw 7613

Olbrzymianiżka cen z okazji gwiazdki.

„Humor — to zdrowie“

Tygodnik satyryczno-humorystyczny „**Żółta Mucha**“ - „**Tse-Tse**“
na czwarty rok (1932 r.) wydawnictwa wydaje następujące

PREMJJE:

każdemu, kto do 15 stycznia 1932 r. na P. K. O. Nr. 17440 „Swast“ lub bezpośrednio do Administracji, Warszawa, ul. Wspólna 6, prześle przedpłatę:

kwartalną (zł. 2 gr 50), doślemy bezpłatnie książkę **Ottwella Binnsa p. t. „Wyspa pięciu palm“** (str. 192, cena zł. 1 gr. 90).

półroczną (zł. 4 gr. 50) doślemy bezpłatnie książkę **Hr. der Biggers'a p. t. „Za kurtyną“** (2 tomy str. 384, cena zł. 2 gr. 90);

roczną (zł. 8), doślemy bezpłatnie książkę **Zane Gréy'a p. t. „Gwiazdy Zachodu“** (str. 380, cena zł. 5.—).

Premje zostaną dostane do 1-go lutego 1932, względnie mogą być odebrane w Redakcji, Wspólna 6, w godzinach od 10—4 p. p., poczynając od 20. I. 1932 r.

Na życzenie wysyłamy numery okazowe. zw 12342

Podróżującego

na miasto Poznań poszukuje od zaraz lub później najchętniej z branży poważna fabryka wyrobów papierowych i hurt. papieru. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 12339

Dnia 14 grudnia 1931 r. zmarł, ś. p.

Karol Rzepecki

b. poseł.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i serdecznie oddanego kierownika naszego przedsiębiorstwa.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. b. m., o godz. 14,30 z domu żałoby przy pl. Wolności nr. 4.

Wielkopolska Księgarnia Nakładowa
Karola Rzepeckiego Sp. z o. o. w Poznaniu

Rada Nadzorcza

ks. A. Ludwiczak, prezes.

dw 1955

Dnia 14 grudnia 1931 r. zmarł, ś. p.

Karol Rzepecki

W Zmarłym straciliśmy nieodżałowanego, długoletniego szefa, który swą ofiarną pracą był dla nas wzorem przełożonego, naszym dobrym i życzliwym doradcą, którego pamięć zachowamy na zawsze.

dw 1954

Personel

Wielkopolskiej Księgarni Nakładowej Karola Rzepeckiego w Poznaniu.

W sobotę, dnia 12 grudnia 1931 r., rozstał się z tym światem, po ciężkich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., przeżywszy lat 84, nasz ukończony ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Jan Klekotta

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 16 b. m., o godz. 3.15 po poł., z kostnicy cmentarza jeżyckiego, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona

Poznań, Berlin.

rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Towarowa 25. tel. 3180.

W niedzielę, dnia 13 grudnia 1931 r., o godz. 9.45, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa i nigdy niezapomniana matka, ś. p.

z Knapkiewiczów

Irena Jordanowa

przeżywszy lat 50. Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi dnia 17 grudnia, o godz. 14.45, z kostnicy Szpitala Powiatowego w Bydgoszczy.

W nieutulonym smutku pogrążony

Kusowo, Bydgoszcz.

mąż z córkami. nw 7 607

Lecznica chirurgiczno-ortopedyczna

D-ra Henryka Cetkowskiego

dawniej „Lecznica Związkowa”

leczenie kliniczne i ambulatoryjne Röntgen. Zakład medyko-mechaniczny, telefon Lecznicy 37-11, mieszkanie prywatne, Poznań, ulica Fredry 12, III pr. telefon 24-21. Pw 9 595-58.236

! Dobra egzystencja!

We wszystkich miejscowościach Polski otwieram filje i poszukuję dzielnych

Pań i Panów.

Staly wysoki zarobek! Gotówka potrzebna 2.000 zł. Oferty nadsyłać pod zw 12 343 do eksped. Kurjera Poznańskiego.

— będzie
bardzo
zadowolona!

Kup Jej na Gwiazdkę

1) garsonkę,	5) szal jedwabny,
2) kamizelkę,	6) pończochy,
3) szlafroczek,	7) rękawiczki
4) pyjamę,	

„zrobisz najlepiej”...

albo piękną bieliznę

Wstap na ul. 27 Grudnia nr. 20 i zobacz olbrzymi wybór we firmie

S. KACZMAREK

nw 7588

Największą i najmiłą niespodzianką na stole wigilijnym

najpraktyczniejszym i najbardziej celowym podarkiem tak dla dorosłych jak i dla dzieci, będzie bezsprzecznie

aparat fotograficzny

Do nabycia w cenie już od zł 20,— na dogodnych warunkach spłat we firmie:

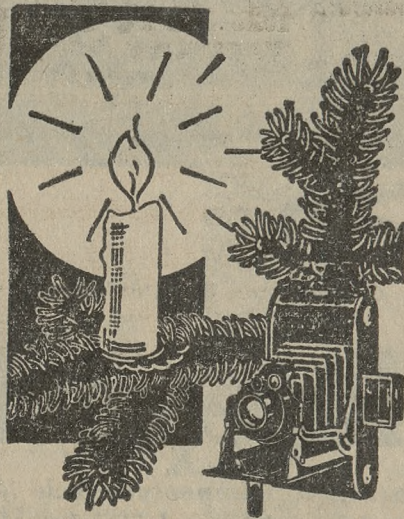

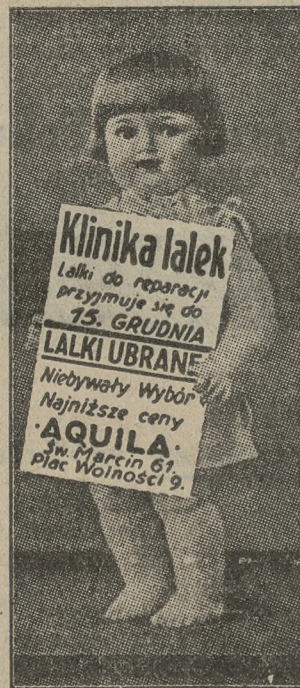
Foto-Greger

(Kazimierz Greger)

Poznań 3, ulica 27 Grudnia nr. 20

Największy w Polsce magazyn aparatów i przyborów fotograficznych. Egzystuje w niezmiennych rękach już od r. 1910

Pw 9 597-50.40

Klinika lalek

Lalki do reparaacji
przyjmuje się do
15. GRUDNIA

LALKI UBRANE

Niezwyczajny Wybór

Najniższe ceny

AQUILA

Św. Marcin 61,
plac Wolności 9.

DLACZEGO
OBAWIAĆ SIĘ
ZIMY I JEJ
SKUTKÓW:

opierzchnięcia,
pęknięcia skóry,
zaczernienia?

Trochę Kremu Simon'a,
użytego rano i wieczorem na skórę jeszcze wilgotną po umyciu, ochroni Was doskonałe przed złośliwością zimy.

Działanie Kremu Simon'a jest wprost cudowne.

LOKAL

duży, w którym obecnie kawiarnia i cukiernia, do wynajęcia od 1. I. 1932. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 12 312

CRÈME SIMON

Paris

nw 7 608

Praktyczne Podarki Gwiazdkowe

Bielizna — Trykotaż — Parasole —
Pończochy — Skarpety — Rękawiczki —
Swetry — Fartuchy — Kapelusze — Kwiaty —

Polecam w wielkim wyborze po znanych niskich cenach.

Stanisław Schulz

Poznań, Stary Rynek nr. 80/82.

Pw 9 599-50.41

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energii, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK Nr. 22.

Pw 9 584-48.39

Prosimy spojrzeć na naszą wystawę

Polecamy tanie podarki gwiazdkowe jak:
Perfumy - rozpylacze - garnitury do golienia
garnitury manicurowe - aparaty do golienia
Wielki wybór ozdób choinkowych.

Niskie ceny.

Drogerja Warszawska

Poznań

27 Grudnia 11

Tel. 20-74

nw 7614

„Dobro Ludu“

Miesięcznik poświęcony sprawom zdrowia ludu i dobrobytu

Wydawnictwo i Centrala: Katowice, plac Wolności 9.
Redaktor naczelny Dr. Kwaśnik.

Ubezpieczenie zdrowotne samodzielnych osób i przedsiębiorstw kupieckich, wszelkiego rodzaju rzemieślników oraz wolnych zawodów na wypadek wszelkiego rodzaju chorób, nieszczęśliwych wypadków i śmierci.

Abonent miesięcznika „DOBRO LUDU“ jest zarazem członkiem i ubezpieczony w prywatnej kasie chorych.

Wszelkich wyczerpujących informacji udziela:

Oddział „DOBRO LUDU“ w Poznaniu przy ul. Marszałka Focha 74, I piętro, telefon 6306.

(Poszukuje się dzielników, inteligentnych, starszych przedstawicieli na województwo Poznańskie). zw 12 340

KLAMKA BŁYSZCZĄCA JAK ZŁOTO

SIDOL

NIEZASTĄPIONY
PŁYN DO CZYSZCZENIA SZYB, LUSTER, METALI

nw 7 500

SAMOZATRUCIE

Samozatrucie jest przyczyną wielu dolegliwości (ból artretyczny i łamanie w kościach, ból i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, ból w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, płany, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, młodość, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne, wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm i przyspieszają starość. Choroby z samozatrucia i zlej przemiany materii LECZA NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami czyszczącymi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek: 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały, że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA“, H. NIEMOJEWSKIEGO

„Jako złoćcio i moczopędne są jednym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia.“

Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO wysła lab. fiz. chem. „CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO“, Warszawa, Nowy Świat 5, po przysłaniu niniejszego ogłoszenia.

2-3 pokoi

na biura, tylko centrum, poszukujemy. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 12338

Łyżwy

prima krajowe
Rodle i sanie
Termosy
Hacele i ocele
Podkowy i podkwoce
Piecie żelazne
Kuchnie westfalskie
Rury i kolana
Okucia budowlane

poleca korzystnie
JAN DEJERLING,
Poznań, ul. Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43

Pw 9 094-48.75

BRZYTWY

w najlep. gat.
Aparaty i ostrza do golienia
Scyzoryki
Nożyczki wszelk. rodzaju
Nożyce do drobia
Noże i widelce
Noże kuchenne 4 1953
Nożyki do owoc
Łyżki i łyżeczki

poleca bardzo korzystnie w wielkim wyborze

Ed. KARGE
Poznań, ul. Nowa 7/8.
Istnieje przeszło lat 50.

Łanie, dziczyznę, drób bity

kupuje, płacę najwyższe ceny.

Czesław Sawiński,
św. Marcin 78 a,
Skład Drobia.

zw. 12 816

Zołciowe kamienie

lecze z gwarancją. Adres wskaże „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 9594-58.234

Okazja!

Wspaniały pokój jadalny, pół roku używany — odpowiedni dla wielkopokojowego domu, składający się z bufetu 3 metry długości, kredensu, witryny, stolika do herbaty ze szkłem, zegara, stołu okrągłego, rozciągniętego na 24 osoby, 12 foteli (nie krzesła) w skórze, na sprężynach, sprzedam za cenę ugodową lub według własnej oceny. — Oferty Kurjer Poznański pod zw 12 349

zóny.

Majątek niekompletny, ale cennie dla wspólnego dobra widzialny. Poważniejsze panie do lat 30, którym zależy na szczęśliwym poźyciu małżeńskim, uprasza się z pełnym zaufaniem i fotografią, która się zwraca, o podanie swego adresu celem zaznajomienia się do Kurjera Pozn. pod zw 12 345.

Sprawy traktuje się poważnie, pośrednictwo krewnych mile widziane.

Najlepszy ser szwajcarski i tyłzycki

w blokach i pudełkach 6/6 porc. z znakiem

ELKA

poleca L. Krieg, Tiegenhaf.

Skład fabryczny W. Gąsiorowski,
Poznań, św. Marcin 16/17.
Telefon 3522.

zw 11 389

Każdy nabywający o nads

TERENY pod Poznaniem
w cenie od 50 groszy do 1 zł. może otrzymać 19-letnią

6% POŻYCZKĘ

towarzystwa WZAJEMNOSC na spłatę ziemi i budowę.
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13, pok. 15, tel. 37-15

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Zaniemyślu i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Zaniemyśl tom VI wykaz liczba 191, na nazwisko kowala Stanisława Preissa w Zaniemyślu, zostanie w drodze egzekucji przymusowej dnia 9 lutego 1932 r., o godz. 10 przed południem, wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój 13 W obrębie Zaniemyśla położona nieruchomość, składająca się z domu mieszkalnego z podwórzem, chlewa i szopy, pole obszaru 0,03,64 ha, karta mapy 1, parcele 477/50, 478/52. Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 347 mk. Matrykuła artykuł 180. Księga podatku budynkowego liczba 147. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 31 października 1931 r. Środa dnia 1 grudnia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7532

Na wniosek firmy Telesfor Szubarga, Poznań, Stary Rynek 35, udziela się jej odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 10 grudnia 1931 r. do 9 marca 1932 roku. Nadzorcą sądowym mianuje się p. Tadeusza Stachowskiego w Poznaniu, ul. Krasińskiego 2. Poznań, 10 grudnia 1931 r. Sąd Grodzki 2-a. nw 7534

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej firmy Drukarnia Stołeczna Sp. z ogr. odp. Poznań, ul. Gwarna 18, zwołuje się po myśli § 93 ust. konkursowej zebrania wierzycieli na dzień 22. XII. 1931 r., godz. 11, w gmachu tut. Sądu, pokój 29, w celu dodatkowego ustalenia wierzytelności odwołanie członka wydziału wierzycieli T. Kryga i wyboru nowego członka wierzycieli w miejsce T. Kryga. Poznań, dnia 3 grudnia 1931 r. Sekretariat 2-a Sądu Grodzkiego. nw 7533

2. K. 1/30. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Kostrzynie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Kostrzyn t. III wykaz 119 na imię Leokadii i Michała małżonków Pogorzelskich, jako współwłaścicieli na podstawie ogólnej małżeńskiej wspólności, zostanie dnia 11 marca 1932 r., o godzinie 11 przed południem, w drodze egzekucji wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 10. Nieruchomość ta składa się z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, z chlewa z pralnią, ze sklepu i szopy do narzędzi. Roczna wartość użytkowa budynków wynosi 429 mk. Nr. 348 matrykuły, nr. 117 księgi podatku budynkowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 13 maja 1930 r. Pobiedziska, 5 grudnia 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 7528

K. 15/31. PRZYMUSOWY PRZETARG. Nieruchomość położona w Grodzisku i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Grodzisk tom XIII wyk. liczba 478 na imię handlarza Józefa Zajęczkowskiego w Grodzisku, zostanie dnia 17 lutego 1932 r., o godz. 10-tej przed poł., wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 20. Nieruchomość składa się z zabudowanego podwórza nierozmierzonego obszaru, parcela 429-152, wartości użytkowej budynków 975 zł. Matrykuła art. 652, księga podatku budynkowego 18. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 14 października 1931 r. Grodzisk, dnia 16 listopada 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7530

2 K. 7/31. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Parusewie pow. Września i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Parusewo — dobra rycerskie, na imię Dr. Stanisława Błociszewskiego, zostanie w drodze egzekucji dnia 6 lutego 1932 r., o godz. 9.30 przed południem, wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 14. Nieruchomość stanowi dobra rycerskie powierzchni 677 ha 23 a 99 m², czysty dochód jako podstawa do podatku gruntowego 1.994,31 zł, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 3.606 zł. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 19 czerwca 1931 r. Września, dnia 11 grudnia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7531

KONKURS

W powiatowym mieście Żninie wakuje od 15 lutego 1932 roku

POSADA BURMISTRZA

Kandydat winien posiadać obywatelstwo polskie, oraz praktykę w administracji samorządowej lub państwowej i nieskazitelną przeszłość.

Uposażenie według grupy IX odpowiedni szczebel ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. nr. 116 poz. 924) z 20% dodatkiem reprezentacyjnym. Za mieszkanie w budynku przeznaczonym dla burmistrza wraz z ogrodem potrąca się dodatek za mieszkanie według wyżej podanej grupy uposażenia. Natomiast za świadczenia jak opał i światło opłaca burmistrz nikły ekwiwalent.

Kandydaci zechcą nadesłać oferty wraz z życiorysem i uwierzytelnionymi odpisami świadectw do 27 grudnia 1931 r. na ręce Przewodniczącego Rady Miejskiej p. dr. Jęczmierskiego w Żninie, Rynek nr. 14.

Żnin, dnia 12 grudnia 1931 r.
dw 1956
Magistrat wz. (—) Ratajski.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 16 grudnia 1931 r., o godz. 10.30, przy ul. Małe Garbary 9, w składnicy firmy spedycyjnej Stachowski, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: motocykl marki „Rudge“ model 930. nw 7324

Przetarg odbędzie się nieodwołalnie.

J. Bartkowiak
komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 16 grudnia 1931 r., o godz. 9.45, przy ul. Dąbrowskiego 29, w garażu firmy „Brzeskiauto“ sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: samochód osobowy (prawie nowy) „Renault“. Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. nw 7325

J. Bartkowiak
komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24.

LICYTACJA MASY UPADŁOŚCIOWEJ

W czwartek, dnia 17 grudnia 1931 r., o godz. 11.15, przy ul. Półwiejskiej 9-b, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: większą ilość luster, 5 biurek, 2 szafy do książek, 11 rozmaitych krzesel, 2 długie stoły, 4 wózki 4-rokołowe, 2 wózki 2-kołowe i szafę ogniotrwałą. Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. nw 7326

J. Bartkowiak
komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Najtańsza sprzedaż gwiazdkowa

pantalony jedwabne 2.25; rypso 2.80; welniane 5.75; ciepłe trykotowe 1.75; paski gumami 1.25; lakowe modne 0.60; kozłowe 2.20; pończochy jedwabne 1.25; macco 0.75; welna jedwabnie 2.50; oryginalne Bemberga 3.25; szale 0.60; białe 1.25; sweterki 1.25; welniane 3.50 najkorzystniej w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego, Wielkie Garbary 38 obok Wielkiej. Pw 9 589-58.247

Parcele 50 gr metr²

Każdy kupujący może otrzymać 19-letnią 6% pożyczkę na spłatę ziem: budowę założenie gospodarstwa warsztatu pracy i formacje. Aleje Marcinkowskiego 13 pokój 15 telefon 37-15 Pw 9 465 13.57

Wiktor Cysz

Plac Wolności 5 — Szkoła 11. Parasole 3.90; torebki 1.25; teki 1.50; torby szkolne 2.90; portfelki 1; podkółki 0.90; walizki 3.25. Własna pracownia przyjmuje naprawy parasoli i wyrobów szklanych Pw 9341-49.55

„Świątek dziecięcy“

poleca lalki zabawki, ubranka wózeczki tanio Kraszewskiego 11 zdw 90 420

Sypialnia

pokój w 10 części model wykonanie pierwszorzędne, gwarancja sypialnie, łóżko, jadalnie najtaniej Chemiczki, Swarzędz, Poznańska 6. zdw 93 894

Wyprzedajemy

pozostałość płaszczy zimowych po każdej cenie. Ceny obniżymy o 50%. P. Szczawińska i Ska Poznań Wodna 1. Przyjmujemy asygnyaty Kredytu. Pw 9 077-39.69

Niżej cen zakupu praktyczne podarki kupisz

Serwis obiadowy, kawowy, talerze filiżanki, półmiski, szklanki tylko 10 groszy, noże, łyżki, widelce, łyżeczka do kawy, grubo srebrzona tylko 50 groszy. Staszewski, 27 Grudnia 5, zdw 93 284

„Occasion“

sprzedaje brylanty, złoto, srebro. Aleje Marcinkowskiego 23, zdw 93 280

Gramofony

okazyjnie sprzedaje się. Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. zdw 93 598

Gwarancje

najtańszego zakupu daje Fr. Szymański przy Poczcie 31. Jeżeli chcesz przetrwać ciężki kryzys idź po zakupy do Szymańskiego, który ma największą hurtownie i wszelkie materiały piśmienne, gry towarzyskie i ozdoby choinkowe poleca po najniższych cenach. Pw 9 290-48.6

Gwiazdkowe

podarki wartościowe okolicznościowo. Biżuteria, srebra, porcelana, kryształ, obrazy, sztychy, meble. Ceny dostosowane do warunków. Antykwarium Antoniego Pióro, Marcinkowskiego 28. Pw 9 453-48.107

Fabryka

wyrobów cementowych nowoczesnie urządzona w dużym mieście natychmiast do sprzedania. Zgłoszenia pod „Fabryka“ do „Par“, Bydgoszcz, Dworcowa 54 Pw 95 58-63.632

Woźna 16

Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty. Pw 9 238 58.138

Na gwiazdkę

trykoty własnej wytwórni, pończochy, rekawiczki szale, najlepsze gatunki, ceny znacznie niższe. Dom Trykotaży Maria Grabowska, Maształarska 6 naprzeciw kościoła Salezjanów. Proszę zwracać na firmę!! Pw 9 344-58.223

Pianina

Sommerfelda o pięknym tonie tanio Skład Fabryczny ul. 27 Grudnia 15 nw 7 247

Siostry Strelch

teraz Gwarna 15 Robitki rysunki haftów wszelkiego rodzaju Tw 693

Meble kuchenne

przedpokój, jamskie białe lakierowane bajecznie tanio sprzedaje Konecki, Piaskowa 3. zdw 91 406

2 100

mórg pszenno-buraczanej, budynki maszynowe, światła elektryczne, inwentarz nadkompletne sprzedam lub zamienię na kamienie. Bruszkiewicz, Mostowa 33, mieszkanie 3. zdw 93 990

Skład
naczyni kuchennych 8500, 2 pokoje kuchnia przy rynku. Znaczek na odpowiedź. Janicki Dąbrowskiego 49, hurtownia tytoniowa zdw 92 826

Piece
kuchenni kątowe przenośne tanio poleca Milich, Dolna Włda 21 zdw 92 508

Nowości

na sezon jesienno-zimowy już od 2.25 na płaszcze kostjumy od 5.50, georgette velutiny na ręknie crepe-de-chine od 5.50 crepe georgette od 7.25 w wszystkich kolorach poleca hurt. i detal. W. Groszkiewicz, Poznań Wrocławska 3 Pw 9332-48.113

1,35 szal
welna jedwabnie ciepła 0.65 biały elegancki 1.45 chustki nowość 1.90 pulowery męskie 3.50 suwaczem 5.50 welniane 9.85 prima 13.85 damskie kamizelka 2.90 welniane 3.90 eleganckie prima 13.85 garsonka welniana 16.50 dziecięce sweterki 1.50 suwaczem 4.50 welniane 3.90. Największy wybór najtańszej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jądżwa Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 93 987

Płaszcz
damski do sprzedania. Plac Nowomiejski 9, m. 9 zdw 93 848

Futro
sealowe tanio Matejki 56, m. 10 zdw 93 846

Skład
kolonialny i drobiu sprzedam. Wodna 15 zdw 93 853

Zegarek
złoty amatorski okazynie Grunwaldzka 20 a, m. 2. zdw 93 831

Suknia
bałowa czarna, nowa okazynie Grunwaldzka 20 a, m. 2. zdw 93 830

Dom
mieszkalny sprzedam. Oferty Kurjera Poznańskiego zdw 93 825

Motocykl
marki B S A, nowszy typ 500 cm, cena 600 zł sprzedam. Poznań, Poczta 30 mieszkanie 26 zdw 93 816

Mebelki
dziecięce sprzedam, Mazurek, św. Marcin 59. zdw 93 814

Sypialnię
w dobrym stanie bardzo tanio sprzedam. Objeźdź można 4-8 po południu. Składowa 1, II, wejście, parter mieszkanie 5. zdw 93 813

Pianino
sprzedam. św. Wojciech 2 a, mieszkanie 8. zdw 93 794

Dom
w rynku w Pleszewie narożnik 60 mtr. frontu przeszło 5 000 dzierżawy przy gotówce 25 000 zł. Dr. Durski, Głuchowo, pow. Poznań, zdw 93 879

Futro
karakulowe 1 100 zł. Marszałka Focha 67, mieszkanie 8. zdw 93 947

Płaszcz męski
zimowy elegancki nowy za bezcen Niegoleskich 10 a, m. 28. zdw 93 865

Okazyjnie
futro męskie doskonałe, zabawki mebelki dziecięce. Spokojna 15 a, zdw 93 864

Gdynia
parcela budowlana 600 mtr. centrum. Oferty Kurjera Poznańskiego zdw 93 863

Drzewo akacje
ścięte do wyrobów kolodziejskich grubo, zdrowe sprzedam zaraz kilka sztuk. Zgłoszenia Kurjera Poznańskiego zdw 93 901

Wozy
4 długie, 4 cal. na resorach i 6 pułdów 3 1/2 i 4 cal. mało używane oddam korzystnie. Łaska, w zgłoszenia upraszam Kurjera Poznańskiego pod zdw 93 900

Majątki ziemskie
każdej wielkości kupuje sprzedaje, wydzierżawia Bruszkiewicz, Mostowa 33, mieszkanie 3, zdw 93 989

Radio
bardzo dobre. Objeźdź od godziny 6. Strusia 8, mieszkanie 11, zdw 93 886

Skład
weglni, drzewa, dobrym punkcie Poznań, stajnie i domek dwupokojowy, inwentarzem, własne zabudowania korzystnie 2 500 — sprzedam. Tomczak, Wierzbicie, Mostowa 33, zdw 93 884

4,75 torebka damska
skórkowa elegancka 6.85 parasole mocny 4.50, modny 5.85 elegancki jedwabny 11.85 pończochy macco 0.85 prima 1.45 welna jedwabnie 2.50 jedwabne 1.25 oryginalne Bemberga 3.25, berety czeskie 1.35 modny welniane 1.60 nowość 2.90 rejtuzki welniane 3.90 pończoski zabawki wielkim wyborze najkorzystniej zakupisz tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jądżwa Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej, zdw 93 986

Warsztat
szewski z całkowitem urządzeniem, meblami i pościelą na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 93 883

Lalka
duża, gramofon z płytami, Rothe Szmarzewskiego 1. zdw 93 939

Jadalnię
dębowa sprzedam. Matejki 60. — mieszkanie 3. zdw 93 872

Wagon
nadający się na mieszkanie zaraz sprzedam, cena 200 zł. Górna Włda 160, Fa Mikado, zdw 93 949

Pianino
koncertowe „Irmel“, Strzelecka 3 a, mieszkanie 3. zdw 93 963

Meble
wyprzedaje z powodu przeniesienia magazynu na ul. Wenecjańska 1, K. Bakos, ul. Wielka 12, zdw 93 971

Skórki
blamy ceny hurtowe. Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska) rw 3 797

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 8 472-1.65

„Centrala mebli“
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór Pw 8 477-80.32/5

Restauracja
mieszkaniami 3 000 Adres Kurjer Poznański zdw 93 894

Dwa
kryte powozy (budki) w dobrym stanie, rezerwowe koła okute, magiel, wanne emalowane, korzystnie sprzedam. Powód przeprowadzki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 979

Dom
w Mosinie w wolnym 5 pokojowym mieszkaniem na sprzedaż. Zgłoszenia Wielkie Garbary 40, restauracja. zdw 93 980

Parcelę
na Łazarzu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 148

Koń
na biegunach, żrebać skóra, tanio, Stanisławski, Cieszkowskiego 5. zdw 94 026

Instrumenty
muzyczne gramofony płyty poleca tanio wielki wybór Lutnia, Szmelter Gwarna 16 zdw 90 955/6

Pończochy
sa mile widzianym podarkiem gwiazdkowym. Jak kupić to tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański Poznań św. Marcin 1 przy placu św. Krzyżskim Pw 9 073/74 46.61/62

Skład cukierków
dobrze prosperujący, towarami, urządzeniem, okazynie 1 200 (śródmieście). Oferty Kurjera Poznańskiego zdw 94 044

Sprzedam
dorożkę samochodową z koncesją zaraz i za gotówkę. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 94 029

Wózek
dziecięcy Brennabor. Gąsiorowskich 5, m. 9. zdw 93 966

Kluby
kanapa, fotele nieużywane 180, leżanka dobra 45 zł. Nosal, obuwnik, Przemysłowa 31, zdw 93 967

Złoty
długi łańcuch tanio sprzedam. — św. Marcin 41, m. 10, zdw 94 020

Meble
suche z centralnie ogrzewanym magazynem 50 proc. zniżki przy gotówce, dalszy rabat. „Dom Mebli“, Woźna 12, zdw 92 398/9

Na gwiazdkę
wózki dla chłopców (platformy), trwałe tanie. W. Hein Czesława 17 zdp 92 532

Parcelę
40 gr. m. kw. począwszy dajemy kredyt budowlany 6 proc. długoterminowy „Osadopol“. Rzeczypospolitej 9 Pw 9492/93 49.63.64

Sypialnię
sprzedaje tanio stolarnia, Rybki 15. nw 7 029/30

Fiat 503
limuzyna, w dobrym stanie za bezcen sprzedam. — Wierzbicie, ce 31, m. 6. zdw 94 034

Ubranie
nowe, angielski materiał na korpulentną figurę i płaszcz zimowy sprzedam. Skarbowska 8, mieszkanie 18. zdw 93 892.3

Zimowe
palto zupełnie nowe na sprzedaż. Ul. 3 Maja 2, mieszkanie 5. zdw 93 952

Serwis
obiadowy 12 osób Rosenthal za 250 zł. „Occasion“, Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 93 948

Gramofon
nowy szafkaowy sprzedam. — Piekary 12, m. 7. zdw 94 091

Gospodarstwo
72 morgowe, maszynowe, zabudowania, żywy i martwy inwentarz, własna motorowa młocznia i śrótownik sprzedam. Kuhlmann, Górzewo, pow. Środa, zdw 94 037

Lampę
wiszącą, aparat do powiększeń. Grobla 19, m. 8. zdw 94 038

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną, z mieszkaniem 2 pokoje kuchnia, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański: jw 2 161

Futro
męskie, nowe, spod opasy tasmańskie, kolnierz wydra czarna, na średnią figurę, tanio sprzedaż Kozanecki, Szmarzewskiego 34, m. 5. zdw 93 150

Okazyjnie
obrazy olejne. Wierzbicie 28, parter. zdw 94 147

Fortepian
650 sprzedam. Kraszewskiego 13, m. 5. zdw 94 116

Parcelę
518 m² sprzedam. Kanaly, woda, światło, wiadomość. Osiedle, Konińska 20 I. zdw 94 109/10

Maszyna
używana Singera na sprzedaż Grzeszkiewicz Kramarska 21, zdw 93 978

Fortepian
27 Grudnia 9 III zdw 94 124

Rower
półwysięgowy korzystnie sprzedam. Za Grobla 6, II, Rosińska zdw 94 041

Płaszcz beżowy
niekny kolnierz, duże suknie. — W. Świętych 8, II, p. zdw 94 142

Jadłodajnię
kawiarnię zaprowadzoną sprzedam 2 500 Adres Kurjer Poznański zdw 94 098

Skład
urządzeniem Rynek Jeżycki od zaraz, gospodarz, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 162

Dom
w Pleszewie, dochód roczny 5.168, cena 24.500, spiesznie sprzedam. Dutkiewicz, Poznań, Chwałiszewo 70, front. Pw 9 593 58.235

Oddam
350 fitrow mleka dziennie. Ilość wagon Poznań. Zgłoszenia „Par“, nr. 58.239. Pw 9 592-58.239

Najtańsza sprzedaż Gwiazdkowa
Rekawiczki skórkowe 3.50. Nappa podszewkowa 4.00, trykotowe 0.65. Getry 1.50. Szale welna jedwabnie 1.25, ciepłe 0.65, białe, eleganckie 1.25. Chustki, nowość 1.50. Pulowery męskie 2.50, suwaczem 5.50, welniane 9.50. Koszulki ciepła męska 2.50, dzienna 2.90, smokingowa 5.75. Skarpetki 0.30, nicianki 0.35, welniane 1.50, najkorzystniej w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego, Wielkie Garbary 38, obok Wielkiej. Pw 9 590-58.248

Sypialnię
dębowa, stylowa, solidnie wykonana, bardzo tanio sprzedam stolarnia, Górna Włda 94. zdw 94 042

Łóżka żelazne
gwarancja dziesięć lat, ceny niższe fabrycznych. Staszewski, 27. Grudnia 5. zdw 94 054

Pianino
sprzedam. Kraszewskiego 4, m. 8. zdw 94 067

Parcelę
Sołacz, 800 m², przy tramwaju, kanalizacja, światła elektryczne, sprzedam. Dąbrowskiego 86, mieszkanie 6. zdw 94 077

Samochód dorożkę
w dobrym stanie sprzedam bardzo tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 088

2 opony
Michelin 20x4.50, nowe, tanio do oddania — za gotówkę. Kapela, drukarnia — Wrocławska 18. nw 7 608

Rowerek
3 kołowy zaped łańcuskowy sprzedam. Zgłoszenia Oredownik zdw 93 843

Jadalnię
dębowa, bogato rzeźbiona bardzo tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 94 171

Salony
złożone za bezcen. Zakład pozłotniczy. Woźna 18. zdw 94 163

Wroniecka 24
w Hurtowni Porcelany jak ogólnie wiadomo kupuje się najtaniej — Podarki gwiazdkowe — Szklanki szlifowane — Kieliszki szlifowane — Najlepsza porcelana — Alpaque — Noże, widelce — Calkowite wyprawy (Sprzedaj każdemu), zdw 94 143

Probiernia
wódek i detal sprzedaj tytoniu, dobrze zaprowadzona w śródmieściu miasta Poznań korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 177

102
buraczanej, cena 32.000, wpłaty 12.000, Informacja Zielona 6, mieszkanie 16. zdw 94 178

Młyn
motorowy na sprzedaż. Zboża ludzkiego do przemiału wystarczą. Sprzedaj z powodu choroby. Urbański, Pleszew. nw 7 616

Wille
sprzedam 30 000 3 wolne pokoje lub wydzierżawie. Bzyl, ul. Główna 1. rw 3 807

Okazja
Skład artykułów męskich, nowocześnie urządzony, zaprowadzony, najlepsze położenie wielkiego miasta (na składowie tylko nowy towar) zaraz bardzo korzystnie do odstawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 94 101

Leżankę
nową tanio sprzedam. Tomala, św. Marcin 46, podwórce, prawo. zdw 94 120

Futro
damskie, nowe, sealowe, 180 zł. Stary Rynek 41, m. 3. zdw 94 010

Serce
ukołchanej osoby raduje w gwiazdkę podarek, pierścionki od 4 zł do 40. Zegarek od 14 do 75. Lepszych rzeczy wielki wybór Pokaz bez obowiązku kupna. — Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 94 013

Okazja
gwiazdkowa. Pierścionek damski brylantowy 2 karaty 1.650 zł sprzedam zaraz Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 94 011

Futro
sealowe nowe damskie sprzedam tanio. Wrocławska 3, m. 5. zdw 94 027

Pianino
czarne zagraniczne tanio sprzedam. Wierzbicie 53, m. 3. zdw 94 175

Zegarek
złoty tanio sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 94 173

Skład
rzeźniczy z pokojem w Śródmieściu tanio sprzedam Oferty Kurjera Pozn. zdw 94 132

Gramofon
salonowy sprzedam. Podgórna 2, mieszkanie 4. zdw 94 165

Buldog
białego kupie za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdpw 93 522

Antykwarjat
Woźna 14 narożnik Mostowej, kupuje, przyjmuje komisowo meble, porcelane, książki etc. zdw 93 093

Kupię
męskie futro. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdpw 93 881

Kupię dom z drogerją
Oferty z podaniem ceny i warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 93 829

Motocykl
kupie mało używany. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 818

Dom
z ogrodem kupie w dobrym położeniu w mieście najchętniej bliżej Poznań ewentl. Jarocinie wprost od właściciela z podaniem ceny. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 93 877

Wille
kilkumieszkania kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 970

Kurtkę
skórzaną kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 112

Story
siatkowe lub motowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 140

Mechanizmy
do gramofonów kupie — Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 048

Fryzjerzy
Kupie za gotówkę aparat do trwałej ondulacji. Dąbrowskiego 12/16. „Fryzjer“, zdw 94 075

Kupię
domek 1-3 mórg ziemi blisko Poznań podaniem ceny, wpłaty. Oferty do Kurjera Pozn. zdw

Lombardowe kwity sprzedam

gramofon szafkowy, maszyna do pisania „Remington”, rower nowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 130

Wspólnika

wspólniczkę do interesu rzeźniczką z gotówką 1.500 poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 155

80 000

wypożyczę na hipotekę w ratach od 10.000 i więcej. Agradol. Po. zdn. Dąbrowskiego 2. zdw 94 072

Wspólnika

delikatnego z kapitałem 4-8000 zł do dobrze zaprowadzonego przemysłu zysk i gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 144

3 — 5 000 zł pożyczki poszukuję, zabezpieczenie hipoteczne na nieruchomości w Poznaniu. Procent według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 159

8 DO WYNAJĘCIA

6 pokojowe mieszkanie komfortowe przy Matejskiej III pstr. zaraz korzystnie wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 425

Trzypokojowe kuchnia, składem na Lazarzu od gospodarza. Oferty spiesznie ul. Drużbackiej 7, I. piętro. zdw 93 812

4 pokojowe mieszkanie II pstr. centrum w nowo odbudowanym domu od 1.1.32 do wynajęcia wolne od podatku i opłat. Wojciechowski, Stawna 13. Pw 9506-58.200

Mieszkanie 6 pokojowe przy ul. Focha, okoliczność park Wilsona całkowicie umeblovane do dostąpienia na dogodnych warunkach. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 857

Słoneczne zdrowe mieszkanie 3 pokojowe na przedmieściu przy przystanku PKE korzystnie spokojnemu lokatorowi odda gospodarz. Czynsz 100 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 956

Cztery bardzo ładne pokoje z kuchnią i przynależnościami na II. pstr. w okolicy ul. Słowackiego na dogodnych warunkach do wynajęcia zaraz lekarzowi adwokatowi lub kupcowi. Wiadomość: ul. Asnyka 4, m. 6 w godz. od 2-4. Telefon 71.84. zdw 93 964

Pokój kuchnia wprost od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdw 93 855/6

Dwa pokoje kuchnia w śródmieściu zaraz odstąpię. Gdzie? wskazuje Kurjer Poznański zdw 93 908

Pokój kuchnia 450. półrocza dzierżawa. Adres Kurjer Pozn. zdw 94 061

Komfortowe 3 pokojowe mieszkanie śródmieście z pokojem meskim oddam. dzierżawa niska. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 94 133

Pokój duży i kuchnia Luboń przy szosie zaraz. Bluma. zdw 94 139

5 pokojowe centrum wygodny, wysoki parter, także na biura korzystnie odstąpię. Podgórną 2, m. 4. zdw 94 164

9 SZUKA MIESZK.

4-5 pokojowego przy Rynku Jeżyckim lub okolicy poszukuję lekarz zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 101

3-4 pokojowego mieszkania poszukuję lokator pewny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 827

Poszukuję 2-3 pokoi. Płace zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 820

1-2 pokoi i kuchnię poszukuję młode bezdzietne małżeństwo do dzierżawy miesieczna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 799

Poszukuję 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 867

Mieszkania 1-2 pokojowego lub dużego pokoju wprost od gospodarza poszukuję urzędnik Oferty Kurjer Poznański zdw 93 862

Poszukuję spiesznie 2-3 pokoi kuchni od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 907

2 pokoi kuchnia wprost od gospodarza. Płace naprzód zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 907

Młode bezdzietne małżeństwo (kolejarz) poszukuje pokoi i kuchni za miesieczną dzierżawę wprost od gospodarza może być portjerem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 502

Mieszkania 2-pokojowego spiesznie poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 172

10 ZAMIANA MIESZKANIA

3 pokojowe Jeżyce, zamienię na dwu lub jednopo pokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 035

Majątek 220 móg. budynki murowane, dom 8 pokoi, żywym, martwym inwentarzem od Poznania 50 km cena 60 000 zł zamieni na gościniec na wsi lub hotel, kamienicę z składem mieszkanie 50 000. Sowiński Poznań, św. Marcin 22, telefon 13-97. zdw 94 113

11 POKOJE UMEBL.

Inteligentnej osobie wynajmę czysty umeblovany pokój elektryczność i ogrzewanie centralne. Stary Rynek 44, III, wejście z Woźnej. zdw 93 985

Pokój od zaraz. Mickiewicza 7, mieszkanie 9. zdw 93 559

Pokój 1-2 osobowy czysty, słoneczny, spokojny z elektrycznością od 15. 12. Wielkie Garbary 36, m. 22. zdw 93 855

Pokój obszerny frontowy dla pań lub panów wolny od 15 bm. Nieogolewskich 10. I. lewo. zdw 93 460

Gimnazjastów 2 kolegów przyjmę na stancję, troskliwa opieka zapewniona w pobliżu 3 gimnazjów. Długa 3, m. 4. zdw 93 492

Pokój dwuosobowy ewentl. jednoosobowy panikom. Młyńska 3, mieszkanie 8. zdw 93 576

Pokój mniejszy, dobrze umeblovany, elektryczność, łazienka, pokój duży gabinet z dobrym utrzymaniem. Grobla 6 mieszkanie 9. zdw 93 682

Pokój ładny wynajmę. Polna 13. I. lewo. zdw 93 726

Pokój elegancki, elektryczność od zaraz. Górna Wilda 36, mieszkanie 11. zdw 93 631

Pokój dobrze umeblovany elektr. 1-2 osobom wynajmę Dąbrowskiego 33, m. 8. zdw 87 581

Pokój panom. Matejski 65 I. lewo. zdw 92 818

Pokój Cieszkowskiego 8, m. 9. zdw 93 854

Skromnie umeblovany niekrepujący dwóm osobom. Wierzbicice 31 a, m. 8. zdw 93 851

Niekrepujący Rzeczypospolitej 2, III, prawo. zdw 93 849

Umeblowany Stolarska 2, m. 1. zdw 93 896

Wspólny pokój dla paniątek. Św. Marcin 21, m. 11. zdw 93 610

Ciepły jasny panu utrzymaniem, bez. — Matejski 60, m. 3. zdw 93 873

Pokój 1 lub 2 panów z utrzymaniem lub bez. Mickiewicza 1, mieszkanie 6 zdw 93 871

Pokój umeblovany z ogrzewaniem centralnym dla bezdzietnych małżeństwa z używaniem kuchni. — Debiec, Makowa 12. zdw 93 861

Do wynajęcia pokój umeblovany, frontowy, balkonowy osobne wejście. Grunwaldzka 20 b, mieszkanie 8, od 17-19. zdw 93 903

Pokój próżny frontowy balkon, używanie kuchni małżeństwo wynajmę. Wybickiego 2 IV, prawo. zdw 93 933

Pokój próżny lub umeblovany za dzierżawę zgóry. Kozia 23, I. zdw 93 941

Pokój, pokoi umeblovany. Poznańska 27 a, I, prawo. zdw 93 944

Dworec Focha 27, m. 12. zdw 93 953

Pokoje umeblovane dla 1-2-3. Grunwaldzka 17, parter, lewo. zdw 93 960

Skromny pokój. Jaromska Kanałowa 7. zdw 93 959

Dwuosobowy umeblovany wspólny panu tanio. Ruga, Długa 3 parter. zdw 93 975

Niekrepujący Półwiejska 31 a, mieszkanie 13. zdw 93 976

Pokój umeblovany osobnym wejściem. Pocztowa 14, II, prawo. zdw 94 006

Pokój Działyskich 10, mieszkanie 4. zdw 94 090

Pokój dwu i jednoosobowy zaraz. Słowackiego 48, II, piętro, prawo. zdw 94 092

Pokój umeblovany. Prusa 19, m. 8. jw 2 141

Panom dwadzieścia pięć obłady. Wrocławzka 13 mieszkanie 11. zdw 94 126

Willa umeblovany tanio. Szymańska, Topolowa 6 koniec Ratajczaka. zdw 94 150

Dwa pokoje. Słowackiego 35 mieszkanie 12. zdw 94 153

Pokój osobne wejście Kręta 6, mieszkanie 16. zdw 94 100

Niekrepujący pokój. Działyskich 6 mieszk. 2. zdw 94 099

1-3 osobom utrzymaniem (częściowo) pianino. Półwiejska 2, III, prawo. zdw 94 108

Przyjezdny 27 Grudnia 9, III. zdw 94 123

Dwuosobowy utrzymaniem lub obiadem, Czesława 15, II, prawo. zdw 94 118

Pokój z elektrycznością zaraz. Św. Marcin 41, m. 10. zdw 94 021

Pocztowa 16 m. 11, biała sypialnia, ewtl. łącznie z salonem, eleganckie umeblovane z wszelkim komfortem telefon, zaraz do wynajęcia. zdw 94 024

Pokój wynajmę zaraz. Śniadeckich 21, m. 1. zdw 94 025

Ładny niekrepujący 3 Maja 5, m. 13. zdw 94 169

Klatki schodowej jakoteż drugi wspólny. Św. Marcin 52/53, m. 12. zdw 94 163

Dąbrowskiego 25 a, I, lewo, jedno-dwuosobowy zaraz. zdw 94 003

Półwiejska 33 II, prawo, panom. zdw 93 983

Pokój mniejszy, elektryczne oświetlenie, zaraz. Górna Wilda 3, mieszkanie 21. zdw 94 001

Pokój 2 panów. Św. Józefa 6, parter, prawo. zdw 94 005

Pokój wolny, Mickiewicza 34, podwórzu mieszkanie 3. zdw 94 008

Dwuosobowy studentkom tanio utrzymanie. Ogrodowa 9, I, lewo. zdw 94 017

Pokoik Łakowa 7, m. 9. zdw 94 083

Pokój wynajmę. Zupańskiego 2a, II, prawo. zdw 94 015

Śródmieście elektryczność. Wszystkich Świętych 5, m. 7. zdw 94 089

Wspólny Rybaki 23, parter, lewo. r w 3 817

Pokój małżeństwu. Łakowa 9, m. 9. zdw 93 999

Pokój małżeństwu bezdzietnemu. — Mostowa 26, 4 wchód m. 44. zdw 94 009

Pokoik skromny tani panience, łazienka. Waly Zygmunt Starszego 6 III, lewo. zdw 93 957

Pokój Romana Szymańskiego 9, III, prawo. zdw 94 033

Tani pokoik. Grunwaldzka 11, m. 6. zdw 94 036

Pokój Grobla 19, m. 8. zdw 94 039

Pokoik czysty, ciepły, niekrepujący. — Dolina 3, m. 7. zdw 94 045

Pana na pokój. Kwiatkowska, Rybaki 9. zdw 94 046

Mały pokoik umeblovany. Kramarska 8, mieszkanie 7. zdw 94 060

Niekrepujący zaraz. Kraszewskiego 12, III, prawo. jw 2 160

Dwuosobowy Młyńska 12 a, m. 6. zdw 94 051

Śródmieście Pokój. Wrocławzka 3, m. 5. zdw 94 078

Małżeństwu pokój parter. Polna 3, m. 2. zdw 94 154

Pokoik Chwałiszewo 4, m. 8. zdw 94 149

Pokój małżeństwu, panom zaraz. Strzelca 20, III, prawo. zdw 94 043

Pokój umeblovany inteligentnemu panu. Mickiewicza 13, m. 3. zdw 94 047

Małżeństwu Wielkie Garbary 18, m. 13. zdw 94 071

Pokój lepszy. Kraszewskiego 4, m. 8. zdw 94 068

Pokój skromny, własna pościela, wolny. Ogrodowa 4, II, prawo. zdw 94 055

Klatki schodowej elegancki. Prusa 17, mieszkanie 3. zdw 94 056

Pokój Matejski 59, mieszkanie 6. zdw 94 066

Pokój dwuosobowy, elektryczność. — Mielżyńskiego 5, mieszkanie 9. zdw 94 057

Pokój inteligentnym. Młyńska 13 I, m. 8. zdw 94 093

Niekrepujący Kręta 6, m. 8. zdw 94 094

12 SZUKA POKOJU

Pokoju ewentl. dwóch w centrum u samotnej osoby łazienka. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 823

Potrzebny pokój od pierwszego stycznia, całkowicie utrzymaniem dla szóstoklasisty przy lepszej inteligentnej rodzinie. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 795

Poszukuję pokoju dwuosobowego. Oferty podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 93 866

Dwa duże pokoje blisko Wąłów Leszczyńskiego Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 946

Poszukuję dobrze umeblovanego pokoju wymagane ciepło, elektryczność, niekrepujące wejście, można śniadania ewentl. obiady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 961

Próżnego dużego pokoju śródmieście, poszukuję, 3 miesiące zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 058

Pan poszukuje pokoju w centrum od 15-31 grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 138

Bezdzietne małżeństwo poszukuje próżnego pokoju z używaniem kuchni, łazienki 1-2 piętro. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 016

Samotna pani poszukuje próżnego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 930

Pokoju panience z własną pościelą od 1. 1. 32 r. Cena Kurjer Poznański zdw 93 352

2 pokoi niekrepujących, połączonych dobrze umeblovanych blisko dworca i centrum i z wszelkimi wygodami poszukują 2 oficerowie od 1. 1. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 134

13 LOKALE

2-3 pokoje na biuro wynajmę. Ratajczaka 17, m. 5, od 11-4. zdw 93 751

Skład duży z pokojem obok P. K. O. — Dąbrowskiego 4, oddaje gospodarz. zdw 92 835

Na biuro pokój oddam. Św. Marcin 68, mieszkanie 4. zdw 94 146

3 ubikacje 400 złotych Wielkie Garbary 18 wypożyczalnia. zdw 94 129

14 DZIERŻAWY

Skład skórz. przybiorów szweskich z mieszaniem od Nowego Roku do wydzierżawienia. Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego, Pleszew, Rynek 7, nw 7 534

6 placów tenisowych zimą śliznawka przy ul. Grunwaldzkiej 3 do wydzierżawienia od 1. 1. 32. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 846

Przedsiębiorstwo zbożowe, składające się z 2 śpiżarni, mieszkaniami i stajni wydzierżawie zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 691

Dzierżawa 550 móg 4 mkn. bonitacja 14 ko ni 30 byda. 40 świni objęcie 20 tysięcy wpłaty 12 000 tenuta półtora ctr. Zgłoszenia Rutkowskiej, Grobla 29. zdw 93 571

Dzierżawa około 300 ha dobrej ziemi, komunikacji zasobny rolnik poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 823

Willa 9 pokojowa z wszelkim komfortem, garaż, bud. gosp. ogród w Antoniku, 7 km od Poznania, bardzo dogodna komunikacja z miastem do wydzierżawienia. M. Czurbak i S-ka. Gwarna 8. telefon 36-91. 32-12. zdw 93 875

Skład w Jarocinie najlepszym punkcie handlowym nadaje się na każdą branżę do wynajęcia od 1 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 869

Skład z 2 pokojami i kuchnią do wynajęcia. Maciejewska, Chodzież ul. Raczkowskiego 11. 6rw 47

Restauracja dobrze idąca zaraz do wydzierżawienia. Starosińska 1. zdw 94 080

Garaze tanio do wydzierżawienia. Solacka 8. Telefon 23-32. nw 7 600

Poszukuję cegielni w dzierżawę lub w akord z dobrym pokładem gliny. Oferty uprasza się pod zdw 94 103 do Kurjera Poznańskiego.

Dzierżawa 450 móg ziemi przysennej, 40 móg łąk na lat 10, tenuta 1.50 cetr., inwentarz kompletne parowy garnitur objęcie 30 000 zł. Falenki, Poznań, 27 Grudnia 5, III, piętro. zdw 94 122

15 UZDROWISKA

Zakopane Jagiellońska, pensjonat „Borek”, naprzeciw Antologii pod zarządem właścicieli, tylko dla zdrowych. Czystość wzorowa, kuchnia obfita, pierwszorządna na masle. Ceny umiarkowane, garaż. nw 7 530

Zakopane „Znicz” Jagiellońska Nowy, komfortowy pensjonat Z. Potockiej, poleca ładne, słoneczne pokoje, wykwiernym, zdrowym utrzymaniem. — Wszelkie wygody zapewnione, łazienka, telefon, radio, paterfon. Ceny umiarkowane. zdw 93 850

Krynica - Źródło Sezon zimowy może każdy wesolo spędzić w pensjonacie „Gie-woni”. Pokoje słoneczne, ciepłe, kuchnia smaczna, obfita, ceny niskie, radio, fortepian, telefon, 10 dni podczas świąt z 115. dw 1927

Zakopane pensjonat „Konradówka” poleca pokoje wykwiernie utrzymanie tylko dla chrześcijan i zdrowych. zdw 93 801

16 OSOBISTE

Panią w towarzystwie starszej i chłopczyka, niedziela o 6-tej Gwarna, św. Marcin, prosi o znak kłaniający się pan, Kurjer Poznański zdw 93 800

Prośba ojciec kilkorga dzieci, których matka leży ciężko chora w szpitalu, znajduje się w krytycznym położeniu, prosi o możliwą pomoc dla dzieci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 94 014

Kartę legitymacyjną na rok 1931 wystawioną na nazwisko komornika sąd. z pol. Alfonsa Bielawskiego w Poznaniu z powodu zaginięcia unieważniam. Poznań, dnia 4 grudnia 1931. Naczelnik Sądu Grodzkiego. nw 7527

Tani i miły podarek to książka z księgarni Dippla, Plac Wolności 11. zdw 94 023

21 ZGŁBY

Portfel czarny z dokumentami zgubiono w piątek o godz. 19 na Placu Wolności. Znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem Rzepeckiego 27 III telefon 72-05. zdw 93 868

Zgubiono torebkę damską — pamiętkowa 14 grudnia w godzinach 12-14. Zwrot za wynagrodzeniem. Br. Drużycki, Półwiejska 7, m. 7. zdw 94 062

22 ROZMAITE

Prywatne obiady skromne 5 osób pobliżu Matejski, Grunwaldzkiej poszukuje się. — Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 93 876

Mamka zdrowa młoda, pragnie wykarcić dziecko. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 891

Oddam dziecko na własne. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 885

Panna lat 23, posiadająca 10.000, wyjdzie zamaż. Biuro „Przyszłość”, Poznań, Pamiętkowa 9. Znaczek odpowiedź. zdw 94 065

Krawcowa szyje tanio szybko. Adres Kurjer Poznański zdw 94 127

Lakierowanie i szlifowanie mebli dobrze i tanio wykonuje zakład malarsko-polerzniczy Woźna 18. zdw 94 137

Koźnierzyk praniem 0,15 wykonuje Pralnia, Piekary 3, Nieogolewskich 8. zdw 94 156

Tanie kursy tańców
Opaliński, 27 Grudnia 19 m. 9.
zdzw 93 791

Bilanse
zaprowadzanie ksiąg, podatko-
wość. Nauka. Ul. Śniadeckich
20. m. 5

Angielka
udziela lekcji języka angielskiego
Sw. Marcin 18, m. 5.
zdzw 93 933

Specjalista
udziela matematyki, fizyki 1.50. 2.
Oferty Kurjer Pozn. zdzw 94 185

25 **MUZYKA**

Pianino
do ćwiczeń lekcji muzyki. —
Młyńska 8, m. 8 zdzw 11 157

Czelista
saxofonista wolny. Adres Toruń,
Koszarowa 14. Kossowski,
zdzw 93 852

Pianino
oddam w dzierżawę. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdzw 93 841

Pianista
młody rutynowany z akordeonem
i bogatym repertuarem salonowo-
dancingowym wolny od 1 stycz-
nia. Oferty Kurjer Poznański
zdzw 93 902

Pierwszorządny
duet wolny. Oferty Kurjer Pozn.
zdzw 93 906

Wynajmę
pianino w dobrym stanie zaraz.
Oferty z ceną i marką kierować:
Waty Wawóz 24, pokój 2,
zdzw 93 909

Duet
zgrany zaraz potrzebny. „Bro-
dway”. Starosińska 1.
zdzw 94 081

Uczni
do Konserwatorium przygotowuje
Jan Chmielewski organista
farny Gołębia 1. zdzw 94 1512

Potrzebni
pianista, jazzbandzista wiolon-
czelista. Adres Kurjer Poznański
zdzw 94 119

Pianista
(accordeon) wolny 1 I. 32. Oferty
Kurjer Poznański zdzw 92 850

26 **ROZRYWKA**

Kino „Corso”
Bitwa nad Somma. zdzw 93 815

Kino „Orzeł”
Św. Marcin 18. Program podwój-
ny. Pionierzy Zachodu i Król
dzikich stepów amer. dramat
sens. zdzw 94 079

Miły
pobyt. — „Paryżanka”. Półwiejska
30. Koncert separatk. —
zdzw 94 043

Tylko Czytelnia Dippia
posiada wszystkie nowości pol-
skie, francuskie, niemieckie, an-
gielskie. Plac Wolności 11.
zdzw 94 022

27 **SZUKA PRACY**

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Oficer
emerytowany, średnio wykształ-
cony, rutynowany biurowy, ad-
ministrator były samodzielny kupiec,
poszukuje posady. Złoty
kaucej. Oferty Kurjer Poznański
dw 1932

Zajęcia bezpłatnie
biurze adwokacko-notarialnym od
godz. 17.00—20.00 celem odbycia
praktyki poszukuje zaraz. Piśmie
biegłe na maszynie. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdzw 93 676

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Kawiarenka”.
Aurora: „Karkołomy poćg”
i „Zbrodnia w Japonji”
Colosseum: „Romans kade-
ta”
Corso: „Bitwa nad Somma”
Edison: „Samson i Dalila”
Harfa: „Jego niewolnica”
Kapitol: „Gniazdo miłostek”
Metropolis: „Skandal w ma-
łej rezydencji” oraz rewja
„Niech żyje życie”.
Nowości: Rewja: „To co naj-
lepsze”, beneficj J. Soko-
łowski.
Odeon: „Latarnia morską”.
Orzeł: „Pionierzy Zachodu”
i „Król dzikich stepów”
Renaissance: „Romans z wia-
mywaczem”
Roxi: „Szansonistki”.
Słońce: „Powrót do życia”.
Tęcza: „Królowie bez koro-
ny”.
Wilsena: „Anna Boleyn”.

2 000 zł
dam za uzyskanie stałej posady
bankowej. Piśm. zgłoszenia do
Kurjera Pozn. zdzw 93 692

Młodsza
panienka z ukończoną szkołą go-
spodarczą poszukuje posady go-
sposi do samotnej osoby od 1-go
stycznia, najchętniej zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdzw 93 945

Ogrodnik
kawaler, lat 26, poszukuje posady
od 1. I. 32. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdzw 93 516

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer Pozn. zdzw 93 623

Aptekarska
siła pomocnicza, biegła w takso-
waniu recept i pisanju rachun-
ków kilkoletnia praktyka poszu-
kuje posady w aptece lub bur-
towni aptekarskiej. Pierwszo-
rzedne referencje. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdzw 93 810

Posadę
książkowego - bilansisty przyjmę
zaraz lub 1 stycznia. Dobre refe-
rencje. Oferty Kurjer Poznański
zdzw 93 888

Egzaminowana
masażystka z Truskawca prosi
o posadę. Łaskawe oferty do
Kurjera Poznańskiego zdzw 93 498

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady. —
Oferty proszę Kurjer Poznański
zdzw 93 860

Ogrodnik
lat 24, kawaler z dobrimi świa-
dectwami poszukuje posady za-
raz lub od 1 stycznia najchętniej
w kwaciarskim. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdzw 93 904

Posady
magazyniera, woźnego lub innej
posady poszukuje za złożeniem 500-700
kaucej. Oferty Kurjer Poznański:
zdzw 94 050

Drogerzysta
pierwszorządny ekspedjent deko-
rator z kilkoletnią praktyką
przyjmę posadę za 150 zł mie-
sięcznie bez utrzymania. Dylew-
ski Gniew Sobieskiego.
zdzw 94 105

28 **WOLNE MIEJSCA**

Wybitny organizator
biurowy byłby samodzielny kupiec
godny zaufania emerytowany po-
ręcznik lotnik poszukuje posady
Może złożyć kaucję. Oferty Kur-
jer Poznański dw 1940

Baczność
Panowie i panie z każdego st-
anu, handlarze i domokrażni otrzy-
mac mogą przez reklamowanie
bezkonkurencyjnych artykułów
miesięczną pensję od 100 zł zwyż.
Zgłoszenia pisemne: do H. Szy-
ler, Mysłowice, ul. Polna. Na
koszty administracyjne porto do-
łączyć. Tw 712

Dziewczyna
młodej do wszystkiego, dobre
gotowanie, na Łazarz zaraz po-
trzebna. Zgłoszenia: Wodna 17
od 5-7, mieszkanie 5. rw 3 813

Posadę
inkasenta do autobusu dam te-
mu, kto wypożyczy 1.000 do 2.000
złoty, które zabezpieczę hipo-
tecznie na gospodarstwie. Zgło-
szenia Rolpol, Poznań, Wroc-
ławska 22. zdzw 94 0967

Uwaga
sprzedawcy artykuły gwiazdkowe
i nowości nadeszły Dzienny za-
robek 10 złotych Aleje Marcin-
kowskiego 16 mieszkanie 16.
zdzw 94 106

Służącą
dobrze poleconą gotowaniem do
wszelkich prac domowych poszu-
kuje zaraz lub stycznia Blachow-
ski Mickiewicza 5 (biuro).
zdzw 94 121

Ekspedjentka
biegła, do składu galanterji ekó
rzaney. Zgłaszać się: Słusarska 2,
II piętro, m. 8. Pw 9 591-53.246

Potrzebuję gajowego
zaraz na majątek, który pożyczę
4.000 zł. Gwarancja będzie za-
pewniona. Oferty Kurjer Pozn.
zdzw 94 073

Podróżujący
na węgry i domieszczę do paszy
po wsiach i miastach potrzebny,
samochód jest Zgłoszenia Ored-
ownik zdzw 93 842

Ekspedjentka
zdolna potrzebna do cukierni. —
Zgłaszać się: Fredry 13, Kleszcz,
tylko godz. 12-13. 17-18.
Pw 9596-50.35

Służącą
zaraz potrzebna, Kecińska, Za-
cisze 3. zdzw 94 166

Za kaucej
2.000 dam stałą posadę. Byd-
goszcz, Dworcowa 70, m. 4.
zdzw 94 176

Poszukuję
służącej do wszystkiego zaraz. —
Cukiernia Hallera, Al. Marcin-
kowskiego 28. zdzw 94 131

Do sekretariatu
Stowarzyszenia Techników. Po-
znań, ul. Św. Marcin 21 potrzeb-
na młodsza siła biurowa z zna-
mością księgowości i pisania
maszyną. Zgłoszenia tylko pi-
semne. zdzw 94 084

Dziewczyna
młodsza uczciwa z dobrimi
świadectwami potrzebna do pra-
cy w aptece Ratajczaka 12.
zdzw 94 111

Ekspedjent (ka)
do specjalnego składu cygar z
kaucej potrzebny zaraz. Wyzre-
pujące oferty Kurjer Poznański
zdzw 94 065

Pomocnik
handlowy względnie uczeń z prak-
tyką do ekspedycji w biurze tech-
nicznej od 1 I 32 potrzebny.
Oferty Kurjer Pozn. zdzw 94 145

Dobry rolnik
jako samodzielny na 100 morgów
gospodarstwo kaucej 6 000 zł po-
rębny Adres Oredownik
zdzw 92 546

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Po-
znańska 28.80. Kwaśnik,
zdzw 93 943

Służącą
młodsza potrzebna, Półwiejska
19 parter lewo. zdzw 93 951

Kucharka
do restauracji potrzebna Kasyno
Obywatelskie Marsz. Focha 81.
zdzw 93 958

Bielizniarka
młodsza potrzebna, Szweperska,
ul. Słowackiego 10. zdzw 94 070

Fryzjerka
manikurzystka
potrzebna zaraz. „Fryzjer”. Da-
browskiego 12/15. zdzw 94 076

Dla wszystkich
powiatów w Polsce poszukuje za-
stępów (nie wykluczone i panie)
z dobrze zaprowadzonymi agen-
dami dla odwiezania prywat-
nych na pierwszorządny artykuł
dla pań Bernhardini Poznań ul.
Matejki 40/41 mieszkanie 10 we-
jście od strony kościoła zdzw 93 981

Zegarmistrz
samodzielny na małe zegarki
potrzebny. Chwilkowski Św.
Marcin 40. zdzw 93 012

Stebnerka
która zarażem klei. Wagner,
Wodna 15. zdzw 94 1678

Poszukuję
porządnej służącej do wszystkie-
go zaraz. Jężycka 43, m. 2.
zdzw 94 069

Szwewskiego
pomocnika na dobrą robotę
przyjmę. Poturalski, Św.
Słusarska 3

Uczennica
fryzjerska potrzebna Matejki 7.
zdzw 94 141

Szofer
otrzyma stałą posadę za kaucej
400 zł Oferty Oredownik
zdzw 94 062

51000
nakładu posiada tygodnik
Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.
OGŁOSZENIA
przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla naj-
szerszych warstw, znajdują w nim najodpowiedniejszy organ.
Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe
upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.
Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu
Św. Marcin 70.

Fryzjerka
kursistka, trzy lata praktyki
przyjmę posadę od 15 bm. Miej-
scowość obojetna. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdzw 93 699

Mierniczy
posiadający wszelkie przyrządy
miernicze oraz 20 000, poszukuje
zajęcia. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdzw 92 907

Leśniczy
państwowi lat 32 wszechstronnie
obeznany w działach leśnic-
stwa szuka posady od 1 stycznia
lub 1 kwietnia. Na życzenie st-
wi kaucję. Oferty Kurjer Poz-
nański zdzw 92 193

Rządca
gospod. lat 36, z 10 letnią prak-
tyką w postępowych i intensy-
wnych majątkach w Wielkopolsce.
z ukończoną szkołą rolniczą w
Niemcach, rzutki, energiczny i
zamilowany w swym zawo-
dzie zna dokładnie uprawę buraków
cukrow., rybolówstwo oraz ho-
dowlę inwentarza zarodowego
oraz księgowość rolniczą. Do-
bre referencje w ostatniej posa-
dzie 3 lata, przyjmie stałą po-
sadę od 1. I. 1932 lub później. —
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdzw 92 436

Posługi
ewentualnie z praniem Oferty
Kurjer Poznański zdp 93 537

300—400 zł
dam temu, kto mi da stałą po-
sadę magazyniera śpichrzowego,
woźnego, inkasenta lub przy ma-
szynach ewentl. mógłbym złożyć
kaucej. Łaskawe oferty do Ku-
rjera Poznańskiego pod
zdzw 93 857

Dziewczę
uczniwych rodziców potrzebne do
dzieci i lekkich prac domowych.
Wielkie Garbary 4, front, mie-
szkanie 12. zdzw 93 847

Uczniwa
skromna dziewczyna szuka po-
sady. Łaskawe oferty Kurjer Po-
znański zdzw 93 834

Bufetowa
z prowincji młoda, inteligentna
poszukuje posady. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdzw 93 824

Ogrodnik
kawaler poszukuje posady samo-
dzielnej od 1. I. 32. obeznany w
kwaciarskim, warzywnictwie i
sadownictwie i z dobrimi polece-
niami. Proszę zgłoszenia skiero-
wać do Kurjera Poznańskiego
zdzw 93 822

Ogrodnik
przyjmę posadę samodzielną ja-
ko kawaler, najchętniej od 1. I.
32 z dobrimi świadectwami i
poleceniami na ładnie. Zgło-
szenia proszę Kurjer Poznański
zdzw 93 821

Służącą
kucharkę, samodzielną, zupełnie
zaufaaną chlubnie świadectwa po-
lecam paniom zajętym interesami
Adres wskaże Kurjer Poz-
nański zdzw 93 836

Młynarz
z praktyką prima świadectwa,
kawaler lat 24 poszukuje posady
w młynie gospod lub handlowym
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdzw 93 889

Posługaczka
poszukuje posady z praniem i go-
towaniem, Oferty Kurjer Pozn.
zdzw 93 931

Inteligentna
z maturą i świadectwem nauczy-
cielskim, znająca muzykę, szycie
wszelkie roboty hafty, przyjmie
posadę do wyreczania pani domu
i pomocy w nauce młodszemu w
Poznaniu lub pobliżu. Oferty Kur-
jer Poznański zdzw 93 954

Poszukuję
prania, sprzątnięcia. Oferty Kur-
jer Pozn. zdzw 93 996

Poszukuję
prania 3,50 zł lub sprzątnięcia —
Oferty Kurjer Pozn. zdzw 93 982

Ślusarz - maszynista
poszukuje posady ewentl. stróż-
stwa (starsi bezdzietni małżeń-
stwo). Oferty Kurjer zdzw 93 925

Rzeźnik - szofer
poszukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdzw 93 707/8

Osoba
w starszym wieku, sumienna,
zaufaana, inteligentna, znająca
wykwintną kuchnię, pieczenie,
pranie, prasowanie, szycie, po-
szukuje posady. Łaskawe oferty
Kurjer Pozn. zdzw 94 059

Posady
woźnego, inkasenta, magazynie-
ra lub jakiegokolwiek innej posu-
dziej byłby urzędnik państwowi.
Oferty Kurjer Pozn. zdzw 94 074

Student farmacji
z 3 letnią praktyką w dużej ap-
tece i egzaminem wojewódzkim,
poszukuje na czas wakacji (15.
12. — 7. I. 32 r.) posady lub za-
stępstwa. Miejsowość obojetna.
Zgłoszenia: Pięćczewski, Łako-
wa 7, III, Poznań. zdzw 94 082

Rutynowana
polsko niemiecka korespondentka
znajomością angielskiego, świet-
nie się reprezentująca szuka sto-
sownego intratnego zajęcia za-
jmując się zarządem domu. Zgło-
szenia Oredownik zdzw 93 844

Rządca gospodarczy
kawaler, lat 29, z praktyką w
maj buraczano-hodowlanej, po-
szukuje posady od 1 stycznia
1932 r. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
dw 1 643

Domokrażcom
podróżującym wysoki zarobek
przez sprzedaż artykułu dla pań
Bernhardini. Matejki 40/41. I
wejście od strony kościoła.
zdzw 93 774

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Przewoźny,
Pradzyńskiego 57. zdzw 93 853

Cukiernika
jako wspólnika. Oferty Kurjer
Poznański zdzw 93 839

Służącą
potrzebna zaraz. Goryńska, Sza-
marzewskiego 10. zdzw 93 837

Służącą
do wszystkiego potrzebna zaraz.
Kopydłowska, Kwiatowa 14.
zdzw 93 826

Poszukuję
młynarza kawalera do młyna
motorowego, stała posada, kaucej
1.500 lub wspólnika do młyna i
piekarni 6 000 zł. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdzw 93 870

Służącą
potrzebna od zaraz do wszystkie-
go Wierzbiciele 38, m. 9.
zdzw 93 895

Mistrza
rzeźniczego lub czeladnika z dłu-
goletnią praktyką poszukuje Jus-
ko, Szamotoły, Lipowa 1,
zdzw 93 887

Maszynistkę
do współpracy z gotówką i ma-
szyną przyjmę. Oferty Kurjer
Poznański zdzw 93 973

Podróżujące
inteligentne przyjmę. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdzw 93 962

Ekspedjentka
do składu rzeźniczego, umiejąca
ciąć mięso, z kaucej. Zgłoszenia
Kurjer Poznański jw 2 153

Dziewczyna
kochająca dzieci do wszystkiego
zaraz. Najchętniej sierota. —
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdzw 93 988

Szofer
otrzyma stałą posadę za kaucej
500 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdzw 94 000

Biurowej
poszukuje, przystętniej, inteligent-
nej, cośkolwiek gotówką, możli-
wy późniejszy ożenek. — Oferty
Kurjer Poznański rw 3 818

Dziewczę
do posyłek, bez spania, jedzenia.
Wskaże Kurjer Pozn., Stary Ry-
nek rw 3 814

Prasowaczkę
dobrą siłą przyjmie Pralnia Pie-
kary 3, zdzw 94 153

TYLE
PRAKTYCZNYCH
PODARKÓW
GWIAZDKOWYCH
można w dzisiejszych czasach
tanie kupić tylko u
CZEPCZYŃSKIEGO
Stary Rynek 8
Specjalnie polecam Artykuły perfumeryjne i ozdoby choinkowe.
Pw 9 406/7-40 61/2

Humor zagraniczny

— Moja żona uciekła z przyjacielem!
— To bolesne!
— Tak — to bardzo bolesne stracić przyjaciela!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na styczeń 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego do-
datku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Po-
znaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnieniem
kwartalnie zł 15,00, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 0,00, w innych krajach zł 11,00.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłką w zakładzie, strajków i t. p.
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania
się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 4461 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.